

Vlaams
Parlement

vergadering **C245**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebestrijding

van 30 juni 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katja Verheyen aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over kinderen uit kwetsbare gezinnen die door corona langere tijd van de radar verdwijnen – 2699 (2019-2020)	5
VRAAG OM UITLEG van Elke Sleurs aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de integratie van een corona-app in Europees verband – 2706 (2019-2020)	9
VRAAG OM UITLEG van Tine van der Vloet aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het nieuwe normaal in de voorzieningen voor personen met een handicap – 2725 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de nieuwe doorstart van multifunctionele centra – 2758 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de nieuwe versoepelingen van de Nationale Veiligheidsraad – 2889 (2019-2020)	12
VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over genezen patiënten in de woonzorgcentra die opnieuw positief testen en de aankoop van beschermingsmateriaal – 2729 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de voorraad aan beschermend materiaal – 2888 (2019-2020)	20
VRAAG OM UITLEG van Immanuel De Reuse aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het noodplan voor de beheersing van zorginfecties in woon- en zorgcentra uit 2006 – 2763 (2019-2020)	28
VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de ontwikkeling van een applicatie in het kader van contactopsporing bij COVID-19 – 2782 (2019-2020)	35
VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de versterking van het personeelskader in de integrale jeugdhulp – 2785 (2019-2020)	39
VRAAG OM UITLEG van Katja Verheyen aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de aanbevelingen van de SERV voor een sociale en solide maatschappelijke herstart na de coronacrisis – 2799 (2019-2020)	44

VRAAG OM UITLEG van Elke Sleurs aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de heropstart van vaccinaties door Kind en Gezin en de CLB's – 2835 (2019-2020)	48
VRAAG OM UITLEG van Immanuel De Reuse aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de bezoekersregeling in de woonzorgcentra en de instellingen voor personen met een handicap – 2837 (2019-2020)	50
VRAAG OM UITLEG van Immanuel De Reuse aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het inzetten van mobiele teams in het kader van een efficiënte en proactieve coronateststrategie – 2838 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Hannes Anaf aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de mobiele Outbreak Support Teams – 2887 (2019-2020)	53
VRAAG OM UITLEG van Elke Sleurs aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het proces van het testen op het coronavirus – 2846 (2019-2020)	58
VRAAG OM UITLEG van Celia Groothedde aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de kinderopvang tussen 1 juli en 31 augustus 2020 – 2890 (2019-2020)	59
VRAAG OM UITLEG van Celia Groothedde aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de compensatieregeling voor aangesloten onthaalouders voor kinderopvang – 2891 (2019-2020)	63

**VRAAG OM UITLEG van Katja Verheyen aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over kinderen uit kwetsbare gezinnen die door corona langere tijd van de radar verdwijnen
– 2699 (2019-2020)**

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Het Kinderrechtencommissariaat uitte in april reeds zijn bezorgdheid over de kinderen en jongeren voor wie heel deze gezondheidscrisis een ongelofelijk moeilijke periode is. Kwetsbare kinderen waren tijdens deze gezondheidscrisis zowel voor als na de heropening van de scholen niet alleen moeilijk te bereiken, maar bleven ook weg van de schoolbanken. Alertheid vanwege het beleid is in dezen nodig, een actief en alert beleid dat erin slaagt om connectie te houden met die kwetsbare kinderen en jongeren en dat gepaste hulp en ondersteuning kan bieden.

De Vlaamse Regering heeft deze bezorgdheid vanuit de verschillende beleidsdomeinen ter harte genomen en verschillende maatregelen uitgerold om het aangekaarte probleem aan te pakken. Maar met de zomervakantie voor de deur en het einde van het schooljaar in zicht, dreigt onze al zo broze connectie weer volledig verloren te gaan, ondanks beleidsmaatregelen, zoals de zomerscholen, om een vrijwillig aanbod voor kwetsbare jongeren te voorzien. Die dreiging wordt versterkt omdat onze belangrijkste maatschappelijke voelsprietten, de scholen en de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's), tijdens de zomermaanden hun deuren sluiten.

Minister, in welke mate ziet u een rol weggelegd voor de lokale besturen, in het bijzonder de Huizen van het Kind en de OCMW's, om tijdens de zomermaanden de kinderen uit de meest kwetsbare gezinnen actief te blijven opvolgen? Welke ondersteuning kan er aangeboden worden?

Wordt er al een plan uitgewerkt om de aangekaarte problematiek aan te pakken? Zo ja, hoe ziet dit plan er uit? Zo neen, waarom niet?

Op welke manier wordt er hiervoor samengewerkt met de CLB's?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, contact houden met kwetsbare gezinnen stond reeds van bij de aanvang van de coronacrisis hoog op de agenda. We hebben er bij de Huizen van het Kind, waarover de lokale besturen de lokale regie hebben, en de partners op het domein van de preventieve gezinsondersteuning op aangedrongen om actief contact te houden met en prioriteit te geven aan de meest kwetsbare gezinnen. Uit het leer- en uitwisselingsplatform van de Huizen van het Kind leren we dat ze daarvoor de nodige daadkracht en creativiteit aan de dag gelegd hebben.

Onder andere onder impuls van het verdelen van spel- en vrijetijdspakketten, waarvoor ik samen met collega Benjamin Dalle 1 miljoen euro vrijmaakte in het kader van 'Generatie Veerkracht' werd en wordt nog steeds proactief naar deze gezinnen toegestapt. Deze activiteiten worden, afhankelijk van de lokale situatie en de mate waarin partners in de Huizen van het Kind actief zijn, voortgezet tijdens de zomermaanden.

Het voordeel van de ondertussen brede samenwerkingsverbanden Huizen van het Kind, waarin naast de lokale besturen en preventieve gezinsondersteuning ook tal

van andere actoren actief zijn, waaronder ook jeugdwerk, kunnen we erop rekenen dat er nog steeds veel gezinnen bereikt zullen worden tijdens de zomermaanden, bijvoorbeeld via speelpleinwerkingen of laagdrempelige ontmoetingsplaatsen. Het uitwisselingsplatform voor de Huizen van het Kind blijft tijdens de zomer beschikbaar om ze in deze uitdaging te blijven ondersteunen.

Het plan 'Generatie Veerkracht' is al in uitvoering in samenwerking met het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Naast het lokaal aanbieden van pakketten bevat het actieplan ruimere acties en investeringen op onder meer de volgende vlakken: de heropstart van jeugdwerk in jeugdhulpvoorzieningen; de tijdelijke ondersteuning bij specifieke problemen, waarbij we de online ondersteuning versterken, onder andere in afstemming met de CLB's, en waarbij we lokale initiatieven voor huiswerkbegeleiding gaan steunen; de versterking van het landelijk bovenlokaal jeugdwerk in zijn opdracht om maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren in deze tijden beter te ondersteunen; de projectoproep waarbij organisaties actief binnen Cultuur, Jeugd, Sport en Welzijn die zich inzetten voor kwetsbare kinderen en jongeren, één project per organisatie kunnen indienen. In het actieplan 'Zorgen voor morgen' schuiven we de investering van 1 miljoen euro ter versterking van de Huizen van het Kind naar voor. Door deze extra investering zullen de Huizen van het Kind hun mogelijkheden vergroot zien om een nog meer geïntegreerde dienstverlening te voorzien voor kwetsbare gezinnen met kinderen.

Daarnaast is er de Taskforce Kwetsbare Gezinnen en wordt er verder werk gemaakt van het maatschappelijk relanceplan. Beide zullen naar verwachting voorstellen formuleren die inspelen op de uitdagingen die u hebt aangehaald in uw vraag om uitleg.

Het actief opsporen van en een goede samenwerking voor en met kwetsbare gezinnen stelt ons voor enkele concrete uitdagingen. Een ervan werd tijdens de plenaire vergadering van 24 juni concreet gemaakt door de volgens mij terechtte vraag om de gegevens van Kind en Gezin met betrekking tot kinderarmoede ter beschikking te stellen van de lokale besturen, mits daarbij de privacyvoorwaarden gerespecteerd worden. U zult zich die vraag nog wel herinneren, evenals het feit dat ik daaromtrent stappen gezet heb. Ik vind het belangrijk dat de lokale besturen proactief naar de gezinnen kunnen toestappen en heb dan ook, zoals aangehaald in de plenaire zitting, aan de administrateur-generaal van Opgroeien gevraagd om dit verder te onderzoeken en, binnen wat haalbaar is, vorm te geven.

Ik verwijs hier ook naar de maatregelen die we genomen hebben in het kader van de lokale armoedebestrijding. Met 15 miljoen euro kunnen lokale besturen hun lokaal sociaal beleid versterken. Outreachend werken en samenwerken met partners die kinderen en jongeren bereiken, is hier zeker een mogelijkheid, en daar hebben we met de Vlaamse regering de lokale besturen de ruimte voor gegeven.

Wat uw laatste vraag betreft: er wordt op verschillende niveaus samengewerkt met de CLB's. Zoals eerder aangegeven, stemmen we onze online dienstverlening af met de CLB's. Daarnaast zijn de CLB's een belangrijke partner in de samenwerkingsverbanden '1 Gezin - 1 Plan', die we versneld uitrollen en die we gebiedsdekkend voor heel Vlaanderen maken. Deze samenwerkingsverbanden hebben tot doel snel ondersteuning en hulp in te zetten en ze werken daarvoor samen met basisvoorzieningen, zoals de Huizen van het Kind, de centra algemeen welzijns-werk (CAW's) en de CLB's. Hierdoor brengen we de jeugdhulp dicht bij de mensen en vergroten we de contactmogelijkheden.

Tot slot zullen we ook vanuit de jeugdhulp extra investeren in het voorkomen van schooluitval bij kinderen en jongeren met een bijzondere nood. Vanaf 1 september zullen zes coördinatoren, in nauwe samenwerking met de coördinatoren Samen

tegen schooluitval, die vanuit Onderwijs aangesteld werden, werken aan het vermijden van schooluitval binnen kleuter- en basisonderwijs en het vermijden van schooluitval of het heroriënteren naar school of werk bij leerlingen van het secundair onderwijs.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Dank u wel voor uw antwoord, minister.

Ik heb me met deze vraag tot u gericht, in uw hoedanigheid als minister van Welzijn, maar ook als minister van Armoedebestrijding, maar ik ben me er echt wel van bewust dat dit een overkoepelend probleem is; er is niet alleen voor u een belangrijke rol weggelegd, maar ook voor uw collega's, onder meer uw collega's bevoegd voor de lokale besturen, het onderwijs en de jeugd. Het zal een collectieve inspanning moeten worden, niet alleen op Vlaams niveau, maar zeker ook op lokaal niveau.

We spreken constant over de verwoestende sociale impact van de coronacrisis. Het overgrote deel van de Vlaamse gezinnen heeft voldoende veerkracht en stabiliteit om de blijvende sociale impact op hun kinderen te vermijden – gelukkig maar. Er is echter ook een groep jongeren en kinderen die in huishoudens opgroeien waar dat geen evidentie is. Dat is een groep die sowieso, in normale tijden, al moeilijk te bereiken is. Het is voor die jongeren dat ik deze vraag stel.

Nu, ik twijfel er geen seconde aan dat u en de Vlaamse Regering deze jongeren een warm hart toedragen. Dat beweren zou ook heel oneerlijk zijn. U hebt net een aantal maatregelen opgesomd die genomen zijn. Deze Vlaamse Regering heeft al in voldoende extra middelen voorzien voor de lokale besturen ter ondersteuning van kwetsbare gezinnen. Ze heeft de jeugdhulp structureel versterkt, zoals u net hebt aangehaald, ze heeft de Huizen van het Kind versterkt en ze heeft maatregelen genomen binnen de beleidsdomeinen Jeugd en Onderwijs. Tussen de indiening van deze vraag en nu hebt u ook aangekondigd dat u jaarlijks 1 miljoen euro zou toekennen aan bepaalde samenwerkingsverbanden geïntegreerd breed onthaal (GBO). Daar ben ik zelf heel gelukkig mee, want ook naar mijn regio en gemeente komt er extra geld. Alle extra middelen voor kwetsbare gezinnen, die juich ik alleen maar toe.

Nu, ik heb toch nog twee bijkomende vragen. Het is mij hier niet zozeer te doen om extra middelen, maar wat ik wel wil weten, minister, is of u het initiatief zult nemen of een leidende rol zult spelen om een systeem op poten te zetten om kwetsbare jongeren en kinderen tijdens de zomervakantie niet uit het oog te verliezen. Dat wil ik graag van u weten.

Dan nog mijn bijkomende vraag. vindt u dat die middelen – 1 miljoen euro voor het geïntegreerd breed onthaal (GBO) – voldoende zijn? Het zijn uiteindelijk 26 GBO's over heel Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, collega's, hoe kan men die kwetsbare gezinnen proactief detecteren en bereiken? Dus niet enkel de gezinnen waarvan men weet dat ze kwetsbaar zijn, het is ook belangrijk om kwetsbare gezinnen die nog niet als zodanig erkend zijn, te detecteren.

De vzw's zouden hier een belangrijke rol kunnen spelen. Bijvoorbeeld vzw Domo ondersteunt kwetsbare gezinnen met kinderen tot 12 jaar. Worden met het huidige aanbod alle jongeren van alle leeftijden bereikt?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): In de voorbije periode hebben we gezien dat kwetsbare gezinnen en zeker kwetsbare kinderen en jongeren dikwijls moeilijk bereikt werden. Daar zijn heel veel inspanningen voor gedaan en het is belangrijk dat ze nu tijdens de vakantieperiode niet opnieuw onder de radar verdwijnen.

Er zijn dus een aantal maatregelen waar ik graag eventjes op inzoom, vanuit twee hoeken. Eén, signalen herkennen. Dat is vaak heel moeilijk. Het GBO, de OCMW's, de CAW's proberen daarrond proactief te werken. De sensibilisering van heel de bevolking is daarvoor noodzakelijk. Mensen moeten binnen hun buurt, vereniging of school signalen herkennen en mensen op weg zetten naar hulpverlening en dat kunnen aanreiken aan het GBO zodat we snel mensen kunnen bereiken. Er zijn heel veel inspanningen gebeurd om alert te zijn voor alleenstaande ouderen enzovoort. We moeten zo'n alertheid ook ontwikkelen met betrekking tot kinderen en jongeren.

Twee, als ik het goed heb begrepen was een van de mogelijke maatregelen de organisatie van buddygezinnen. Een gezin zou één of twee dagen per week een ander gezin begeleiden. Dat is eigenlijk een heel mooi voorbeeld van vermaatschappelijking van zorg. Wordt dat ondertussen op het terrein echt geïmplementeerd? Kunt u daarover informatie geven?

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, u herinnert zich wellicht dat ik hierover ook al vragen heb gesteld. Het is toch wel belangrijk dat we armoede, kansarmoede, kwetsbaarheid en probleemgezinnen niet tot een synoniem maken of op een hoop gooien. Armoede is een probleem van niet genoeg geld. Daar gaat wel stress mee gepaard, dat is een factor in kansarmoede en kwetsbaarheid, maar er spelen nog veel andere factoren.

Ik heb toch wel regelmatig de indruk dat we het feit dat gezinnen hulp nodig hebben, herleiden tot armoede. Gezinnen in armoede hebben geld nodig. Dat zijn niet noodzakelijk gezinnen waar heel veel problemen heersen buiten dat gebrek aan geld.

Dat legt de link naar mijn vraag. Ik wil er de nadruk op leggen dat er een aantal vzw's en initiatieven zijn, vzw Domo werd al aangehaald, Born in Brussels is er nog zo één, die in plaats van die mensen puur op de radar te krijgen en hun te vertellen wat ze moeten doen, hen zelf mondig maken. Dat is uiteindelijk toch wat we willen? Dat kinderen en jongeren op een manier opgroeien dat ze zelfstandig en op een fijne manier in het leven kunnen staan.

Het project Born in Brussels geeft de mensen zelf de kans om multidisciplinair met hulpverleners te praten en om te gaan, om hun eigen leven in handen te leren nemen. De coronacrisis biedt daar een nieuwe kans. Zijn de gezinnen voldoende digitaal mondig gemaakt voor tijdens een eventuele volgende golf zodat ze zelf de hulpverlening kunnen aanspreken? Weten ze waar ze naartoe moeten? Is deze kans van de afgelopen maanden aangegrepen?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, ik denk dat dit een zorg en bekommernis is die we allemaal delen. Zoals ik ook al geantwoord heb op de vraag van de heer Anaf, heb ik vorige week aan mevrouw Verheyen gevraagd om te kijken of die gegevens meegedeeld kunnen worden. Het is belangrijk om daarvan een juiste detectie te hebben. Ik hoop dat dat kan binnen het respect voor de nodige privacyregels. Het zou ook voor lokale besturen wel welkom zijn, om die ondersteuning op een juiste manier te kunnen geven. Daar staan we allemaal zij aan zij, denk ik.

Wat het geïntegreerd breed onthaal betreft: ik heb daar nu een eerste budget voor uitgetrokken om dat te ondersteunen. Is dit voldoende voor iedereen? Neen, collega Verheyen, dat is het niet, maar het is wel een belangrijke eerste stap. Als we binnen de begrotingsbesprekingen die we ongetwijfeld zullen hebben met het oog op de begroting 2021, daar extra middelen voor kunnen bekomen, ben ik zeker graag bereid om dat te doen. We hebben nog een aantal zaken die op poten staan: ik denk aan het maatschappelijk relancecomité en andere. Allicht zal dat ook nog wel opnieuw ter sprake komen.

Wat de vzw Domo betreft: dat is zeker een zeer waardevolle organisatie om kwetsbare gezinnen te ondersteunen. Via BurgersAanZet, waar zij lid van zijn, ondersteunen wij ook dit soort van organisaties en initiatieven. Daarnaast zal er ook nog een oproep komen omtrent huiswerkbegeleiding, waar organisaties zoals Domo, maar ook andere, op kunnen intekenen.

Wat de buddywerking betreft: ook via BurgersAanZet worden deze betrokken, zoals ook ArmenTeKort – daar hebben we het in deze commissie ook al over gehad. Ook daar heb ik geld voor uitgetrokken om die te ondersteunen, rechtstreeks te ondersteunen aan de ene kant, maar ook bij lokale besturen aan te bevelen aan de andere kant.

Wat de digitalisering betreft, collega Groothedde: dat is natuurlijk een bredere vraag. Wij hebben daar in de schoot van de Vlaamse Regering onlangs nog over gesproken. Ik heb wat jeugdhulp betreft daar zelf middelen voor uitgetrokken, maar minister Weyts heeft ook bijkomende middelen uitgetrokken voor die digitale ondersteuning voor schoolgaande kinderen; dat kan in dit kader ook een belangrijke stimulus zijn.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Ik ga mijn hele betoog niet herhalen, want de voorzitter heeft graag dat we het kort houden.

Ik wil toch nog meegeven dat het wel een bezorgdheid is. Er zijn kinderen die sinds maart niet meer naar school geweest zijn, die ook toen de scholen opnieuw open waren, niet meer op de schoolbanken geraakt zijn. Nu staat de zomervakantie voor de deur. Er zijn heel mooie initiatieven, zoals de zomerschool, maar die kinderen gaan dat volgens mij ook niet graag hebben. Dat is juist de groep kinderen waar ik het hier over heb, waar ik mij veel zorgen over maak. In mijn eigen gemeente zie ik dat ook.

Ik ben eigenlijk wel blij met uw antwoord, minister. Het is een heel belangrijk thema, ik hoor dat ook aan de reacties van de collega's. Maar ik wil toch nog oproepen, minister: laat het niet los, betrek uw andere collega's daar ook bij, en ook de lokale besturen, zodat deze groep zeker niet vergeten wordt en wij ons ervan bewust zijn dat die groep er wel is, al is het misschien een heel kleine groep. Binnenkort is het september en zitten er voor die kinderen zes maanden tussen zonder veel sociale contacten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elke Sleurs aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de integratie van een corona-app in Europees verband – 2706 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Minister, u hebt al verschillende keren duidelijk gemeld dat een corona-app gebruikt zou worden. In het kader daarvan zou ik twee aspecten willen toelichten en er vragen over stellen.

Het eerste aspect is de stand van zaken van het samenwerkingsakkoord. Het samenwerkingsakkoord over de verschillende regio's van dit land zal niet uitgerold raken. Dus graag een stand van zaken: hoe staat het daarmee? Dit zou besproken moeten zijn op de voorlaatste of laatste interministeriële conferentie van een week geleden.

Aan de andere kant is er het Europese aspect, waarbij de Europese Commissie een afsprakennota klaar heeft om verschillende apps van verschillende Europese landen op elkaar af te stemmen. Er zou een pilootproject zijn in enkele Europese landen. Wat is de stand van zaken daar? Is dat besproken op de interministeriële conferentie? Hoe is de houding van Vlaanderen ten opzichte van dat Europese voorstel?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: De focus van de huidige fase van de 'first line of defence' ligt op de organisatie van het klassieke bron- en contactonderzoek. Het voorzien in een corona-app is een traject dat inderdaad momenteel wordt voorbereid. De Vlaamse Regering heeft op 12 juni beslist om te gaan voor de ontwikkeling van de app. Op de meest recente vergadering van de Vlaamse Regering zijn er nog bijkomende stappen gezet. Het is de bedoeling dat de app in heel België wordt uitgerold. Er wordt gekozen voor DP3T als onderliggende basistechnologie via bluetooth met een decentrale opslag. Op die manier wordt er maximaal tegemoetgekomen aan de privacybepaalingen die daaromtrent leven.

Een samenwerkingsakkoord is daarvoor een cruciaal element en het juridische kader voor zo'n coronanotificatie-app moet daarvoor ontrolt worden. Dit heeft prioriteit en werd voor de eerste keer goedgekeurd vorige week vrijdag op de Vlaamse Regering. We zijn samen met de federale overheid de eerste overheid die dat heeft gedaan. Nu zal het samenwerkingsakkoord voorgelegd worden aan de Raad van State, de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) en de Gegevensbeschermingsautoriteit.

Aangezien Vlaanderen reeds heeft aangegeven gebruik te willen maken van het technologische kader van DP3T zal een app in Vlaanderen koppelbaar zijn binnen een Europese aanpak. Dat is ook de reden waarom voor deze technologie gekozen wordt. Er zal maximaal getracht worden om een operationele app te hebben tegen hopelijk september, maar natuurlijk aanvullend op de klassieke contactopsporing, zoals ik daarnet al zei. Contactname met patiënten zal hoe dan ook noodzakelijk blijven, ook met een functionerende app, aangezien de adaptatie door zowel toekomstige patiënten als door contacten in binnen- en buitenland maar partieel zijn.

Een app kan wel een belangrijk hulpmiddel zijn, en daarom heeft de Vlaamse Regering ervoor geopteerd om deze weg daadwerkelijk in te slaan. Maar de app zal nooit, zelfs niet bij optimale adaptatie, de klassieke contactonderzoeken kunnen vervangen. Het wordt een en-en-verhaal.

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Minister, ik ben tevreden dat we al een stap verder zijn en dat het samenwerkingsakkoord is goedgekeurd. Er zijn nog heel wat stappen te zetten, maar deze kaap is toch al genomen, wat zeer positief is.

De app wordt voorzien tegen september, maar de vakantieperiode komt eraan. Mensen zullen naar het buitenland gaan en zich meer bewegen. Wordt er toch nog

in een alternatief voorzien buiten de normale contactopsporing om deze bewegingen in kaart te kunnen brengen?

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, wat betreft de app ben ik benieuwd naar uw reactie op de beperkingen die in de pers in de afgelopen dagen zijn aangehaald. In hoeverre een app bijdraagt tot de successen in de landen die zijn aangehaald, is de afgelopen dagen sterk gerelativeerd. Bovendien is er bijvoorbeeld in Rusland een enorme beperking van recht via de app. In Taiwan blijkt het eigenlijk vooral via andere maatregelen te gaan. Zoals u zegt, is het minstens een en-enverhaal. Als er een app op Vlaams niveau wordt uitgebouwd, dan begrijpt u mijn evidente vraag als Nederlandstalige Brusselaar. We leven in één land. Zelfs bij een komende lockdown zal er mobiliteit zijn. In normale omstandigheden gaan honderdduizend Vlamingen elke dag hun boterham verdienen in Brussel. Zal die app minstens gecoördineerd worden aangepakt? Zo ja, op welke manier?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik ben inderdaad ook heel blij dat in de app de mogelijkheid wordt ingebouwd om het Europees te gaan aansturen, want het is heel belangrijk dat we niet allemaal op onszelf een bepaalde app gaan gebruiken.

Ik had wel nog een vraag in verband met de app. Voor de efficiëntie van zo'n app wordt vaak gezegd dat hij door een groot aantal mensen daadwerkelijk geïnstalleerd moet worden. Nu, ik heb gelezen dat 50 procent van de Vlamingen geïnteresseerd zou zijn om een dergelijke app te installeren. Hebt u zelf reeds een bevraging gedaan of hebt u al zicht op cijfers?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Wij hebben, collega Saeys, zelf nog geen bevraging gedaan, maar wij zijn wel van plan om daar ook iets rond te doen, dus dat staat gepland. Ik heb inderdaad ook wel gezien dat 55 procent van de Vlamingen het wel zou zien zitten en daar vertrouwen in heeft, volgens een bevraging van VTM Nieuws en Het Laatste Nieuws.

Of het nu gaat om klassieke contactopsporing dan wel digitale, het is belangrijk dat we er allemaal veel vertrouwen aan geven, want naarmate we dat doen, krijgen we ook een stukje van onze vrijheid terug. Als we dat niet doen, dan worden we toch wel erg gehinderd.

Wat het buitenland betreft, collega Sleurs, heb ik tijdens een vorige interministeriële conferentie (IMC) al gezegd dat het belangrijk is om een goede informatie-uitwisseling te hebben met het buitenland en dat daar dus stappen rond gezet zouden moeten worden. Ik vermoed dat dat morgen opnieuw ter sprake zal komen tijdens de IMC, omdat die zorg en bekommernis wel terecht zijn.

Zoals ik al gezegd heb, is de technologie die naar voren geschoven wordt, de DP3T-technologie (Decentralized Privacy-Preserving Proximity Tracing). Dat is de technologie die ons de meeste garantie moet geven. In Duitsland, collega Groothedde, werkt men er ook mee en we hebben vastgesteld dat er op 70 miljoen Duitsers toch 12 miljoen zijn die de app na een week al geïnstalleerd hadden, wat toch 17 procent is op, een week tijd. Dat lijkt me toch wel aardig te zijn. Als we Duitsland op dat vlak achterna kunnen gaan ... Ik zou zeggen: 'Sie schaffen das.' Wij kunnen dat misschien ook op die manier doen.

Uw zorg en bekommernis als Brusselaar zijn terecht, vandaar dat wij tijdens de interministeriële conferentie altijd de positie hebben aangenomen dat wij het liefst

van al een gemeenschappelijk initiatief of ten minste een gecoördineerd initiatief zouden willen. Het zou het beste zijn dat we dat samen zouden doen. Maar als – en morgen zal het ook al ter sprake komen – Wallonië en Brussel zouden zeggen dat ze daar toch niet mee doorgaan, dan gaan wij daar in Vlaanderen wel mee door en dat hebben we ook al gezegd. Maar het is dus eigenlijk een uitgestoken hand naar de andere regio's om samen met ons toch ook in dit aanvullend contact-opsporingsverhaal mee te stappen.

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Dank u wel, minister, voor uw antwoorden. We kijken uit naar de verdere evolutie. Ik zie net dat de bevraging van Zorg en Gezondheid online staat, vanaf vandaag tot 11 juli, dus we kijken bijzonder uit naar de resultaten daarvan. Dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tine van der Vloet aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het nieuwe normaal in de voorzieningen voor personen met een handicap – 2725 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de nieuwe doorstart van multifunctionele centra – 2758 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de nieuwe versoepelingen van de Nationale Veiligheidsraad – 2889 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Van der Vloet heeft het woord.

Tine van der Vloet (N-VA): Minister, we gaan stilaan terug naar het nieuwe normaal, ook in de voorzieningen voor personen met een beperking. In de voorbije weken en maanden hebben we veel artikels gelezen en getuigenissen gehoord over de context van mensen met een beperking en hun familie, die de zorg thuis hebben opgenomen. De subsidies voor de voorzieningen zijn blijven doorlopen, in ruil voor het feit dat de context werd ondersteund vanuit de voorziening.

Er is de 8,5 procent van de flankerende maatregelen die men aan zorg kan besteden bovenop het bestaande budget. In de voortgangsrapportage die we gisteren van u ontvingen, was er sprake van 17 procent. Misschien kunt u dat straks toelichten. Mijn indruk is dat velen de weg naar die flankerende maatregelen niet vinden. Het is voor sommigen een administratieve last, het komt bovenop de zorg die ze al weken dragen, en ze haken af. Hoeveel mensen hebben nu al een beroep gedaan op die 8,5 procent? Mijn aanvoelen is dat het nog te weinig bekend is.

Minister, nu het nieuwe normaal terug in zicht is, komen er heel wat vragen naar boven bij mensen. De voorzieningen hebben de autonomie om zich te organiseren binnen dat nieuwe normaal. Uiteraard zijn we allemaal voorstander dat het veilig moet kunnen werken. Er zijn voorzieningen die terugkeren naar de werking van voorheen en dat is natuurlijk toe te juichen, maar er zijn ook veel voorzieningen die dat om allerlei redenen nog niet kunnen.

Minister, wanneer de voorziening beslist om nog niet terug te keren naar het nieuwe normaal, en hierdoor beperkingen gelden voor het aantal dagen opvang, kan die persoon dan ook nog een beroep doen op de extra ondersteuning? Hoelang loopt die extra ondersteuning? Als men daar geen beroep op kan doen, zorgt u dan voor extra ondersteuning?

Minister, zult u die 8,5 procent uitbreiden? Dat heb ik gelezen in de voortgangsrapportage. Kunt u dat duiden? Tot wanneer zal dat juist lopen? Dat is belangrijk om contracten te kunnen afsluiten.

Als een dagcentrum niet kan starten met het volledige pakket in het nieuwe normaal, gaat men dan ook extra zorg aan huis kunnen aanbieden? Kan dat worden betaald met die bestaande voucher of met het bestaande cash budget? Hoe moet ik dat juist interpreteren?

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Minister, ik heb exact dezelfde vragen als collega van der Vloet. Het nieuwe normaal is een beetje een gekke term. Het betekent de doorstart, het nieuwe leven van de multifunctionele centra voor opvang van minderjarigen met een beperking. Hoe zal dat allemaal in zijn werk gaan?

Minister, hoeveel is er gebruikgemaakt van die specifieke COVID-19-toeslag van 8,5 procent die proportioneel zou worden verlengd tot september? Net als collega Van der Vloet heb ik de indruk dat de informatie daarover nog niet altijd op de juiste plaats is geraakt. Misschien kunt u daar nog extra maatregelen voor nemen.

In uw presentatie van twee weken geleden hebt u gezegd dat, als een kind niet in een multifunctioneel centrum (MFC) verblijft, het grootste deel van het Groeipakket zou worden teruggestort aan de gezinnen of de voogd. Als gezinnen dat niet actief zouden vragen, zouden de MFC's dat uit eigen beweging doen. Is die maatregel gecommuniceerd en bekend? Wordt er dan gerekend vanaf 1 juli of vanaf de datum dat het kind niet meer in het MFC verblijft? In vele gevallen zal de periode dat het kind niet in het MFC was, vroeger beginnen dan 1 juli.

Minister, in uw presentatie hebt u het voornemen geuit om in begeleiding aan huis te voorzien wanneer dat niet mogelijk is in het MFC.

U hebt dat in de plenaire vergadering ook aangekondigd. Dat is heel goed, want ik vroeg dat al maanden. Ik ben blij dat daar toch iets aan gedaan wordt.

Op welke manier zal dat gebeuren? Zal het corresponderende gedeelte van de voucher of de cashbesteding daarvoor worden ingezet? Is dat ook iets waarvoor MFC's een plan van aanpak hebben voorgesteld? Of hoe moeten we dat zien? Is dat meer ad hoc? Is dat vrijwillig? Zijn ouders daarvan op de hoogte? Dat is geen ambtenarenvraag die ik stel. Dat is echt wel superbelangrijk op het terrein, bij de mensen thuis, dat ze die begeleiding aan huis krijgen, nog steeds. Dat zal ook de komende weken, en wie weet zelfs na september, nog zo zijn. Ik denk dat dat in het nieuwe normaal enorm belangrijk blijft, dus dat is echt iets dat we moeten monitoren. We moeten zien dat dat geen dode letter blijft.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp-a): Minister, jongeren en mensen die in een voorziening verblijven, hebben eigenlijk disproportioneel weinig kunnen genieten van de momenten waarop de maatregelen werden versoepeld. Ze zijn heel lang verstoken gebleven van contact met naasten. Ook nu ziet het ernaar uit dat dat nieuwe normaal er in redelijk wat instellingen nog steeds niet komt.

Mijn collega's hebben de inleiding gedaan, dat hoeft ik niet opnieuw te doen. Mijn bezorgdheid gaat natuurlijk uit naar het mentale welzijn van die mensen, voor wie contact met anderen bijzonder belangrijk is, natuurlijk met inachtneming van redelijk wat veiligheidsvoorschriften. Maar we staan toch al op een moment waarop we tracking en tracing kennen en waarop beschermend materiaal voorhanden is. We moeten ook vaststellen dat bijvoorbeeld in de jeugdzorg het aantal besmettingen bijzonder beperkt is gebleven.

Op welke manier zullen al die versoepelingen van de Veiligheidsraad, die voor veel groepen zijn aangekondigd, geïmplementeerd worden in de collectiviteiten? Op welke manier zijn daar richtlijnen over? Welke timing stelt u daarbij per sector in het vooruitzicht? Is 1 juli dan inderdaad het nieuwe normaal, zoals de collega's zeggen, en hoe ziet dat nieuwe normaal er dan uit? Of is dat niet noodzakelijk zo?

Maakt u ook werk van een kader waarbinnen personen die in een voorziening verblijven, kunnen deelnemen aan activiteiten en evenementen en iets buitenshuis kunnen gaan doen? Bestaan daar richtlijnen rond? Als die bestaan, hoop ik dat mensen ook eenvoudiger de mogelijkheid en de toelating zullen krijgen om eens iets buiten die instelling om te doen, om een keer elders wat tijd door te brengen.

Het concept van het nieuwe normaal in de voorzieningen, zal dat in de komende weken nog verder worden aangepast? Of is dit het moment waarop u beslist waaruit, tussen nu en 1 september, dat nieuwe normaal zal bestaan?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Het nieuwe normaal, collega's: de indruk werd gewekt alsof dat een momentum is, waarop je de deur uitstapt en je in het nieuwe normaal bent. De realiteit zal een beetje anders zijn.

Van alle vergunde zorgaanbieders wordt verwacht dat ze tegen 1 juli, morgen dus, een plan opmaken dat duidelijk aangeeft hoe en tegen wanneer ze een doorstart van hun ondersteuning kunnen maken. Er wordt van hen verwacht dat ze tegen dan ook effectief stappen zetten. Personen voor wie de ondersteuning nog niet volledig opnieuw kan worden geboden conform de individuele dienstverleningsovereenkomst (IDO) en voor wie het persoonsvolgend budget (PVB) volledig besteed is, kunnen gebruikmaken van de compenserende maatregelen inzake de budgetoverschrijding.

In het besluit van de compenserende maatregelen hebben we onmiddellijk voorzien dat de maatregel kan worden aangepast, zodat een grotere budgetoverschrijding mogelijk is. Het ministerieel besluit daarvoor is opgemaakt. De budgetoverschrijding zal lopen tot 30 september. Die datum is ook met de gebruikers, de bijstandsorganisaties en de koepels overeengekomen. Wel rekenen we erop dat zorgaanbieders werk maken van een snellere doorstart. Mogelijke knelpunten die dat verhinderen, dienen snel zichtbaar te worden. Zowel koepels, het VAPH als bijstandsorganisaties zullen mee ondersteunen om die knelpunten weg te werken.

Op dit moment is er geen verplichting voor de vergunde zorgaanbieders. De extra ondersteuning aan huis die geboden wordt door de vergunde zorgaanbieder, valt binnen het principe van de budgetgarantie. De vergunde zorgaanbieder kan hier geen extra zorggebonden kosten voor aanrekenen.

In totaal hebben 458 cliënten samen 591 goedgekeurde overeenkomsten COVID-19 ingediend. Op deze overeenkomsten werd een totaalbedrag van 467.107 euro aan kosten ingediend. Dat was de stand van zaken op 19 juni 2020. Een officiële communicatie zal nog gebeuren.

Op 23 april communiceerde het VAPH al een eerste maal aan de MFC's dat bij een tijdelijke terugkeer naar huis geen wettelijke bijdrage wordt gevraagd en de MFC's

het aan hen gestorte deel groeipakket – twee derde – kunnen overmaken aan de rechthebbende. Dit werd opgenomen in een update van de richtlijnen aan de sector: 'inforota COVID-19: update van de richtlijnen versie 19 april 2020'.

In de update van de richtlijnen van 2 juni 2020 besteedde het VAPH hieraan specifieke aandacht, aangezien dit werd opgenomen in een actiefiche van de Taskforce Kwetsbare Gezinnen. Deze update werd eveneens via inforota verspreid aan de MFC's. De MFC's dienen hierin actie te ondernemen naar de gezinnen toe.

Als er geen wettelijke bijdrage gevraagd dient te worden kan het MFC dit aan het gezin overmaken, te rekenen vanaf het moment dat het kind of de jongere niet langer in een MFC verblijft.

Het VAPH laat de ruimte aan MFC's die moeilijkheden ervaren met het hervatten van een volledig schoolaanvullend of schoolvervangend dagprogramma, of die moeilijkheden ondervinden om dat voor de volledige groep te doen, om dagopvang flexibel aan te bieden onder de in de vraag vermelde vormen. De wijze waarop de MFC's dit organiseren, zal afhangen van de eigenheid van hun werking en de doelgroep. Dit kan bijvoorbeeld door enkele dagdelen opvang aan te bieden of individuele contacten te organiseren met cliënten in de voorziening of in de thuissituatie.

Ik wil nog even vermelden dat er in een MFC geen persoonsvolgende financiering is, dus geen cash en geen vouchers. Dit geldt alleen voor meerderjarigen.

In de jeugdhulp was bezoek al mogelijk sinds 12 mei. Vanaf 21 kon men thuis logeren. De MFC's volgden kort daarop.

Het is belangrijk dat de Taskforce COVID-19, in overleg met de betrokken agent-schappen, al sinds enige tijd een algemene aanpak heeft afgesproken die de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad als uitgangspunt neemt voor de verschillende sectorale richtlijnen. Dat betekent dat deze richtlijnen niet elke keer moeten worden aangepast wanneer de Nationale Veiligheidsraad een nieuwe beslissing neemt. De richtlijnen zijn zo geformuleerd dat ze zich automatisch aan de Nationale Veiligheidsraad conformeren.

Daarnaast is werk gemaakt, voor alle sectoren, van richtlijnen die zich toespitsen, niet langer op de uitzonderingssituaties die COVID-19 onvermijdelijk met zich meebracht, maar op het 'nieuwe normaal' zoals ook u dat benoemt.

Dat betekent, collega Van den Bossche, dat de situatie voor alle gebruikers die residentieel in een voorziening verblijven, is versoepeld. Dat slaat dan onder meer op het ontvangen van bezoek en op het verlaten van de voorziening. Jongeren kunnen bijvoorbeeld deelnemen aan activiteiten, kampen enzovoort. Deze evolutie zorgt ervoor dat er voor jongeren en personen met een zorgnood die verblijven in een residentiële vorm van hulpverlening, het gewone leven stilaan kan terugkeren.

Ik wil daar twee kanttekeningen bij plaatsen. Uiteraard gelden tegelijkertijd ook alle regels van de basishygiëne: handen wassen, sociale afstand bewaren enzovoort. Ook dat is conform de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad. Per sector zijn er ook een aantal verschillen. In de woonzorgcentra – dat zult u begrijpen – is het dragen van het mondneusmasker stringenter geformuleerd dan bijvoorbeeld in de jeugdhulp.

Daarnaast – en dat blijft een constante in onze aanpak – gelden de richtlijnen als een kader waarbinnen voorzieningen op hun maat, zelfs tot op het niveau van een individuele gebruiker, keuzes maken. De context speelt daarbij een rol, maar ook de specifieke situatie van een gebruiker bepaalt finaal mee wat kan en wat niet kan.

Ten slotte – maar het is wellicht overbodig dat ik dat meegeef – blijven de richtlijnen bij een vermoeden van besmetting en een uitbraak gelden.

De aanpak die ik zonet heb toegelicht, is al gerealiseerd. Voor de geestelijke gezondheidszorg met ingang vanaf 9 juni, voor de personen met een beperking, de jeugdhulp en het welzijnswerk vanaf 15 juni en voor de ouderensector zijn de versoepelde richtlijnen van kracht vanaf 29 juni. Dat betekent dat de voorzieningen vanaf dat moment kunnen toewerken naar het nieuwe normaal.

Deelnemen aan evenementen is in het licht van het voorgaande niet uitgesloten, maar een algemeen ja of nee kan hierop niet worden geformuleerd. Binnen het kader van de Nationale Veiligheidsraad zal de context van een voorziening en de situatie van een gebruiker, met inbegrip van de dialoog die de betrokkenen daarover voeren, uitmaken wat kan en wat niet kan.

Op de vraag of het concept van het nieuwe normaal, met startdatum 1 juli 2020, zal worden aangepast, heb ik eigenlijk al geantwoord. Onze aanpak impliceert dat we ons parallel stellen met de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad en daar ook naar handelen.

De voorzitter: Mevrouw van der Vloet heeft het woord.

Tine van der Vloet (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik heb een paar bijkomende vragen.

U zegt dat de zorgaanbieders hopen op een snelle doorstart. Er is geen verplichting. En als er extra ondersteuning is, mag men die niet extra aanrekenen, bijvoorbeeld een dagcentrum dat een dag thuisondersteuning gaat bieden. Maar hebt u er zicht op of dat ook effectief gebeurt? Want ik hoor heel veel mensen zeggen dat ze wel eens een telefoontje of sms'je krijgen. Maar echte ondersteuning, dat hoor ik bijna zelden of nooit.

Minister, het komt meer en meer in de media: waar zit het vraaggestuurde verhaal, de regie in eigen handen, de persoonsvolgende financiering? We zien dat de voorzieningen werden doorbetaald. Ik snap dat. In het heetst van de strijd – alle hens aan dek – is het natuurlijk goed dat de vouchers blijven doorlopen. Maar de mensen hebben de voucher doorbetaald en eigenlijk amper extra ondersteuning gezien. U haalt hier nu wel aan dat er extra ondersteuning moet zijn en dat men daarvoor geen extra kosten mag aanrekenen.

Vlaanderen geeft dus de volledige voucher aan de voorzieningen. Maar daarbovenop geeft het ook de 8,5 procent, die mogelijk dan 17 procent zal worden. Maar waarom moet die zorg daar dan nog bovenop komen? Is er dan onvoldoende steun vanuit die voorzieningen? Ze mochten niet op technische werkloosheid worden gezet. Werden die dan elders ingeschakeld? Of hoe moet ik dat juist zien? Het is voor mij moeilijk om dat in te passen. Ik weet niet of u daar zicht op hebt. Vele mensen, vanuit dagondersteuning, mobiele ondersteuning enzovoort, zijn gaan helpen in de gezinnen zelf, zonder extra kosten.

Ik blijf erbij dat zwakkeren heel moeilijk te bereiken zijn. U hebt het zelf over 8,5 procent. Er komt nog een officiële communicatie. We zijn nu al zoveel weken verder en nu komt er nogmaals een communicatie. Dan vraag ik mij af: waar hebben we die boot gemist? Dat moet toch wel ergens zijn? Ik hoor van vele bijstandsorganisaties ook dat het aantal leden enorm is gegroeid tijdens de coronatijd. Mensen weten totaal niet hoe contracten moeten worden vastgelegd, waar men nu plots die assistenten moet gaan zoeken. Ze zijn, door dat hele virus, een beetje bang om nieuwe mensen in huis te gaan halen.

Ten slotte heb ik nog één vraag. De vouchers worden doorbetaald aan de voorzieningen. Loopt dat dan ook tot 30 september? Of hoe moet ik dat precies bekijken?

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik heb een gelijkaardige vraag, in het verlengde van wat mevrouw van der Vloet zei, maar dan specifiek voor de MFC's.

Ik zal voorlezen wat er twee weken geleden werd gezegd in de presentatie. Voor kinderen die nog niet naar school gaan "(...) moet MFC zoeken naar mogelijkheden van dagopvang (afstemming context deeltijdse opvangmogelijkheden enzovoort)". En ook nog: "aanbieden van therapie en training, ook thuis gedurende de covid."

In uw antwoord heb ik eerder het gevoel dat men nog steeds van een vrijwillig engagement uitgaat. Ik denk dat er echt wel een structureel plan van aanpak vanuit elk MFC voor elk kind moet zijn. Het gaat niet over sporadische hulp of bezigheidstherapie, maar echt over een traject waarin die kinderen zitten en dat moet volgehouden worden. Als dat niet wordt volgehouden, gaan die kinderen achteruit. Ik geef het voorbeeld van een kind met autisme: dat heeft regelmaat en structuur nodig. Je mag zijn of haar begeleiding niet zomaar onderbreken.

Ik blijf een beetje bij mijn vraag: hoe pak je dat structureel aan? Morgen is het 1 juli 2020. Wat is er dan nieuw in het nieuwe normaal voor een ouder van wie het kind nog altijd thuiszit? Zoals ik het hier begrijp, blijft het bij vrijwillige engagementen. Dit is misschien terzijde, maar de nood aan persoonsvolgende financiering (PVF) voor minderjarigen is na deze COVID-19-maanden nogmaals duidelijk geworden zodat mensen zelf hun budget kunnen besteden.

Ik denk dat ik geen antwoord heb gehad op mijn vraag over de cijfers van die COVID-19-toeslag. Daarover zal nog gecommuniceerd worden, maar wat is de stand van zaken op dit moment, zowel voor persoonlijkeassistentiebudgetten (PAB's) als voor persoonsvolgende budgetten (PVB's)? Net zoals mevrouw van der Vloet zei, zijn de maatregelen nog niet echt goed doorgedrongen. Als dat nu nog niet het geval is, is het dringend tijd dat dat gebeurt.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp-a): Minister, u zegt dat er versoepelingen zijn, dat men een aantal zaken nu wel kan toestaan en dat er heel wat meer gebeurt, maar u zegt ook dat er een kader is en dat elke instelling dat op eigen maat kan invullen. Daar maak ik me toch een beetje zorgen over. We hebben in het onderwijs gezien dat de ene school in vergelijkbare omstandigheden of met een vergelijkbare oppervlakte soms vele dagen minder of meer heeft lesgegeven in deze tijden dan de andere. Af en toe gaat het over een particulier beleid of aarzelt men nog wat. Ik vind het heel belangrijk dat de jongeren die zijn opgenomen in instellingen voor mensen met een handicap in de mate van het mogelijke en met inachtneming van alle belangrijke gezondheidsmaatregelen toch wat meer vrijheid en contact krijgen. U zegt dat elke voorziening zo'n plan maakt, maar zult u ook mee toezicht houden op die plannen? Is er iemand die checkt of die plannen er ook evenwichtig uitzien? Daarmee bedoel ik of jongeren, ongeacht waar ze verblijven, voldoende mogelijkheden krijgen om opnieuw contacten met anderen aan te gaan? Ik weet dat het mag, maar men zou dat erg stringent kunnen blijven invullen. Dat is mijn bezorgdheid. Op welke manier zult u toezicht houden op die individuele aanpassingen die binnen dat kader vallen?

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Dank u wel, voorzitter. Ik wil de tussenkomsten van mijn collega's ondersteunen. Ik heb het gevoel dat mensen die hun PVB hebben

ingezet via vouchers, zich op dit moment enorm bedrogen voelen. Ze zijn thuis geweest met hun kind of een volwassene persoon met een beperking en ze hebben heel lang zelf voor die zorg moeten instaan. De overheid heeft pas daarna gecommuniceerd dat ze extra contracten konden inzetten. Het is niet duidelijk of dat retroactief kan gebeuren. Het is ook niet duidelijk of die mensen voldoende zijn ondersteund.

Kunnen we uit deze coronaperiode niet veel leren over hoe de PVF met vouchers gebeurt? Kunnen we daar geen evaluatie van maken? Ik zou voorstellen dat we het VAPH na het reces uitnodigen en nagaan wat we over de PVF hebben geleerd en hoe we in de toekomst met een vouchersysteem moeten omgaan zodat dat echt is wat we willen.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Ik wil heel graag aansluiten bij de pertinente vragen van de collega's. We weten dat er heel wat variatie zit op de manier waarop voorzieningen weer kunnen opstarten. Dat is goed, want dat laat toe om op maat te werken. Ik stel alleen vast dat er in de tijd dat de coronadreiging nog groter, nabijer, en meer zichtbaar en voelbaar was, daarvoor iets meer begrip was dan vandaag.

Mensen met een handicap, hun ouders en hun familie zien de versoepelingen. Ze zien wat er nu allemaal wel kan. En ze stellen zich dan soms de vraag waarom hun gehandicapt kind of kind met een beperking niet de zorg kan krijgen dat het voorheen kon krijgen. Waarom mogen ze niet naar huis komen, en waarom is bezoek nog niet mogelijk? Ik kan daar ook wel begrip voor opbrengen. Ik vind het dan ook goed dat u tegen 1 juni aan alle voorzieningen hebt gevraagd om te duiden hoe het eraan toe zal gaan. U geeft dan in de tussentijd de nodige financiële garanties.

Minister, ik ga ervan uit dat die voorzieningen breed gevolg zullen geven aan uw vraag. Maar mocht dat niet zo zijn, hoe kunt u dan de voorzieningen die niet reageren, toch activeren om u te laten weten hoe zij het gaan aanpakken?

Ik heb nog een andere vraag; collega Van den Bossche stelde een gelijkaardige vraag. Hoe houden we de vinger aan de pols om te zien dat iedereen hier toch het maximaal mogelijke doet voor zijn of haar cliënten en patiënten?

Ik heb nog een meer algemene vraag richting de toekomst. Ik weet dat deze familieleden van kinderen met een handicap, misschien nog meer dan wij, na het najaar vol onzekerheden zitten: hoe zal het er dan aan toegaan, en komt het virus terug? Moet er misschien nog iets komen? Dat zijn logische vragen die je stelt als familielid of ouder. Het is waarschijnlijk geen goede vergelijking, maar ik denk dat we ernaar moeten zoeken om zoveel mogelijk zekerheid te geven. Al weet ik dat niemand weet hoelang het virus blijft duren. Maar in het onderwijs werkt men met kleurencodes. Denkt u erover na hoe we ervoor kunnen zorgen om ook in deze sectoren, waar mensen met grote zorgen zitten, zo snel en zo veel mogelijk zekerheid te geven? Dat is waarschijnlijk niet te doen, maar ik wil gewoon weten op welke manier we daarover nadenken. Zo kunnen we toch een aantal zaken vermijden, eventueel in het najaar.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, dat waren veel vragen. Ik geef een paar heel concrete antwoorden.

Collega Vande Reyde, ik heb de cijfers gegeven die u gevraagd had, hoor. Het gaat over 458 cliënten die samen 591 goedgekeurde overeenkomsten hebben ingediend, en dat voor een totaalbedrag van 467.107,03 euro aan kosten die zijn

ingediend. Wat de verdere cijfers en de zelfrapportering betreft: die staan op de website van het VAPH. Als u informatie hebt over zaken waarbij er geen ondersteuning zou zijn gegeven of men geen ondersteuning heeft gekregen, dan horen we dat graag. Dat is toch al verschillende keren meegedeeld, maar het kan zijn dat er wel ergens iets tussen de mazen van het net is geglipt.

Ik wil toch even zeggen dat het niet om extra ondersteuning gaat. Het gaat om het principe van de budgetgarantie. De middelen bleven gesubsidieerd aan de voorzieningen, om op die manier al het personeel aan het werk te kunnen houden. Het is toch wel belangrijk dat men dat weet.

Wat de communicatie betreft: wij hebben daar met de bijstandsorganisaties en met het VAPH verschillende keren duidelijk over gecommuniceerd. Dat lijkt ons ook het juiste kanaal te zijn.

Collega van der Vloet, men heeft tijd tot 30 september de tijd om daarvan gebruik te maken. Het VAPH zal een en ander monitoren, en waar er knelpunten zijn zullen we gericht met de koepels actie ondernemen. De multifunctionele centra (MFC's) zullen ook verder inzetten op de vakantiewerking en de zomerwerking.

Wat verder de communicatie betreft, nogmaals, we hebben zo veel mogelijk via de partners, het VAPH, maar ook de bijstandsorganisaties, gecommuniceerd. Ook De Federatie van Ouderverenigingen en Gebruikersraden in voorzieningen voor personen met een handicap (FOVIG) is actief mee om in de voorzieningen de nodige informatie te geven. We hebben die plannen niet allemaal gescreend, maar er is echt wel werk gemaakt van het zoeken naar concrete oplossingen voor de problemen die er zijn en de knelpunten die zich aandienen.

Ik kan me inbeelden dat het bij sommige voorzieningen wat langer duurt, omdat men daarvoor toch ook de gebruikersraden consulteert. Men vraagt hun advies, en soms vraagt het wel enige tijd om een goede doorstart te kunnen maken.

Ik denk dat het belangrijk is om de vinger aan de pols te houden. Ik denk dat we het daar allemaal wel eens mee zijn. We gaan dit ook actief opnemen, samen met de koepels en het VAPH, de gebruikers en de bijstandsorganisaties, om daar verder werk van te maken en goed voeling te blijven hebben.

Collega Jans, wat die kleurcodes betreft, dat is misschien een interessante piste. Ik wil die wel eens bekijken.

De voorzitter: Mevrouw van der Vloet heeft het woord.

Tine van der Vloet (N-VA): Minister, dank u wel. Voor de duidelijkheid, ik had het ook niet over extra ondersteuning, maar over de ondersteuning die in de individuele dienstverleningsovereenkomst staat. Mensen die het gewoon zijn om vier dagen naar het dagverblijf te gaan, bijvoorbeeld, hebben wel eens een telefoon gehad, maar hebben die begeleiding eigenlijk zelden of niet gezien. Ik denk niet dat het aan ons is om elke voorziening op te bellen en het dan door te geven aan u. Wij zien ook de doorstartplannen enzovoort niet. Ik denk dat jullie daar toch een duidelijker beeld van hebben. Ze mochten niet technisch werkloos worden gemaakt, maar waar zijn ze dan gebleven tijdens de covidperiode?

Ik denk dat dat toch een belangrijke vraag om te bekijken is voor u of uw kabinet. Ik hoor immers heel veel verhalen van mensen die tijdens die periode geen begeleiding kregen. Ik vraag dus geen extra ondersteuning. Nu, met het nieuwe normaal zijn er bijvoorbeeld voorzieningen die beslissen om maar met maximaal vier dagen op te starten, dus op woensdag gewoonweg niet. Men moet maar een oplossing zoeken. Is het dan mogelijk dat die ondersteuning op woensdag door een begeleidster thuis wordt gedaan, of niet?

U haalde de gebruikersraden terecht aan. In hoeverre worden zij daarbij ondersteund? Zij moeten immers inderdaad al die beslissingen meenemen, maar mij lijkt dat niet zo eenvoudig. Misschien kunt u dus nog aangeven door wie zij werden gesteund tijdens deze covidperiode, waar zij hun informatie halen.

U noemde 30 september wat die 8,5 procent betreft, die mogelijkerwijze dan 17 procent wordt. De volledige ondersteuning van de voucher van de voorzieningen loopt gewoon verder, maar mijn vraag was: loopt die dan ook verder tot 30 september, of hoe moet ik dat nu juist zien?

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Bedankt voor uw antwoord. Ik denk dat mevrouw van der Vloet de situatie van de voorzieningen en de MFC's goed heeft geschetst. Ik blijf erbij: ik denk dat het verschil tussen 'moeten' en vrijwillige engagementen op het terrein nog een beetje flou is. Ik kan u een aantal cases doorgeven die ik persoonlijk ken. Dat is toch wel iets structureels. Als kinderen niet meer in de MFC's terecht kunnen, dan moet ervoor worden gezorgd dat die begeleiding aan huis echt structureel is verankerd.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Minister, ik heb niet gehoord dat u, of een van uw instanties, zult nagaan of instellingen wel voldoende inspanningen doen om die versoepelingen door te voeren. Hopelijk bent u dat vergeten, maar indien u het niet zei omdat u dat niet doet, vind ik dat echt risicovol en jammer. Intussen is het immers zo dat de logica voor mensen buiten een voorziening is omgekeerd: alles is toegelaten, behalve wat is verboden, waar er specifieke beperkingen zijn.

U hanteert een andere logica waarbij gemotiveerd moet worden wat wel mag. De neiging om minder extra toe te laten dan wij eigenlijk met zijn allen zouden aankunnen, is daar wel. Mijn vraag aan u blijft dan toch om te willen kijken hoe zij die versoepelingen in de praktijk kunnen brengen en er voorzieningen zijn die bijzonder aarzelend te werk blijken te gaan, hen zo veel mogelijk gerust te stellen over de maatregelen die zij meer kunnen en horen te nemen in functie van het welzijn van hun bewoners.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over genezen patiënten in de woonzorgcentra die opnieuw positief testen en de aankoop van beschermingsmateriaal

– 2729 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de voorraad aan beschermend materiaal

– 2888 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): De woonzorgcentra hebben zwaar geleden tijdens de coronacrisis. Een belangrijke oorzaak van de moeilijke situatie was uiteraard het gebrek aan persoonlijk beschermingsmateriaal en een gebrek aan testmateriaal. Begin april werden er toch testen aan de woonzorgcentra geleverd, eerst aan de zwaarst getroffen voorzieningen, daarna werden ze uitgerold over alle Vlaamse

woonzorgcentra. Er werd ook extra beschermingsmateriaal aangekocht voor het personeel dat over de voorzieningen verdeeld werd.

Tijdens de coronacrisis stond Vlaanderen in voor de aankoop van het materiaal dat gratis werd geleverd aan onder andere de woonzorgcentra. De taskforce plande dat deze regeling op 30 juni, vandaag dus, zou eindigen, daarna zijn de voorzieningen zelf terug verantwoordelijk voor de reguliere aankoopprocedures. Vlaanderen blijft wel de aankoopcentrale voor moeilijk verkrijgbaar of zeer kostbaar materiaal.

Nadat alle woonzorgcentra in mei getest waren, bleek dat 70 procent van de woonzorgcentra geen besmettingen had en dat in een kwart van de woonzorgcentra het aandeel van de besmetting kleiner was dan 10 procent. Uit de laatste stand van zaken blijkt dat momenteel 88 procent van de woonzorgcentra vrij is van het virus. De cijfers gaan dus de goede richting uit.

Toch zijn er ook een aantal gevallen waarbij bewoners die eerst genezen waren van het virus, nu opnieuw een positieve test afleggen. Ook in China en Zuid-Korea zijn er recent cases gemeld van personen die opnieuw besmet zijn met het virus.

Minister, kunt u verdere uitleg geven bij de hervallen patiënten? In welke woonzorgcentra bevinden deze patiënten zich en welk acties ondernemen deze woonzorgcentra om het aantal hervallen patiënten in te dijken?

Er is nog veel wetenschappelijk debat over herinfecties bij het nieuwe coronavirus. Wordt er ook onderzoek gedaan naar mogelijke andere verklaringen dan voor herinfecties?

Wat is de stand van zaken betreffende de transitieperiode voor de levering en aankoop van het beschermingsmateriaal voor de woonzorgcentra? De huidige aankoopcentrales zouden weigerachtig staan tegenover hun rol die de taskforce voor ogen heeft. Kunt u de situatie schetsen? Hoe zult u verzekeren dat de woonzorgcentra altijd het juiste beschermingsmateriaal hebben? Wordt er een strategische reserve aangelegd?

Gisteren hebben we in de Coronacommissie een getuigenis gehoord van een woonzorgcentrum dat zegt dat het nog maar honderd schorten heeft, wat heel erg weinig is wanneer er een tweede uitbraak zou zijn. Tegelijkertijd viel een overzicht in onze mailbox waarin stond dat er duizenden schorten beschikbaar zijn. Hoe kan het dat wij aan de ene kant een overzicht krijgen waarin staat dat er duizenden schorten beschikbaar zijn terwijl we aan de andere kant een woonzorgcentrum horen dat er te weinig heeft, niet aan meer schorten geraakt en niet weet hoe dit probleem op te lossen?

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Die laatste opmerking is mij ook opgevallen. Er lijkt redelijk wat tegenstrijdigheid te bestaan. U spreekt van een groot overschot maar op verschillende plaatsen blijkt dat dan niet aanwezig te zijn. Ik begrijp dat niet maar hopelijk kunt u daar wat verheldering over geven, minister.

Uit de meest recente voortgangsrapportage die de minister in de commissie presenteerde, bleek dat er op geen enkele manier tekorten zijn aan beschermend materiaal. De vele orders zijn nu immers met vertraging toegekomen.

Wat zal er met de huidige voorraden aan beschermend materiaal gebeuren? Hoe worden deze opgeslagen of verdeeld? Zullen voorzieningen die in de toekomst geconfronteerd worden met een nieuwe uitbraak van het virus of met een plots tekort aan beschermend materiaal, een beroep kunnen doen op deze voorraden?

Of blijft de federale noodvoorraad in dit soort gevallen toegankelijk? Indien tot de verdeling van beschermend materiaal wordt overgegaan, zal Vlaanderen hiervoor een compensatie vragen of zal er werk gemaakt worden van een bijzonder financieringskader waarmee voorzieningen in deze uitzonderlijke tijden via Vlaanderen ook zelf de nodige materialen kunnen aankopen bij schaarste?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Ik kan geen cijfers geven over de hervallen patiënten omdat ik die niet heb. Het opnieuw positief testen na verloop van tijd zou theoretisch kunnen wijzen op een nog sluimerende infectie met herval door een endogene re-infectie of op een nieuwe besmetting. Er is op dit moment nog onvoldoende zekerheid in de wetenschappelijke literatuur om met zekerheid te kunnen spreken over immuniteit na een eerste infectie. In de huidige epidemiologische context en gezien de wetenschappelijke onzekerheden is het op dit ogenblik niet mogelijk of nodig om specifiek voor deze situaties bijkomende maatregelen te nemen bovenop de maatregelen die al zijn genomen bij besmettingen, meer bepaald isolatie van nieuwe index-cases en contactonderzoek.

Er is op dit moment nog veel wetenschappelijke onzekerheid omtrent de immuunrespons en het verschijnen van antilichamen bij zowel symptomatische als asymptomatische bewoners en de betekenis op het vlak van herinfectie en besmettelijkheid. Uiteraard wordt de literatuur daaromtrent nauwlettend opgevolgd door Sciensano om nieuwe inzichten te vertalen in de procedures. Er lopen momenteel studies met medewerking van de Vlaamse administratie onder meer naar testen op speeksel, naar het poolen van stalen om sneller grote groepen te screenen en naar seroconversie (UGent) en naar de waarde van zelfafname van het staal (UAntwerpen). Het huidige onderzoek is vooral gefocust op snelle praktische meerwaarde. Meer fundamenteel onderzoek gebeurt door Sciensano als wetenschappelijk instituut dat daarvoor de opdracht heeft.

In de literatuur wordt het opnieuw positief worden van de RT-PCR-test nadat deze genegativeerd was, beschreven. Men vermoedt in deze literatuur eerder dat de verklaring ligt in de tussentijdse valsnegatieve PCR-test en/of de verlengde uitscheiding van het virus, eerder dan het opnieuw optreden van een infectie.

Een studie van het Koreaanse CDC van 19 mei 2020 vond in dergelijke situaties dat de virale celkweken negatief waren, op te vatten als 'waarschijnlijk niet-infectieus'. In deze situatie worden ook nauwelijks tot geen secundaire gevallen aangetroffen. De reeds bestaande inzichten vertalen zich nu al in de FAQ's die Sciensano aanbiedt. Die stelt dat in de huidige epidemiologische context een nieuwe test binnen de twee maanden na een eerdere positieve PCR-test niet nodig is, noch quarantaine na een hoogrisicocontact indien dit contact zich voordoet binnen de twee maanden na een positieve PCR-test.

We vernamen in de projectgroep Materialen van 17 juni inderdaad dat de raad van bestuur van de Koopkoepel, waar leden van Zorgnet-Icuro en het Vlaams Welzijnsverbond een beroep op kunnen doen voor de aankoop van hun materialen, besliste dat zij zich niet wou engageren om op te treden als aankoopcentrale voor meer voorzieningen dan degene die nu al aangesloten zijn bij hen. Om de continuïteit te verzekeren en de woonzorgcentra en de andere WVG-voorzieningen niet in de kou te laten staan, heb ik voorgesteld aan de Vlaamse Regering dat de Vlaamse overheid tijdelijk de leveringen van materialen verderzet, zoals dit de afgelopen maanden is gebeurd. De Vlaamse Regering heeft hier vorige vrijdag mee ingestemd. Tegelijk bekijken we intussen met het Facilitair Bedrijf hoe we een bestelprocedure kunnen opzetten voor het aanvragen van andere materialen in geval van een uitbraak.

Wat uw vraag over de schorten betreft: wij hebben 67.000 schorten op voorraad. Dat lijkt veel, maar dat is niet zo veel omdat het over wegwerpschorten gaat. Daar

zal ook verder werk van gemaakt moeten worden. Dat is het verschil: je hebt afwasbare schorten en herbruikbare schorten, en daar zit wel een verschil op.

Collega Van den Bossche, de Vlaamse overheid zal de aangekochte materialen enerzijds en de strategische stock anderzijds verder verdelen in functie van de noden. De komende weken zullen wij alle voorzieningen die onder de Vlaamse bevoegdheid vallen opnieuw voorzien van mondkmaskers en alcoholgel. De andere materialen worden gericht verdeeld in functie van de reële noden bij voorzieningen wanneer er uitbraken zijn. Wij leveren de materialen dus in functie van de extra noden bij uitbraak en dan kunnen zij daarvoor bij ons terecht. Dat is ook wat we vrijdag in de schoot van de Vlaamse Regering hebben beslist.

Zoals tot op heden het geval was, blijven we de materialen die volgen uit de extra noden ten gevolge van COVID-19 gratis leveren. We bekijken momenteel ook of de voorzieningen nog extra aankopen zouden kunnen plaatsenvia bijvoorbeeld raamovereenkomsten van de Vlaamse overheid met leveranciers.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Ik heb nog een aantal vragen, minister. Eerst en vooral over die herinfecties. Als ik dat heel goed begrijp, zegt u daarover: 'wat mij bekend is, is dat je na een positieve PCR-test eigenlijk twee maanden immuun bent, dat is ook waar wij blijven van uitgaan, gebaseerd op de wetenschappelijke literatuur, en dat het dus niet om herinfecties gaat van mensen die voordien besmet waren'. Ik wil u graag nog eens horen zeggen of mijn begrip daarover correct is zoals ik het nu verwoord heb.

Wat mij eerlijk gezegd meer zorgen baarde, was uw antwoord over die stocks. Dat is mij niet helemaal duidelijk. Ik heb wel begrepen dat – en dat vind ik een heel goede zaak – de Vlaamse overheid als aankoopcentrale zal blijven werken tot en met 1 september. Dat is dus goed.

Ten tweede begrijp ik niet goed wat het probleem is met de leden van de raad van bestuur van Zorgnet en het Vlaams Welzijnsverbond, die niet willen dat er andere voorzieningen aansluiten op die aankoopcentrale. Als u daar wat achtergrond bij kunt geven, zou mij dat zeker interesseren.

Ten derde: als Het Facilitair Bedrijf zal optreden als centrale, is de vraag: wie zal dat betalen? Betekent dat dan dat de voorzieningen moeten betalen voor het materiaal dat ze via die centrale afnemen? Betekent dat dan dat dat materiaal decentraal wordt opgeslagen? Wordt dat dan bij die verschillende voorzieningen opgeslagen? Is dat dan de strategische reserve waar al zo vaak naar gevraagd is, minister, of moet die strategische reserve nog aangelegd worden en is dit iets helemaal anders waar we nu over spreken? Dat is mij niet duidelijk. Ik vind het, samen met mijn fractie, heel belangrijk dat die strategische reserve er is en dus is de vraag: is die er en waar bevindt die zich? Is dat dan ergens in een centraal warehouse of wordt die geleverd aan de verschillende collectiviteiten die afnemer zijn?

Minister, nog een laatste punt over die schorten waar we het gisteren in de commissie Corona over gehad hebben. Dat baart me toch wel zorgen. U zegt – en dat is ook het cijfer dat we gisteren in de commissievergadering geciteerd hebben – dat er 67.000 schorten zijn, dat dat er niet veel zijn, omdat dat herbruikbare schorten zijn. Daar kan ik u dus volgen. Is er dan nog steeds een aanleveringsprobleem, als u zegt dat we die reserve groter moeten maken met schorten – dat is wat ik u heb horen zeggen, maar misschien heb ik het verkeerd begrepen?

Maar mijn essentiële vraag blijft hoe het kan dat we er aan de ene kant 67.000 hebben en dat we aan de andere kant een voorziening hebben die zich grote zorgen

maakt en dus ook stress ervaart, zowel directie, staf als personeel, omdat ze maar 100 herbruikbare schorten hebben en dus niet klaar zouden zijn voor een tweede golf.

67.000 schorten is in het licht der dingen niet zo'n gigantische voorraad. Dan is de vraag hoeveel we er moeten hebben om voorbereid te zijn op een tweede golf. En vooral, hoe kunnen we ervoor zorgen dat geen enkele voorziening zich zorgen hoeft te maken over het feit dat ze onvoldoende materiaal hebben voor een tweede golf? Als we er 67.000 op voorraad hebben, dan lijkt mij dat er een stukje daarvan naar dat woonzorgcentrum kan gaan. Waarom lukt dat niet? Waarom wordt die connectie niet gemaakt? Hoe gaat het praktisch in zijn werk? Hoe gaan we dit oplossen?

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Minister, u zegt dat u deze manier van werken tijdelijk wilt verderzetten, maar mag ik suggereren dat u, zolang dit virus onder ons is en vanzelfsprekend in samenwerking met de federale overheid, ervoor zorgt dat er een noodvoorraad is? Zoals collega Parys zegt, er is nu van alles en er is ook een bestelling onderweg van 75.000 schorten – als ik de tabel juist lees –, maar het lijkt erop dat dat niet meer is dan een strategische reserve. Als u ervan uitgaat die zaken te verdelen, zullen de noden er wel zijn.

De vraag daar is: wat ook met de nieuwe orders? Er worden er her en der geplaatst, maar we hebben ondertussen geleerd dat toezien op de kwaliteit en onderhandelen over de prijs zeer zinvol zijn en dat het bundelen van dat soort onderhandelingen en ook die kwaliteitscontrole interessant zouden zijn. Hoe wilt u verder omgaan met toekomstige bestellingen? Ik ga ervan uit, hoewel we nu voldoende lijken te hebben, dat die nodig zullen zijn.

U hebt ook gezegd dat u de voorraad zult verdelen bij een uitbraak. Hopelijk bedoelt u niet enkel bij een uitbraak, maar verdeelt u het materiaal ook in functie van preventief werken, los van een specifieke uitbraak in voorzieningen. Of wordt het materiaal enkel verdeeld bij een eventuele uitbraak? Als dat zo is, zullen personeel en bewoners dan geen onredelijk risico lopen? Zouden wij niet beter voorzichtigheid als leidraad nemen, zeker nu we naar een periode toegaan waarin mensen weer met meer mensen in contact zullen komen, zowel werknemers als bewoners van instellingen? Dat is me nog niet helemaal duidelijk. Misschien zou dat dan ook een verklaring kunnen zijn waarom er tekorten zijn in instellingen die al het mogelijke willen doen op preventief vlak, omdat u enkel van plan bent te verdelen bij een uitbraak. Het zou natuurlijk ook kunnen dat u maar een deel hebt verteld van wat u van plan bent te doen, dus op dat vlak word ik graag gerustgesteld.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Wij hebben gisteren in de commissie inderdaad moeten vernemen dat er iets schort met de schorten en handschoenen. Die mensen zeiden dat ze in het begin gecontacteerd zijn met de vraag of ze nog iets nodig hadden, maar dat dat de laatste tijd niet meer het geval is. Mijn vraag is dan ook: gaat er opnieuw gevraagd worden of wordt er nu opnieuw gevraagd aan voorzieningen of ze specifieke noden hebben? Hebt u zicht op de voorraden binnen de verschillende woonzorgcentra? Het is, denk ik, toch wel heel belangrijk dat we daar een goed zicht op hebben, want sommige woonzorgcentra beslissen nu voor zichzelf om bijvoorbeeld een stock aan te leggen waarvan ze denken twee maanden mee te overbruggen bij een eventuele uitbraak. De vraag daarbij is natuurlijk of wij een bepaalde richtlijn gaan uitschrijven, waarbij we stellen dat woonzorgcentra bijvoorbeeld een stock van drie maanden moeten aanhouden, dan wel of wij als overheid

zelf een strategische stock gaan aanleggen, zodat we woonzorgcentra bij nood kunnen voorzien voor een periode van twee of drie maanden?

Ik denk dat het toch heel belangrijk is dat we daar op korte termijn zicht op hebben, zeker als er mogelijk een tweede golf in het najaar zou zijn. Dan moeten we toch de zekerheid hebben dat er voldoende materiaal zal zijn.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Minister, ik zit ook in de coronacommissie en ik hoorde gisteren het verhaal van het tekort aan schorten. We zijn in die commissie allemaal zo goedgegelovig om de cijfers die u elke week of twee weken geeft, te geloven. Schort er dan iets aan het registratiesysteem? Is dat wel 100 procent oké? Wordt het voldoende bevraagd? Hoe komt het dat er zo'n verschil op zit?

Een tijd geleden hoorden we dat ook Vlaamse, Belgische ondernemers zich inzetten om zelf te produceren. Ik weet niet vanwaar de schorten komen, of ze vooral uit het buitenland komen, maar wordt er ook in Vlaanderen ingezet om zelf in productie te gaan?

Heel veel zaken zijn om weg te gooien. Ik weet niet of er ook duurzame schorten kunnen worden geproduceerd omdat je op die manier voorkomt dat je met een groot tekort te maken krijgt. Kunt u dat uitzoeken? Als schorten hergebruikt kunnen worden via bepaalde mechanismen, kunnen we toch een beter systeem uitproberen.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): We hebben dat gisteren in de commissie inderdaad gehoord. Er was wel wat onduidelijkheid bij het betrokken woonzorgcentrum. Minister, zou het geen goed idee zijn dat u een minimumaantal per bewoner of per personeelslid oplegt? Dat moet u samen met uw administratie eens bekijken. Dan kan het woonzorgcentrum zelf een alarmbelletje zien afgaan op het moment dat ze onder een bepaalde strategische voorraad gaan. De dame die daarover werd bevraagd in de ad-hoccommissie, trok plots haar schouders op en zei: "We hebben er nog een goeie honderd, en als er dan een plotse uitbraak is, zal dat wel te weinig zijn, maar we zullen toch een eerste stukje kunnen overbruggen."

Ik denk dat we die mensen een houvast moeten geven door te zeggen dat er vanaf nu een strategische minimumvoorraad moet zijn van zoveel schorten, zoveel mondklappers en zoveel beschermingsbrillen. Dat zou een goede richtlijn zijn om die mensen een houvast te geven en te zorgen dat dat iets is waar ze dan niet meer aan hoeven te denken. Daar ligt werk op de plank.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Die uitspraken gisteren waren echt hallucinant. Die mensen maakten zich echt zorgen over het feit dat ze niet klaar waren voor de tweede golf. Als dan blijkt dat er 67.000 schorten in voorraad zijn en die mensen daar niet van op de hoogte zijn, dan schort er echt iets, niet alleen aan de schorten, maar ook aan de communicatie met de woonzorgcentra. Vooral dat zal moeten worden aangepakt.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, alle collega's en ook de mensen van het woonzorgcentrum zelf waren absoluut verbaasd over het feit dat er volgens uw presentatie nog zoveel voorraad was, niet alleen van schorten, maar ook van ander beschermend materiaal. Ik steun de vraag van collega De Reuse.

Achteraf heb ik contact gehad met de mensen van het woonzorgcentrum en zij zeggen – en u bevestigt dit vandaag – dat ze enkel een beroep kunnen doen op de voorraad van de overheid wanneer er een uitbraak is. In feite is het dan te laat. Ieder woonzorgcentrum zou minstens een zekere voorraad moeten hebben.

Minister, omdat het woordelijk in uw presentatie staat dat ieder woonzorgcentrum wekelijks wordt bevraagd naar de noden van het woonzorgcentrum, vroeg ik dat gisteren aan de mensen van het woonzorgcentrum-, en ze waren verbaasd. Ze vielen uit de lucht. Ik had de indruk dat ze niet iedere week worden bevraagd. Ze laten me weten dat ze zelf op de markt op zoek gaan naar handschoenen en schorten. Handschoenen, dat lukt nog net, laten ze me vandaag weten, maar schorten, daar geraken ook zij niet aan. Dat is toch wel een probleem dat dringend moet worden opgelost, zeker in het licht van een nieuwe uitbraak, die er hopelijk niet komt.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Hier zijn veel vragen over gesteld. Ik zal proberen te antwoorden.

Wanneer we met een pandemie geconfronteerd worden, moet de federale overheid normaal gezien het crisisbeheer doen en een noodstock voor het beschermingsmateriaal hebben. Ik heb op 27 februari van mijn federale collega een brief gekregen. Hij zei dat het probleem voor de deur staat, namelijk het coronavirus, en dat de deelstaten een aantal verplichtingen hebben en dat ook de federale overheid er een aantal heeft, onder andere die van de noodstock. Toen we op 6 maart contact opgenomen hebben met de federale overheid om gebruik te kunnen maken van de mondklappers, bleek dat die noodstock er niet meer was. Dan zijn we zelf mondklappers beginnen aan te kopen. Ik zeg dat omdat de vraag is gesteld of we al dan niet in een noodstock zullen voorzien en waarom dat in het begin niet is gebeurd. Het antwoord op de laatste vraag heb ik net gegeven.

We hebben een stock. Ik ga niet zeggen waar die ligt. Het gaat om een rollende stock. Het Facilitair Bedrijf zal het beschermingsmateriaal de komende maanden blijven aankopen, tot het einde van dit jaar. Dan zullen we zien waar we op dat ogenblik staan.

De Vlaamse overheid is begin maart begonnen met de aankopen omdat de verschillende voorzieningen lieten weten dat de reguliere markt verstoord is en dat ze niet meer aan beschermingsmateriaal zoals mondklappers en handgels geraakten. In normale omstandigheden moeten de voorzieningen hun eigen materiaal blijven aankopen. De Vlaamse Regering heeft vrijdag afgesproken om daarin te blijven voorzien. Ze heeft daarvoor budgetten vrijgemaakt zodat we over voldoende materiaal beschikken om bij eventuele uitbraken de voorzieningen mee te kunnen ondersteunen.

Ik heb de 67.000 schorten niet geteld, maar ik heb dat cijfer gekregen. De vraag is of dat veel of weinig is. Als je dat deelt door de 800 voorzieningen, dan is dat niet veel. Iedereen kan tellen en die rekening maken. Er zal ook verder aangekocht worden. Dat cijfer gaat over wegwerpschorten, maar we hebben ook duurzame schorten nodig. Die zijn ook aangekocht en worden in dit land geproduceerd. We hebben het daar al in deze commissie over gehad. De productiecapaciteit ligt een stukje lager.

We zullen met Het Facilitair Bedrijf verder de aankopen doen. In de taskforce is de vraag gesteld, net zoals de heer Parys heeft gedaan, of de koopcentrales van de koepels ook niet voor de andere voorzieningen konden instaan. Ik heb begrepen dat ze dat niet willen doen omdat ze met de reguliere klanten willen blijven werken.

Daarop heeft de regering gezegd dat ze dat aanvullend zal blijven doen vanuit Het Facilitair Bedrijf.

Er zijn 5500 herbruikbare schorten besteld en geleverd. Die kunnen vijftig keer gebruikt worden.

Dan was er nog de vraag of wij in de noodplanning niet moeten aangeven wat men precies moet doen. Dat is inderdaad de bedoeling. Dat staat ook in het plan dat ik twee weken geleden in de Vlaamse Regering naar voren heb gebracht. Wij moeten een noodplan maken en aan de instellingen een aantal voorwaarden opleggen. En dan moeten zij duidelijk aangeven wat het minimum is dat zij zelf moeten voorzien hieromtrent.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Bedankt voor uw antwoord, minister. Ik blijf toch nog met een aantal vragen zitten.

Als ik het goed begrijp, hebben we een stock. Dat is een strategische reserve.

Minister Wouter Beke: Dat is geen vaste, maar een rollende stock. Dat betekent dat er constant dingen binnenkomen en dat we ook constant dingen leveren op het terrein.

Lorin Parys (N-VA): Dat begrijp ik, maar de vraag is of daar nog gaten in zijn. Dat is een stock die opzij wordt gehouden voor als er een tweede golf zou zijn. Daar kan dan een beroep op worden gedaan. Maar de vraag is of die rollende stock op het niveau is waarop u die graag zou hebben om het hoofd te kunnen bieden aan een eventuele tweede golf.

Minister Wouter Beke: Nog niet helemaal. Er wordt door Het Facilitair Bedrijf nog constant bij aangekocht.

Lorin Parys (N-VA): Het zou misschien goed zijn, als u een volgend overzicht stuurt, dat daar dan bij staat wat de delta is tussen wat we nodig hebben voor een tweede golf en wat we vandaag in stock hebben. Dan kunnen wij als parlement ook goed zien waar de zwakke punten zitten en waar we strategisch nog dicht bij een ondergrens zitten. Dat zou ons een veel beter inzicht geven in de situatie.

Ik heb uit uw antwoord begrepen dat de aankoop via Het Facilitair Bedrijf wordt verdergezet voor degenen die niet zijn aangesloten zijn bij een aankoopcentrale van het Vlaams Welzijnsverbond of van Zorgnet, maar de vraag is hoe duurzaam die oplossing is. Want dat is tot september.

Ik blijf ook zitten met mijn vraag waarom een deeltje van die 67.000 schorten niet tot bij het woonzorgcentrum raakt dat gisteren een getuigenis is komen afleggen. Wat is daar de moeilijkheid? Wat houdt dat tegen?

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Ik volg echt niet meer, minister. Vlaanderen heeft kinderen maandenlang niet of nauwelijks naar school laten gaan, maar het personeel in de Vlaamse zorginstellingen kan geen beroep doen op beschermend materiaal, omdat u het enkel gaat uitdelen bij een specifieke uitbraak. Ik begrijp daar niets van. Ik weet niet hoe u het zelf nog kunt uitleggen.

Wij lijken groepen mensen overbeschermd te hebben die het niet nodig hadden. En mensen die recht hebben op bescherming, ontnemen wij dat recht, door niet te doen wat wij zouden moeten doen.

U zegt dat in normale omstandigheden instellingen dat zelf moeten aankopen. Dit zijn geen normale omstandigheden. In geen geval zijn dit normale omstandigheden te noemen. Het is dan aan de overheid om voor die noodvoorraad te zorgen. Ik laat nog in het midden wat op federaal en wat op Vlaams niveau had moeten gebeuren. Daar is het mij niet om te doen. Mijn punt is dat uw reserve niet echt een toegankelijke reserve blijkt, geen reserve waar instellingen nu zomaar uit kunnen putten, om er in de komende periode zeker van te zijn dat hun personeelsleden op een verantwoorde en beschermde manier kunnen omgaan met anderen, met hun collega's, met de mensen die ze zien als ze thuis veel in contact komen met hun patiënten.

De Vlaamse zorgsector is ongeveer even groot als het totale aantal federale ziekenhuisbedden. Ik begrijp echt niet dat u zo licht over de huidige periode gaat, waarin alles inderdaad wel veel beter lijkt te gaan, maar waarbij iedereen ons constant waarschuwt dat de gevaren om de hoek loeren. U lijkt nog altijd te onderschatten wat de rol kan, mag en – wat mij betreft – moet zijn van een overheid, om die mensen te beschermen. Ik had gehoopt dat u zou antwoorden dat met hetgeen u in voorraad hebt en hetgeen u verder zult aankopen, u kunt zorgen voor een constante stroom aan beschermend materiaal, nu, in een periode waarin alles wat luwer lijkt, en zeker ook als er zich een nieuwe piek aandient. Dat blijkt niet zo te zijn, en dat baart mij zeer veel zorgen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld. *(Opmerkingen van minister Wouter Beke)*

Het spijt me, minister. We moeten nu overgaan tot de volgende vraag om uitleg.

(N.v.d.r.: Tijdens de behandeling van vraag om uitleg 2763 van Immanuel De Reuse over het noodplan voor de beheersing van zorginfecties in woon- en zorgcentra uit 2006 komt minister Wouter Beke nog even terug op deze vragen om uitleg.)

VRAAG OM UITLEG van Immanuel De Reuse aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het noodplan voor de beheersing van zorginfecties in woon- en zorgcentra uit 2006 – 2763 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Mondmaskers, alcoholgels inslaan, nadruk op handhygiëne, veel extra opleiding en ondersteuning van de dienst geriatrie van naburige ziekenhuizen: dit is de rode draad van de aanbevelingen die de werkgroep onder leiding van professor huisartsengeneeskunde Jan De Lepeleire veertien jaar geleden op papier heeft gezet. Toen werkte op vraag van de overheid een werkgroep van academici een voorstel uit voor de beheersing van zorginfecties in woon- en zorgcentra. Dat was dus, anders gezegd, voor als er een epidemie zou uitbreken.

Men schatte toen dat de implementatie van het plan zowat 20.000 euro per instelling zou kosten. In 2010 behaalde een proefproject goeie resultaten. Toch achtte de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid – de bevoegdheid was toen nog niet overgedragen aan Vlaanderen – het niet realistisch om het plan breed uit te rollen in onze woonzorgcentra. Dit is toch wel een gemiste kans. Meer zelfs: professor De Lepeleire stelde zelfs in de pers: "De politiek heeft ons in de steek gelaten. Dit zou levens gered hebben."

Ik vraag dan ook aan de minister: had u kennis van dat plan, kreeg u er kennis van bij de bevoegdheidsoverdracht? Hebt u het plan intussen al bestudeerd? Gebruikt u het plan als basis voor een draaiboek in geval van een nieuwe pandemie of in geval van een tweede golf van de huidige pandemie? Bevat het plan nog andere inzichten die op heden nog niet worden toegepast?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega De Reuse, voorzitter, ik wil nog iets zeggen over het voorgaande punt. Bij de beslissing om een taskforce op te richten was een van de punten een strategie voor het beschermingsmateriaal. Hoe gaan we daarmee om? Hoe gaan we de mensen het materiaal bezorgen? Wanneer gaan we het bezorgen aan de instellingen? Dat alles is besproken met de sector zelf. Deze commissie heeft gezegd dat het heel goed is dat er een taskforce is en heeft gevraagd dat de maatregelen zouden worden doorgesproken met de sector. Dat heb ik gedaan. Ik heb het doorgesproken met de sector en zij waren tevreden met de aanpak. Dan heb ik die aanpak laten goedkeuren door de regering. Het is wel degelijk de bedoeling, collega Van den Bossche, dat wij ook in Vlaanderen een eigen voorraad zouden uitbouwen, om over twee tot drie maanden reserve te kunnen beschikken. Wat we met de sector zijn overeengekomen, zullen wij nakomen.

Collega De Reuse, de FOD Volksgezondheid startte op 1 januari 2010 een onderzoeksproject 'Beheersing van zorginfecties in woonzorgcentra', met vier consortia bestaande uit ziekenhuizen en woonzorgcentra. Het doel ervan was om de haalbaarheid van het strategische plan 'Voorstel voor een wetgevend initiatief voor de beheersing van zorginfecties in RVT's en ROB's' te evalueren. Een uitbreiding van dit pilootproject vond plaats in 2013 met twee extra consortia.

Door de zesde staatshervorming werd de bevoegdheid voor dit thema op 1 juni 2014 overgeheveld naar de Vlaamse overheid. Mijn voorganger ontving het eindrapport van dit federale pilootproject in juni 2016. Ik heb de documenten doorgenomen en de vergelijking gemaakt tussen geformuleerde aanbevelingen en het huidige zorginfectiebeleid in de woonzorgcentra (WZC's).

De diverse aanbevelingen geformuleerd in dit rapport, werden reeds ter harte genomen.

Sinds 2010 wordt tweejaarlijks een handhygiënecampagne georganiseerd in de Vlaamse woonzorgcentra in elke provincie. Ik heb daarover al bericht in deze commissie, de laatste keer in november vorig jaar. Bij die campagne worden heel wat materiaal en tools, zoals audittools voor basisvoorwaarden en structuurvoorwaarden voor handhygiëne, gratis ter beschikking gesteld aan de woonzorgcentra. De laatste keer gebeurde dat dus in 2019.

Eind 2013 werd het protocolakkoord met betrekking tot het Nationaal Plan Multidrugresistente Organismen (MDRO) ondertekend.

Bij de ontwikkeling van het nieuwe werkinstrument infectiepreventiebeleid in Vlaamse woonzorgcentra, een project dat in opdracht van Zorg en Gezondheid werd uitgevoerd onder leiding van professor De Lepeleire, werd aan de opdrachtnemer gevraagd om de aanbevelingen uit het federale pilootproject te implementeren en werden deze ook geïntegreerd in het werkinstrument.

Het project was een actualisering en uitbreiding van het oorspronkelijke draaiboek. Met name in de periode 2008-2009 werd er door de Vlaamse overheid reeds een subsidie gegeven aan de KU Leuven voor de 'Opmaak en wetenschappelijke validatie draaiboek infectieziektebeleid RVT/ROB en bijhorende opleidingspakketten voor de Vlaamse rusthuizen', eveneens onder leiding van professor De Lepeleire.

Het draaiboek 'Infectiepreventiebeleid in Vlaamse woonzorgcentra' heeft als doel de zorgvoorzieningen een leidraad aan te bieden bij de uitwerking en navolging van hun intern beleid omtrent infectiepreventie. Dat boek bevat 123 bladzijden en is opgesteld door Katrien Van Crombrugge en Jan De Lepeleire. Het werd eind februari via een mailing bezorgd aan alle instellingen, waarbij benadrukt werd dat dit goed doorgenomen moest worden met het oog op wat zou komen.

Het nieuwe Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 en daaraan gekoppeld het besluit van de Vlaamse Regering geven eveneens een zeer duidelijk kader voor de inhoud van het infectiepreventiebeleid. In bijlage 11 bij dit besluit worden meerdere elementen vermeld die rechtstreeks te maken hebben met het infectiepreventiebeleid in het woonzorgcentrum.

Artikel 5 vermeldt dat er geen opname- of ontslagcriteria gehanteerd mogen worden die te maken hebben met dragerschap van micro-organismen waarvoor preventie van overdracht mogelijk is door het toepassen van de voorzorgsmaatregelen en voor zover dit dragerschap op dat moment geen risico vormt voor de andere bewoners.

Artikel 26 bepaalt dat het woonzorgcentrum een beleid voert rond het voorkomen van infecties en het afzonderen van bewoners die lijden aan een infectie met besmettingsgevaar.

Artikel 35 bepaalt dat een algemeen reglement voor de medische activiteit van behandelende artsen elementen voorziet rond samenwerking en rond antibiotica-beleid en antibioticumgebruik.

Artikel 37 voorziet een samenwerkingsovereenkomst met een regionaal platform voor ziekenhuishygiëne.

Artikel 65 voorziet dat de coördinerend en raadgevend arts (CRA) taken heeft ten opzichte van het medische korps om de voorgaande elementen te implementeren en daarrond opleidingen te voorzien.

Aangezien u spreekt over een nieuwe pandemie wil ik er, zoals ik zonet ook al deed, op wijzen dat de federale staat verantwoordelijk is voor het crisisbeleid wanneer een acute pandemie dringende maatregelen vereist.

Het rapport waarnaar u verwijst, wordt niet specifiek gebruikt als basis voor een nieuw draaiboek voor de aanpak van een pandemie. Het is ook niet specifiek vanuit dat opzet geschreven. Uiteraard zullen vele elementen die in dit rapport beschreven staan – zoals handhygiëne, standaardvoorzorgsmaatregelen, communicatie, bijkomende voorzorgsmaatregelen, gebruik van persoonlijk beschermingsmateriaal – geïntegreerd worden in de aanpak voor komende epidemieën.

Het in de vorige vraag vernoemde Werkinstrument Infectiepreventiebeleid en zijn voorganger van een decennium eerder, is voor de sector die daarmee aan de slag gaat een goede leidraad voor algemene preventie en de aanpak van infecties en uitbraken in woonzorgcentra, en blijft dat ook. Dit uiteraard naast de zeer recente en covidspecifieke richtlijnen en procedures.

Specifiek in functie van het managen van COVID19-heropflakkingen keurde de Vlaamse Regering op 26 juni de inzet van vijftien mobiele teams goed, waarbij telkens een arts, een verpleegkundige en een health promotor tijdelijk worden ingezet ter versterking en uitbreiding van het Team Infectieziektebestrijding en Vaccinatie van Zorg en Gezondheid.

Een aantal aanbevelingen uit het rapport zijn nog niet of slechts gedeeltelijk verder uitgewerkt in wetgeving en voorschriften, zoals bepaalde auditvoorstellen, de

aanbeveling om beschikking te hebben over hygiënist of een referentieverpleegkundige, transmurale samenwerking, gegevensuitwisseling en ondersteuning. De recente gebeurtenissen in de sector zullen binnen het beleid en in de sector zeker leiden tot een scherpere aandacht van infectieziektepreventie in de woonzorgcentra. En, voorzitter, iets in mij zegt dat we daar in deze commissie, als het gaat over aanbevelingen, zeker nog op zullen terugkomen.

De voorzitter: Ik denk het wel.

De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. We hebben hier blijkbaar weer een duidelijk verschil tussen wat de politiek erover denkt en wat de experts erover denken. Als we professor De Lepeleire hoorden op de radio en lazen in de krant, dan stelde hij toch wel duidelijk dat de zaken niet geïmplementeerd waren, wat u hier toch weerlegt.

U zegt dat, in geval van een pandemie, de federale overheid inderdaad de nood-situatie moet aanpakken. Maar dat ontslaat ons natuurlijk niet van de plicht om preventief in onze woonzorgcentra en onze instellingen het nodige te doen, voor als er een pandemie uitbreekt. Daarop wil ik zeker de nadruk leggen.

Het zou ook heel interessant zijn, mocht het draaiboek beschikbaar worden gesteld, zodat we er zelf kennis van kunnen nemen. Zeker voor de leden van de ad-hoccommissie zal dit een interessant werkstuk worden, vermits ook professor De Lepeleire daar zal worden gehoord, net zoals u zult worden gehoord. Ik denk dat deze discussie inderdaad nog niet zal zijn beslecht.

Ik heb nog een bijkomende vraag. U en uw voorganger hebben dit rapport gekregen. De implementatie is begonnen. Er zijn inderdaad nog resterende aanbevelingen die – u verwijst er terecht naar – zeker nog ter sprake zullen komen in de commissie Welzijn en die nog verdere implementatie behoeven.

Minister, werden er nog andere rapporten meegegeven bij de bevoegdheidsoverdracht vanuit het federale niveau naar Vlaanderen, waarrond er misschien nog iets moet worden gedaan? Want inderdaad, je weet nooit: we kunnen niet in de toekomst kijken, maar misschien zijn er nog plannen die ooit door vooruitziende mensen werden opgesteld. Misschien is het weleens interessant om daarnaar te informeren?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Het is natuurlijk zo dat woonzorgcentra een gedeeltelijke knowhow hebben over hoe ze moeten omgaan met infectieziekten. Zo hebben we al regelmatig uitbraken van gastro-enteritis vastgesteld. Maar op een dergelijke crisis zijn de woonzorgcentra zeker en vast niet voorbereid. We hebben echt gemerkt dat er nood is aan samenwerking, niet alleen op het niveau van de eerste lijn, maar ook op het niveau van de eerste lijn met ziekenhuizen. Want we zien dat er daar wél specifieke knowhow zit. Ik denk maar aan de hygiënische maatregelen. In sommige woonzorgcentra is er een hygiënist geweest, maar we hebben ook gezien dat dat afhankelijk was van persoonlijke contacten. Bij sommige woonzorgcentra is dat goed gelopen met de ziekenhuizen, bij andere minder. Het is dus echt wel nodig om de medische expertise binnen te brengen in de woonzorgcentra, en ook om bepaalde opdrachten te organiseren, om het juist efficiënter en veilig te kunnen doen. Dat moet zeker en vast worden opgenomen in het draaiboek, zodat we de samenwerking vooral snel en efficiënt kunnen doen.

Minister, het lijkt mij wel zinvol om dat op het niveau van de regionale zorgzones te doen. Zij lijken mij het meest geschikt om dit uit te werken. Hoe staat u daar tegenover?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Collega De Reuse, het draaiboek waarnaar de minister verwijst, is publiek beschikbaar op de site van Zorg en Gezondheid. Ik heb daar ondertussen een viroloog naar laten kijken, om te bekijken hoe we dat nog beter kunnen maken.

Maar mijn vraag gaat over het feit dat dat draaiboek 130 pagina's telt, minister. We hebben gisteren in de Commissie ad hoc voor de Evaluatie en Verdere Uitvoering van het Vlaamse Coronabeleid ook een getuigenis gehoord dat wat men van de overheid krijgt vaak moet vertalen in praktische aanbevelingen. Ik denk dat dit wel een werkpunt is omdat je als directielid van een woonzorgcentrum dat draaiboek van 130 pagina's bovenop alle andere dingen er nog bij krijgt.

Daarom heb ik een vraag over een ander document dat ook beschikbaar is op de site van het agentschap Zorg en Gezondheid, namelijk het advies bij influenza-uitbraken. Dat document telt maar 9 pagina's en raadt een aantal zaken aan die toch bijzonder relevant zijn bij een coviduitbraak, zoals het dragen van mondklappers, verhoogde waakzaamheid bij handhygiëne en het vermijden van aerosolinfecties. Zijn die 9 pagina's opnieuw ter beschikking gesteld van de woonzorgcentra?

Er wordt veel gesproken over handhygiëne en de manier waarop men dat controleert. Doen we dat op de juiste manier? Ik heb die vraag gisteren ook in de commissie ad hoc gesteld omdat er heel veel inspectieverslagen over bestaan, maar inspecteren we wat de uitkomst daarvan is of controleren we gewoon of er een handgelpompje of alcoholgel aanwezig is? We weten eigenlijk niet of er in de praktijk echt aan infectiepreventie wordt gedaan. Moet de manier van werken van de inspectie niet bijgesteld worden?

U hebt net gezegd dat een samenwerking met een ziekenhuishygiënist een van de dingen was die in het plan stonden. Staat u daar positief tegenover? Wij zien alleszins veel heil in de samenwerking tussen ziekenhuizen, woonzorgcentra en andere zorgverstrekkers in één netwerk.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Minister, ik wil even inpikken op uw aanvullend antwoord. U blijft erbij dat de overheid de noodstock moet beheren, maar we zien dat dat eerder ontoereikend is voor het andere materiaal. Waarom geeft u de sector niet het vertrouwen en het budget om er dan zelf voor te zorgen dat zij de volgende crisisperiode op een degelijke manier kunnen doorstaan, waarbij zij hun personeel kunnen beschermen en geruststellen zodat zij als voorheen hun werk kunnen doen?

U kunt zich dan focussen op de noodvoorraad, die absoluut nodig is en die we in de eerste coronafase echt hebben gemist. Daarnaast kunt u de sector simpelweg het budget en het vertrouwen geven om er zelf voor te zorgen dat zij een voorraad hebben van wat nodig is. Denkt u niet dat dat een goede oplossing is? Ik weet dat de sector daar een grote voorstander van is. Wat houdt u tegen om daarmee in te stemmen?

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Ik wil toch mijn bezorgdheid uiten. We moeten vermijden dat we tweemaal dezelfde discussie voeren in deze commissie en in de commissie ad hoc. U hebt daar zelf ook al een aantal keren op aangedrongen, voorzitter. Ik heb u gisteren dan zelf gecontacteerd en gevraagd of u mijn eigen vraag over de verslagen van de Risk Management Group wilt laten vallen, want die ging eerder

over de evaluatie van wat er geweest is, en niet over de huidige situatie. Ik vind het dan echt vreemd dat hier een vraag over een noodplan van 14 jaar geleden wel wordt weerhouden.

Die vraag komt van uw partijgenoot, die gisteren nochtans ook in de commissie ad hoc zat. Ik vind dat vervelend. Iedereen die net aan het woord is gekomen, inclusief de vraagsteller, heeft het al gehad over discussies die in de commissie ad hoc werden gevoerd. Zo is het ook gegaan over de al dan niet structurele samenwerking met een ziekenhuishygiënist. Die dingen werden nochtans verschillende keren in de commissie ad hoc besproken. Ik vind het wat vervelend en ik heb er zelf een slecht gevoel bij dat ik dan mijn eigen vraag heb laten vallen. Er moet een lijn worden getrokken, anders zullen we dubbel werk doen en dan zijn zij die het wel correct willen doen, de dupe.

De voorzitter: Mijnheer Anaf, ik zal misschien kort reageren wat het weerhouden van de vragen betreft. Het is natuurlijk wel zo dat de vragen die vandaag geagendeerd stonden of staan 14 dagen geleden werden ingediend, nog voor we wisten wat er in de commissie ad hoc gezegd zou worden.

Hannes Anaf (sp.a): Dat geldt ook voor mijn vraag. Ik heb die 14 dagen geleden ingediend. Er is gisteren een mail gekomen om ze al dan niet terug te trekken. Dit gaat over uw eigen partijgenoot. Ik vind het vreemd.

De voorzitter: Ik heb u niet verplicht om uw vraag in te trekken. Het is trouwens op uw vraag, collega Anaf, dat ik een mail heb laten rondsturen om te vragen wie zijn vraag wilde intrekken. Maar u hebt ten gronde gelijk dat die overlapping tussen deze commissie en de ad-hoccommissie een probleem wordt. Ik heb nu al tot twee of drie keer toe bij de regeling der werkzaamheden van de ad-hoccommissie aan de voorzitter gevraagd om daar een nota, een overeenkomst over te maken binnen het Uitgebreid Bureau. Hij heeft gisteren – u was erbij – nogmaals beloofd om dat maandag te doen op het Uitgebreid Bureau. Hij zal een nota maken waar iedereen achter staat, om die overlapping niet meer te hebben.

Maar het wordt sowieso op een dunne lijn lopen. Ik vind ook dat er, aan de hand van de vragen die nu gesteld worden en de antwoorden die de minister geeft, nu natuurlijk wordt teruggegrepen naar hetgeen werd gezegd in de ad-hoccommissie. Ik heb het daarnet zelf gedaan.

Maar nogmaals, collega Anaf, ik begrijp u. Ik hoop dat we maandag een nota krijgen waar iedereen achter staat. Zo wordt duidelijk wat wel nog kan in deze commissie en wat niet meer kan, wat de coronacrisis betreft. Maar het is niet aan mij alleen om daarover te beslissen. Ik deel alleszins uw bekommernis.

Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Voorzitter, ik antwoord op de vragen die mij worden gesteld. Deze moeilijkheden heb ik niet gezocht, ik ga mij daar voor de rest buiten houden. *(Gelach)*

Collega De Reuse, u vroeg of er nog andere documenten zijn die ooit federaal zijn gemaakt, en die hier relevant kunnen zijn. Er is er zo een dat mij dat mij onmiddellijk te binnen schiet, en dat is het pandemieplan van 2006, dat toen is opge maakt. Daar werd toen ook de nood aan noodstock en dergelijke in ingeschreven. Maar andere dingen kan ik mij niet onmiddellijk voor de geest halen, al sluit ik niet uit dat er hier of daar in een federale schuif nog iets ligt dat ooit relevant zou kunnen zijn voor een van de Vlaamse sectoren.

Ten tweede is dat inderdaad een lijvig rapport. Collega's, als ik mijn antwoord even summier weergeef of samenvat, dan kun je niet zeggen dat er niets is gedaan met

hetgeen er dertien of veertien jaar geleden op papier is gezet. Maar ik heb begrepen dat jullie professor De Lepeleire ook nog zullen zien in de commissie. Is alles geïmplementeerd? Neen, dat heb ik zelf ook gezegd. Maar er zijn wel een aantal heel belangrijke zaken rond infectiepreventie meegenomen. Professor De Lepeleire heeft daar zelf nog een geactualiseerd rapport over naar voren gebracht.

Dat zijn inderdaad 123 bladzijden, maar dat staat ook niet op zich, dat staat niet alleen. Daarnaast zijn er om de twee jaar provinciale sessies die daarrond worden georganiseerd. Er worden ook filmpjes gemaakt. De zorginspectie komt ook ter plaatse om concreet te kijken of alles wordt geïmplementeerd.

Wil dat zeggen dat alles perfect is? Neen. Ik heb zelf ook al aangegeven dat we waarschijnlijk op de een of andere manier en op een bepaald moment zullen kijken hoe een aantal zaken die vandaag in de decreten staan ook effectief uitvoering op het terrein krijgen, en hoe we daar op een actievere manier misschien mee moeten omgaan.

Collega Saeys heeft zelf de liaison met de ziekenhuizen naar voren gebracht. Ik denk dat dat een zeer terechte vraag is. Ik ben intussen al in veel woonzorgcentra op bezoek gegaan, en ik stel vast dat in veel woonzorgcentra die liaison ook actief is. Dat wil zeggen dat men weet met welk ziekenhuis men te maken heeft, en dat men weet op wie men een beroep moet kunnen doen als er problemen zijn. Als er informatie-uitwisseling, ondersteuning enzovoort moet gebeuren, dan gebeurt dat ook.

Maar ik stel ook vast dat dat niet overal het geval is. Ik denk dus dat het een heel interessante vraag is om te kijken hoe we daar in de toekomst mee om moeten gaan. Dat lijkt mij een zeer terechte vraag. Op dat vlak moeten we ook lessen trekken uit de periode die we nu doormaken. Wat kan er beter? Veel zaken zijn geïmplementeerd, veel zaken kunnen beter. Moet dat rapport van 123 bladzijden wat anders geformuleerd worden, zodat het toegankelijker is? Dat kan allemaal zijn. Misschien moeten we dat nog met andere instrumenten mee ondersteunen, bijzonder graag.

Ik denk dat we eens goed moeten bekijken op welke manier een aantal dingen waaraan ik vandaag heb gerefereerd, vandaag op het terrein zelf worden geïmplementeerd.

Wat het beschermingsmateriaal betreft, nogmaals, we hebben een taskforce, daar is over gesproken. Het grote probleem van het beschermingsmateriaal was dat het moeilijk was om eraan te kunnen geraken, en dat is voor een aantal zaken nog steeds zo. Wij zullen dus zorgen voor een buffer. Mevrouw Van den Bossche, daarstraks zei u dat de overheid dat moet kopen. Nu zegt u dat die voorzieningen daarvoor moeten worden gecompenseerd. Wij hebben de voorzieningen in de voorbije periode gecompenseerd voor de aankoop van extra beschermingsmateriaal. Dat heb ik aan de regering voorgelegd, en dat is dus gebeurd. De meeste hebben hun eigen aankoopcentrales. De overheid zal daar aanvullend verder op toezien, omdat men die niet verder heeft willen openstellen. Wij zullen zorgen ...

Ik zie u knikken. Dat was de vraag van collega Parys. Er was de vraag of de aankoopcentrales die de koepels hebben, niet verder kunnen worden opengesteld voor anderen. Daarover heeft men blijkbaar in de schoot van de tasforce gezegd dat men dat niet zou doen, omdat men eerst de vandaag aangesloten leden de zekerheid wou geven dat ze zouden kunnen krijgen wat ze vragen. Daarom zal Het Facilitair Bedrijf tot het einde van dit jaar verder zijn verantwoordelijkheid nemen, en dan zullen we zien. Ik weet niet waar we tegen het einde van het jaar zullen staan wat dat betreft, maar ik denk dat we daar nog veel over zullen spreken, in deze commissie, in de schoot van de taskforce en op veel andere terreinen.

Dat is dus wat we zullen doen. We zullen ervoor zorgen, wanneer er uitbraken zijn, dat er dan in materiaal is voorzien voor het terrein. Dat is de policy die we daaromtrent hebben afgesproken met het veld zelf.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de ontwikkeling van een applicatie in het kader van contactopsporing bij COVID-19 – 2782 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, de Vlaamse Regering heeft besloten om op termijn het manuele contactonderzoek te ondersteunen met een automatisch contactonderzoek, aan de hand van een app op smartphones. Een aantal andere Europese landen zijn ons daar al in voorgegaan. Zo'n applicatie kan zeer handig zijn, bijvoorbeeld bij massa-evenementen, waarbij manuele contactopsporing per definitie onmogelijk is. Zo'n applicatie moet echter ook voldoen aan de nodige privacy-vereisten, en bovenal moet zo'n app het vertrouwen van de burger krijgen, anders is ze per definitie nutteloos, omdat te weinig mensen ze dan gebruiken.

Om dat te kunnen doen, werd eerst door de federale overheid voor een wettelijke basis gezorgd. De Raad van State heeft echter duidelijk gemaakt dat dit niet kan via een KB of een federale wet, maar via een samenwerkingsakkoord moet verlopen. Emmanuel André, die tot voor enkele dagen de voorzitter was van de interfederale taskforce contacttracing, heeft ontslag genomen, en het eerste dat hij na dat ontslag deed, was de monopoliesituatie op de gegevensmarkt van de volksgezondheid en sociale zekerheid aankaarten in een artikel in het magazine Wilfried, dat heel wat weerklank heeft gekregen, eerst in Franstalig België, maar ondertussen ook in de Nederlandstalige pers, want ik geloof dat er hierover gisteren nog een groot artikel in Gazet van Antwerpen stond.

Hij doelde daarbij op de administrateur-generaal van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ), die ook CEO is van Smals, de ICT-hofleverancier voor de Vlaamse overheid, die ook een mandaat heeft bij de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA), die lid is van de Task Force 'Data & Technology against Corona', die tevens toeziet op de diensten die privégezondheidsgegevens en de sociale-zekerheidsgegevens verwerken, die lid is van de raad van bestuur van het Vlaams Agentschap voor de Samenwerking rond Gegevensdeling tussen de Actoren in de Zorg (VASGAZ) en die ook nog op een aantal andere vlakken actief is inzake ICT, informatie en privacy.

De databank voor het contactopsporingsonderzoek wordt beheerd door Sciensano. De ontwerpen van KB en de wet die er de basis voor dienden te vormen, werden door de Raad van State dus zeer negatief beoordeeld. Het magazine Wilfried wijst op de rol in het opstellen ervan van de administrateur-generaal van de KSZ, dus de persoon waar ik het net over had.

Minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot het samenwerkingsakkoord? Welke rol speelt de administrateur-generaal van de KSZ in het opstellen van het samenwerkingsakkoord dat de wettelijke basis moet bieden voor die databank van Sciensano? Welke rol speelt die administrateur-generaal van de KSZ in het beheer van de databank van Sciensano? Welke rol speelt de administrateur-generaal van de KSZ in het opstellen van het juridisch kader in verband met het gebruik van de app? Ziet u een probleem inzake de rol en de taakoverlap van die administrateur-generaal van de KSZ, die met VASGAZ ook bestuursfuncties op Vlaams niveau vervult?

Hoe zult u ervoor zorgen dat het lastenboek voor de ontwikkeling van een tracingapp en de ontwikkeling van de app zelf niet door dezelfde organisatie worden gedaan?

Hoe zult u ervoor zorgen dat burgers het contactopsporingsonderzoek en de privacy ervan kunnen vertrouwen?

De nieuwe voorzitter van de werkgroep track & trace heeft al aangegeven te kiezen voor DP3T als gevolg van de privacy en interoperabiliteit. Professor Bart Preneel, die daarvan de initiatiefnemer is, heeft al te kennen gegeven dat dit systeem niet geschikt is voor het traceren van lokale haarden. Zult u opdracht geven om de komende twee weken ook andere initiatieven te aanhoren en te kijken hoe het geheel kan worden gecombineerd in een app?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Gedurende de voorbije weken werd de tekst van het samenwerkingsakkoord opgesteld, intensief besproken en waar nodig aangepast aan de opmerkingen van alle betrokken partijen. We hebben het daar daarstraks al over gehad. Dat is vrijdag ook in een eerste versie door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd.

Het samenwerkingsakkoord kan nu door de minister-president en mezelf ondertekend worden en daarna wordt het overgemaakt voor advies aan de Vlaamse Toezichtcommissie, de Gegevensbeschermingsautoriteit, de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en de Raad van State.

Na ontvangst van de diverse adviezen zullen de betrokken partijen opnieuw samenkomen en zullen de adviezen besproken worden en waar nodig zal het samenwerkingsakkoord aangepast worden aan de diverse opmerkingen.

In navolging van de beslissing van de interministeriële conferentie Volksgezondheid van 4 juni 2020 om zo snel als mogelijk een samenwerkingsakkoord af te sluiten werd een specifieke interkabinettenwerkgroep 'juridisch kader testing en tracing' opgericht. De administrateur-generaal van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ), de heer Frank Robben, maakt, naast vele andere medewerkers van kabinetten en administraties van alle betrokken partijen, deel uit van die IKW. Net zoals alle andere betrokkenen heeft hij uiteraard ook een inbreng gehad in het ontwerp van samenwerkingsakkoord.

In het ontwerp van samenwerkingsakkoord vervult Sciensano de rol van verwerkingsverantwoordelijke van de persoonsgegevens in de centrale databank.

Als Vlaams minister van Welzijn heb ik geen zicht op de rol die de administrateur-generaal van de KSZ speelt in het beheer van die federale centrale databank.

Het juridisch kader over de digitale contactopsporingsapplicatie is geïntegreerd in het ontwerp van samenwerkingsakkoord. De rol van de administrateur-generaal van de KSZ is daarin net dezelfde als bij het ontwerp van andere elementen in het samenwerkingsakkoord.

Het decreet van 25 april 2014 betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg, bepaalt dat we de diensten van eHealth gebruiken. Hetzelfde decreet bepaalt dat aan de raad van bestuur een vertegenwoordiger van het eHealth-platform kan deelnemen met raadgevende stem. Het is in die hoedanigheid dat de heer Frank Robben raadgevend aanwezig is in de raad van beheer van VAZGAZ. Ik zie daarin dan ook geen probleem.

Als minister reken ik erop dat het Interfederaal Comité voor Testing en Tracing een aanpak uitwerkt en voorstelt die per definitie conform de vigerende wetgeving over

het verwerven van diensten en producten is. Dit blijkt ook uit de governance en aanpak die binnen het interfederaal comité is beslist voor de uitbouw van de app.

Het interfederaal comité dat de ontwikkeling van een app aanstuurt, neemt het privacy-aspect zeer ernstig. Dat blijkt onder meer uit verklaringen van de voorzitter waar ook de pers melding van maakte. Naast respect voor de privacy is, u verwijst er zelf naar, het vertrouwen van de burger essentieel. We hebben het daar tijdens de vorige vragen ook al over gehad. We zullen dan ook inzetten op een communicatiecampagne die mee draagvlak moet creëren. De uitwerking van een communicatietraject is trouwens een van de pijlers van de governance die het interfederaal comité heeft beslist.

Momenteel wordt hard gewerkt om de app, die een sleutelement is in het beheren en beheersen van opflakkingen van het virus en ook van een mogelijke tweede golf, snel en werkbaar te realiseren.

De Vlaamse Regering maakte bewust de keuze voor het werken met DP3T omdat bij deze technologie er geen centrale gegevensopslag is en gegevens worden uitgewisseld via bluetooth. Dit biedt de meeste privacybescherming voor de burger. Om lokale haarden te kunnen detecteren via een app moet je werken met gps-tracking en centrale gegevensopslag. In Vlaanderen is er echter geen algemeen draagvlak om een app te ontwikkelen waarbij de bevolking via gps-tracking voortdurend gevolgd wordt en de gegevens van burgers bijgehouden worden in een grote centrale databank.

Lokale haarden zullen ook in de toekomst verder moeten worden getraceerd met onder andere de manuele contactopsporing.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, over die manuele contactopsporing heb ik een vraag die actueel is. Kan het systeem van manuele contactopsporing nu bubbels aan van meer dan tien mensen? Vandaag stond in de krant dat het niet mogelijk zou zijn. Als het vandaag niet kan, wanneer zal het dan wel kunnen?

Een tweede vraag over de manuele contactopsporing is dat er nog altijd geen mogelijkheid is om in te bellen. Dat maakt het bijzonder moeilijk voor bijvoorbeeld CRA's die contact willen opnemen. Ze kunnen het gewoon niet doen. En als men wordt ingebeld, kan een dossierbeheerder niet in het dossier waarvoor iemand anders de uitgaande telefoon heeft gedaan. Wanneer zal dat opgelost zijn?

Ik ben zeer blij dat er een eerste versie van de samenwerkingsovereenkomst is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. U hebt gezegd dat ze nu voor verschillende adviezen wordt rondgestuurd. Sommige van die adviezen kunnen uiteraard met spoed worden gevraagd maar er zijn ook termijnen die op zijn minst vijftien dagen duren. Ik denk aan de Gegevensbeschermingsautoriteit en aan de Vlaamse Toezichtcommissie. Daarna zult u het samenwerkingsakkoord aanpassen, zegt u. Het samenwerkingsakkoord moet worden goedgekeurd door het Vlaams Parlement. De vraag is of het parlement dan al niet lang in reces is en of we dan nog wel de beslissing van de IMC aan het uitvoeren zijn om zo snel mogelijk een samenwerkingsovereenkomst te hebben. Minister, ik krijg graag een antwoord op de vraag of we het op de laatste zitting van het parlement, nog voor het reces, kunnen goedkeuren en of het alleszins uw ambitie is.

Minister, het is vreemd dat u geen zicht hebt op de rol van dokter Robben want die duikt effectief overal op. De vraag is of de kritiek van de vorige voorzitter van de commissie 'testing en tracing', Emmanuel André, volledig onterecht is dan wel of er effectief een probleem is met het vermengen van verschillende functies wanneer

het gaat over het opstellen van wetgeving, het controleren van informatie en het beschikken over informatie. Heeft Emmanuel André gelijk of is er geen probleem?

Minister, in de pers duiken allerlei verhalen op waarin dokter Robben – ik denk wel te goeder trouw – verschillende ontwikkelaars – hoe zal ik het zeggen? – ontmoedigt, en dat op een zeer duidelijke manier, om verder te gaan met de ontwikkeling van een app. Gebeurt er een aanbesteding voor zo'n app? Wie beslist dat? Bent u dat? Is het de werkgroep track & trace? Op welke manier zal dat gebeuren zodat iedereen ervan overtuigd is dat we dat op een juiste en correcte manier doen?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega Parys, wij hebben inderdaad nog een aantal issues te behandelen – dat is terecht – en die hebben we ook al een tijdje aangegeven als problematisch. Het gaat onder andere over het inbellen. We moeten nagaan hoe dat kan gebeuren op een manier die maximaal de privacy kan respecteren. Dat is eigenlijk de hele zaak. De informatie die men krijgt en die men heeft, moet worden geplaatst op een platform zonder dat er misbruik van kan worden gemaakt. Dat is blijkbaar niet met een vingervuile knop te doen. Ik heb begrepen dat men dat tegen 22 juli operationeel zou hebben.

Ik heb ook begrepen dat men werk maakt van het vergroten van het aantal lijnen, meer dan tien, die bij de manuele contactopsporing worden meegegeven als mogelijke contactpersonen.

Wat de toewijzing van die app betreft, zal er in de schoot van het federaal comité wel over gesproken worden en ook een procedure rond worden afgesproken. Daar zal allicht wel op een of andere manier een selectieprocedure rond ontwikkeld worden om dat op een goede manier te organiseren. Wat ik allemaal in de pers moet lezen, het is doorgaans niet mijn manier om daarop af te gaan, maar niets belet u om daarover desgevallend aan betrokkenen vragen te stellen. Ik bekijk vooral dat de regels zo goed mogelijk worden nageleefd.

Wat het samenwerkingsakkoord betreft: zoals ik al gezegd heb, hebben wij het in Vlaanderen al goedgekeurd, de eerste keer in de Vlaamse Regering, de andere pas deze week. Of we dat nog kunnen doen voor het zomerreces, hangt van een paar factoren af. Een eerste: wanneer is het zomerreces? Ten tweede: wanneer zullen die adviezen er zijn? Er zijn daarbij een aantal maximumtermijnen; men hoeft die niet uit te putten, maar goed, we weten dat niet zeker. Ten derde: wat is de aard van die adviezen? Maakt dat dat we niets moeten aanpassen, maakt dat dat we toch iets moeten aanpassen? Ik kan daar vandaag geen absolute zekerheid over geven, maar we hebben wel gezegd dat we dat zo snel mogelijk zouden doen. De juridische indekking is, als ik mij niet vergis, al gebeurd doordat het koninklijk besluit al verlengd is. Als het voor het zomerreces kan, is dat zeer goed. Maar als het moet, kunnen we dat ook nog in september klaarkrijgen. Dat is voor een samenwerkingsakkoord zeer snel. Ik ken samenwerkingsakkoorden waar men jaren en jaren over gedaan heeft. Vlaanderen is alleszins klaar en we hebben zo snel als we konden gewerkt om dat mogelijk te maken.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, in verband met de timing nog: de laatst mogelijke plenaire zitting is op 22 juli. Dat zou dan eventueel de datum kunnen zijn.

Waar ik mij dan wel wat zorgen over maak, is dat het volmachtenbesluit 44 ondertussen nog eens aangepast is. Dat is nu inderdaad de tekst, copy-paste, van het samenwerkingsakkoord zoals het vandaag voorligt. Dat is natuurlijk geen probleem als er weer geen fundamentele opmerkingen komen van de Raad van

State of van de gegevensbeschermingsautoriteit of van de Vlaamse Toezicht-commissie. We zitten nu in een situatie waarin de volmachten morgen aflopen en dat er dus federaal ook geen nieuwe volmachtenbesluiten meer genomen kunnen worden, en dat de volmacht 44 nu het samenwerkingsakkoord is. Maar als er binnen twee of drie weken fundamentele opmerkingen komen van de Raad van State of van een van de andere adviesverlenende instantie, moeten wij eventueel een hele zomer overbruggen met een kaduke basis voor heel het contactopsporingsonderzoek.

Goed, het is een hypothese, ik hoop dat ze zich niet voltrekt, maar die constructie is wankel. Het kan zijn dat de Raad van State een gelijkaardige opmerking maakt als vorige keer, dat weet ik niet, en met een parlement dat in augustus niet vergadert, kunnen we wel eens in een moeilijke situatie terechtkomen. We volgen het uiteraard verder op en ik hoop inderdaad dat tegen 22 juli al die ziektes opgelost raken, en dat we met een stevige basis van start kunnen gaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de versterking van het personeelskader in de integrale jeugdhulp – 2785 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, het was een heel positieve beslissing om de integrale jeugdhulp te gaan versterken. De lockdown was nefast voor heel wat gezinnen. Spanningen liepen op, terwijl niet iedereen op gepaste hulp kon rekenen. De stap naar professionele hulp werd een stuk moeilijker, wat ervoor zorgde dat situaties escaleerden. Dit uit zich nu in meer hulpvragen en een zwaardere zorglast bij de jeugdhulpvoorzieningen en daarom kondigde u aan dat u 3,2 miljoen euro extra vrijmaakt voor de residentiële jeugdhulp. Hierdoor kunnen er 84 extra hulpverleners worden ingezet, en dat is positief. Deze actie kadert in het actieplan 'Zorgen voor morgen'.

De beslissing die is genomen bevat de versterking van de residentiële jeugdzorg met 10 procent van de voltijdsequivalenten (vte's) per leefgroep, wat neerkomt op een 40-tal vte's gegeven de totale capaciteit. De toegekende subsidies moeten de principes van zorg op maat, het inzetten van huiselijkheid en kleinschaligheid en het integreren van een positief leefklimaat in elke voorziening waarborgen en versterken. Dat zijn principes, minister, waar wij achter staan en die wij zeer graag horen.

Minister, in het besluit van de Vlaamse Regering (BVR) gaat het nu om een deel recurrente middelen en een deel tijdelijke middelen. Klopt dat? Lees ik dat correct? Bent u van plan om bij de begroting 2021 het deeltje tijdelijke middelen recurrent te maken?

Is het een bewuste keuze geweest om de multifunctionele centra (MFC's) niet mee te nemen in deze beslissing?

Minister, welke impact ten gevolge van de versterking verwacht u binnen het integrale jeugdhulplandschap? Denkt u dat de wachtlijsten hiermee ietwat verkort zullen kunnen worden?

U geeft aan dat we deze extra middelen moeten inzetten op de principes van zorg op maat, het inzetten van huiselijkheid en kleinschaligheid en het integreren van

een positief leefklimaat. Acht u deze middelen daarvoor voldoende of is dit vooral een stap in de goede richting? Hoe ziet u de eventuele versterking van het personeelskader in de toekomst?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: De financiering gebeurt in 2020 inderdaad via twee stromen. De helft van de middelen komt uit de 4,95 miljoen euro vooruitgeschoven uitbreidingsbeleid voor de jeugdhulp die in het kader van het actieplan 'Zorgen voor morgen' werd goedgekeurd. Die middelen zijn sowieso recurrent. De andere helft maakt deel uit van de 10 miljoen euro bijkomende middelen die de Vlaamse Regering voor het actieplan heeft vrijgemaakt in het kader van de coronacrisis. Het is onze bedoeling om in het kader van de relance ook dat gedeelte van het budget recurrent op de begroting in te schrijven. Die discussie zullen we hebben bij de begrotingsbesprekingen voor 2021, maar met uw hulp en uw steun, uw macht en uw invloed, zal dat zeker kunnen lukken.

De keuze om de MFC's hier niet in mee te nemen is voor alle duidelijkheid geen keuze tegen de MFC's of een keuze waarmee we aangeven dat een versterking daar niet welkom zou zijn. De versterking die we hier beogen is gebeurd in het kader van de analyse die we samen met onze experts bij het begin van de coronacrisis hebben gemaakt en kadert in het geheel van maatregelen die we in het kader van het actieplan hebben genomen, met name dat het noodzakelijk was om voor kinderen en jongeren proactief in te zetten op verschillende niveaus van preventie vanwege het verhoogde risico dat kinderen en jongeren tijdens de lockdown lopen.

Er was consensus onder de experts dat er meer situaties van maatschappelijke verontrusting onder de radar zouden blijven en dat de druk op de jeugdhulp zou toenemen, zowel naar zorgzwaarte als naar aantal meldingen rond verontrusting. De cijfers en enquêtes van diverse andere stakeholders onderschrijven dit inmiddels. Het was belangrijk daar zo goed mogelijk op voorbereid te zijn.

Deze maatregel uit het actieplan is gericht op het versterken van de bestaande capaciteit, omdat de medewerkers in de voorzieningen in tijden van lockdown, waarin de scholen gesloten waren, 24 op 24 en 7 op 7 instonden voor opvang en begeleiding van deze kinderen. De meeste kinderen in de jeugdhulp zijn immers in de voorzieningen gebleven. Daarenboven hebben we aan deze voorzieningen gevraagd om ter beschikking te blijven voor crisisopvang en om te voorzien in residentieel verblijf in situaties van maatschappelijke noodzaak, ook tijdens de coronamaatregelen. Omdat sociale contacten anders verliepen, vergrootte de druk op het systeem nog. Het is goed om te anticiperen op de stijging van de zorgzwaarte en het risico op bijvoorbeeld extra agressie-incidenten die dat met zich meebrengt.

Andere maatregelen in het actieplan zijn wel gericht op het versterken van de capaciteit en het vermijden van extra wachttijd. Zo kunnen tussen de 1500 en de 2000 extra gezinnen op jaarbasis door de crisismeldpunten geholpen worden. De gebiedsdekkende uitrol van 1Gezin1Plan is goed voor ongeveer 1800 extra begeleidingen op jaarbasis. Hiermee willen we via snel inzetbare, laagdrempelige, flexibele en rechtstreeks toegankelijke interventies vragen voor intensievere zorg ombuigen.

Daar waar intensieve hulp nodig is, kan het crisismeldpunt voor ongeveer 250 gezinnen een beroep doen op de recent uitgebreide capaciteit crisisbegeleiding. In het kader van verontrusting zullen we op korte termijn nog een oproep lanceren voor zestig plaatsen intensieve contextbegeleiding.

Vanuit de filosofie Signs of Safety proberen we in partnerschap met gemandateerde voorzieningen, jeugdrechters en hun sociale diensten, kinderen en

jongeren met een indicatiestelling voor uithuisplaatsing via een intensief begeleidingstraject en een onderbouwde veiligheidsplanning, toch veilig in de eigen context te laten verblijven.

De principes van huiselijkheid en positief leefklimaat vinden we bijzonder belangrijk. Zowel uit onze contacten met jongeren als uit wetenschappelijke publicaties blijkt dat dit essentiële factoren zijn die rechtstreeks aan het welbevinden van de jongeren kunnen worden gekoppeld, en die mee de impact en de effecten van de residentiële jeugdhulp bepalen, maar ook de werkbaarheid van de medewerkers. 0,2 vte's per 10 kinderen betekent dat er 7 uur 36 per week iemand extra voor deze kinderen aanwezig kan zijn.

Of deze middelen voldoende zijn, hangt af van het perspectief dat we nemen. Als deze versterking voor een kind betekent dat dit een extra bezoek op donderdagavond mogelijk maakt aan een broertje dat in een gehandicapteninstelling verblijft, waarbij er altijd iemand moet meegaan om het bezoek goed te laten verlopen, als die persoon door deze extra middelen door een voorziening kan worden ingezet, dan maken we alvast in het leven van dat kind een groot verschil. Of misschien kan die extra investering voor enkele kinderen een extra training in sociale vaardigheden opleveren en zijn ze beter gewapend tegen pesten op school.

Als we de 0,2 vte bekijken vanuit een kleine voorziening die de middelen graag wil gebruiken om haar leefgroepen kleinschaliger te organiseren, dan zal men al snel op de limieten van uurroosters en de 24/24 werking botsen.

Een middelgrote voorziening met bijvoorbeeld vijftig erkende residentiële plaatsen kan al een voltijdse kracht extra in dienst nemen. Voor sommigen volstaat dit om na te denken over een andere benadering van hun deelwerkingen. We voelen dat de versterking door de voorzieningen en directies als bijzonder waardevol wordt ervaren.

In de vorige legislatuur ambieerde de sector in het kader van de besprekingen rond de besteding van de middelen uit de takshift een investering van 0,5 vte per 10 kinderen. Uiteindelijk is er destijds een versterking van 0,2 vte gekomen. Met de 0,2 vte die we hier voorzien, zitten we als het ware op 0,4 vte voor de voorzieningen jeugdhulp, de vroegere sector bijzondere jeugdzorg. Vanuit dat perspectief is dat dus zeker significant.

We zijn ervan overtuigd dat we met de versterking van de personeelskaders de sector een bijkomende stimulans geven om rond deze thema's aan de slag te gaan. We zullen hen ook vragen wat deze stimulans voor de cliënt heeft kunnen opleveren. Maar de uitdagingen in de residentiële jeugdhulp zijn complex, en die complexiteit zullen we niet kunnen aanpakken vanuit een louter kwantitatieve benadering.

Het Vlaams Parlement gaf in een resolutie in februari 2019 – u was een van de mede-indieners – al aan dat de Vlaamse Regering werk diende te maken van een versterking en uitbreiding van de reguliere hulpverleningscapaciteit voor kinderen en jongeren die tijdelijk niet meer thuis, in hun context of in een pleeggezin, terecht kunnen. Een gepast personeelskader, kleinschalige leefgroepen en diversificatie van verblijfsvormen waren daarin de krachtlijnen.

Het zoeken naar een gepast personeelskader dat zorg op maat kan bieden, is een complex vraagstuk en zeker niet enkel een verhaal van meer middelen. Diversificatie op zich is bijvoorbeeld een manier om zowel tegemoet te komen aan de vraag naar meer kleinschaligheid, als aan de vraag om in een gepast personeelskader te voorzien.

Het regeerakkoord en de beleidsnota Welzijn bieden op dat punt al heel wat aanknopingspunten. Ik heb u zojuist het voorbeeld gegeven van de intensieve

thuisbegeleidingen volgens Signs of Safety, maar we investeren ook in kleinschaligheid door de verdere opvolging en uitrol van gezinshuizen en, samen met twee centra voor integrale gezinszorg, door de opstart van een experiment rond Kind IN Gezond Systeem (KINGS), waar het hele gezin residentieel wordt opgevangen met een intensieve ondersteuning en behandeling van ouders en kind.

De investering in 132 nieuwe plaatsen beveiligend verblijf is tevens een investering in kleinschaligheid – leefgroepen van zes kinderen – en een betere omkadering, zowat het dubbele van een traditionele leefgroep. We kunnen daar jongeren opvangen die bijzonder verontrustende situaties hebben gekend en intensieve zorg nodig hebben, die vandaag in een klassieke leefgroep niet kan worden geboden.

We voorzien ook nog extra middelen om contextgericht aan herstel te werken. Daarnaast werkt een werkgroep, als rechtstreeks gevolg van de conferentie Opgroeien en ontwikkelingstrajecten, voorstellen uit om de jeugdhulp, en in het bijzonder het verblijfsaanbod, te versterken in hun omgang met de complexe zorgvragen.

In mijn antwoord op uw vraag rond de evaluatie van het decreet Integrale jeugdhulp gaf ik al mee dat we ambitieus moeten zijn en moeten durven het momentum dat de coronaperiode ons, ondanks alle moeilijkheden, toch ook biedt, aan te grijpen om partners te motiveren om samen te werken en te cocreëren, te vragen om die samenwerking te enten op de lokale behoeften en daarbij de cliënt centraal te zetten, en bij elk nieuw initiatief een aantal belemmeringen weg te werken.

In dezelfde resolutie wordt aan de regering gevraagd een meerjarenperspectief voor de jeugdhulpverlening uit te tekenen. Dat gaat veel breder dan wat we onder de klassieke bijzondere jeugdzorg verstonden, maar omvat ook het VAPH, de persoonsvolgende financiering, de geestelijke gezondheidszorg aan kinderen en jongeren, kwaliteitsvolle diagnostiek en een transparante financiering.

De evolutie naar één jeugdhulp heeft vele facetten. We nemen de resolutie ter harte en we willen dat integraal benaderen, maar het vraagt nog wat tijd om al die puzzelstukjes samen te leggen, zodat we een klantgericht, breed gedragen en duurzaam verhaal kunnen maken.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Bedankt, minister. Ik ben blij met elke stap die gezet wordt in de richting van kleinschaligheid. Ik heb geen macht, maar ik heb hopelijk wel wat invloed. En ik heb ook een slecht karakter, dus ik kan heel vervelend zijn. Als dat kan helpen om te evolueren naar meer kleinschaligheid, dan doe ik dat heel erg graag.

Ik heb goed geluisterd naar uw antwoord. Ik heb één bijkomende vraag. De redenen en criteria die u opgeeft om dat nu in te zetten voor de integrale jeugdhulp, gelden mijns inziens ook voor de MFC's, zeker voor de GES'ers (gedrags- en emotionele stoornissen) die daar zitten. Ik begrijp nog altijd niet goed waarom die niet zijn meegenomen in deze oefening.

Maar nogmaals, wij zijn tevreden met elke stap die genomen wordt naar meer ondersteuning, meer kleinschaligheid, meer huiselijkheid.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, u hebt inderdaad het jeugdwerk versterkt. We zijn het ermee eens dat dat loffelijk is. Ik wil wel een twijfelachtige conclusie bijstellen. Het is niet puur zo dat door de lockdown de stap naar professionele hulp

moeilijker was en dat dat ervoor zorgde dat situaties escaleerden. Het is waar dat situaties minder zichtbaar werden. Dat is een probleem. U hebt ons ook steeds horen pleiten voor meer middelen daarvoor.

Als je je oor te luister legt bij experts, hebben zij het ook over bijzondere omstandigheden door de huidige crisis en over crisissituaties die escaleren die dat anders niet zouden doen. Doordat mensen zo onder druk staan in de crisis – grotere stress door armoede, door verlies van job, en ook de kleine stress van afstandswerk, in combinatie met vele andere dingen waarover in de pers zoveel is gesproken – gaan mensen over de schreef. Ik quote een specialist, die zei dat het geen mishandelaars zijn. Volgens hem gaat het niet om gezinnen met structurele problemen. We moeten daar wel een onderscheid blijven maken tussen mensen die een structureel probleem hebben, waarbij we structureel moeten ingrijpen, en gezinnen die op dit moment – en dat zullen er veel zijn – door de crisis in moeilijkheden belanden.

We zien ook, zoals u zelf hebt gezegd, dat de jeugdhulp zelf het signaal geeft dat ze meer samengewerkt hebben met gezinnen, juist doordat een aantal kinderen thuis verbleven, ook al is dat in een aantal gevallen natuurlijk met een bang hart afwachten.

Daarbuiten kunnen we wel niet om de middelen heen. U zegt terecht dat middelen anders kunnen worden ingezet. Dat zegt jeugdhulp ook. Maar het concept van herverdeling van schaarste is wel iets wat die mensen blijven aanhalen. Klein-schalig, grootschalig: het feit dat kinderen en jongeren zo lang wachten dat hun zorgzwaarte op de wachtlijst verzwaart, maakt het economisch, maar ook menselijk zeer problematisch dat er zo'n grote wachtlijst is. En ik vrees dat u bij het begin van de legislatuur, minister, en collega 'met invloed en macht', toch zelf de pen vasthield. Wat dat betreft, blijven het bijkomende middelen, maar wij hopen op meer, veel meer. Dat zal, zeker ook door deze crisis, nodig zijn.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Ik ben natuurlijk ook tevreden met de bijkomende middelen, waarvan er al een deel recurrent is. De minister hoopt dat ook het andere deel recurrent kan worden. Ik hoop dat dat inderdaad in de volgende periode nog kan worden versterkt.

We hebben eind vorige legislatuur, vorig jaar pas, nog een resolutie goedgekeurd met betrekking tot de jeugdhulp, voornamelijk over het residentiële luik. Daarin werd onder andere gefocust op die kleinere leefgroepen. Ik ben dus heel tevreden dat daar nu werk van gemaakt wordt.

Een ander element dat daarin aan bod kwam, was een verdere diversificatie van mogelijke verblijfsvormen voor kinderen en jongeren. Op welke manier wordt daar in de toekomst verder op ingezet?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, ik houd het heel kort. Collega Groothedde, ik denk dat de kans inderdaad groot is dat er heel wat kinderen onder de radar zijn gebleven. Maar we hebben toch wel gezien dat er in de periode tussen half maart en eind mei 278 minderjarigen op vraag van het crisismeldpunt opgenomen zijn in een voorziening voor jeugdhulp wegens een verontrustende thuissituatie. Dat geeft aan dat men op het terrein zelf toch wel zeer alert is geweest om die signalen vroeg op te pikken en de minderjarigen indien nodig door te sturen en op te vangen. Zeg ik daarmee dat alles afgedekt is en dat met die 278 alles afgehandeld is? Neen, dat heb ik niet gezegd. Maar ik zeg wel dat men niet blind is gebleven voor de signalen die er waren en ook geageerd heeft als dat moest gebeuren.

Die gezinnen worden integraal mee opgenomen in de centra voor integrale gezinszorg (CIG) voor begeleiding en behandeling. In mijn antwoord verwees ik al naar het concept van de gezinshuizen, waarop we ook in de toekomst willen inzetten.

De voorzitter: Collega Parys, ik heb vooral onthouden: een slecht karakter.

De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Als dat het enige is wat u onthouden hebt, wijst dat op uw slecht karakter, voorzitter.

Ik heb geen bijkomende vragen of afsluitende suggesties.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katja Verheyen aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de aanbevelingen van de SERV voor een sociale en solide maatschappelijke herstart na de coronacrisis – 2799 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): De SERV beschouwt deze COVID-19-crisis ook op het vlak van sociale bescherming, zorg en maatschappelijke dienstverlening als een systeemshock en -test. In zijn advies over de sociale en solide maatschappelijke herstart pleit de strategische adviesraad ervoor om oog te hebben voor de maatschappelijke uitdagingen die deze crisis blootlegt en de maatregelen die nodig zijn om te vermijden dat deze gezondheids- en economische crisis ook een aanslepende sociale crisis wordt.

De maatschappelijke relance en de toekomstige zorg- en dienstverlening moeten meer zijn dan een terugkeer naar business as usual. De SERV vraagt om structurele fundamenteën te leggen voor de uitbouw van een robuuster systeem van sociale bescherming en armoedepreventie in een samenleving die iedereen een zinvolle plaats in de samenleving geeft via een daadkrachtige en wendbare zorg- en dienstverlening in en met de samenleving. Daarnaast vraagt de adviesraad een stevig collectief kader met adequate inkomensbescherming en voldoende en betaalbare huisvesting, tijdelijke en structurele maatregelen om extra kwetsbaarheid te vermijden, een e-inclusieve digitalisering alsook een solide maatschappelijke dienstverlening en voldoende capaciteit, kwaliteit en werkbaar werk in de zorg- en welzijnssectoren.

Om dit te realiseren vraagt de SERV dan ook om uitdrukkelijk te voorzien in onder meer een transdisciplinaire monitoring: een monitoring waarmee men met de aanwezige academische expertise en terreinkennis vanuit het middenveld aan de slag kan om zo de brede, diepe en ongelijke impact van COVID-19 te analyseren. Op basis van die analyses kunnen dan doelgerichte, duurzame en flexibele maatregelen genomen worden en kan ook de impact van dergelijke beleidsmaatregelen geëvalueerd worden. Een oproep die ik in de commissie – zowel tijdens de voortgangsrapportage als in vragen om uitleg – al vaker gedaan heb.

De bestaande monitoring is aldus de SERV te weinig performant. Ive Marx gaat nog een stapje verder en zegt dat wij, als het gaat over de feitelijke data over de sociaal-economische impact van corona, alweer de enige blinde vlek zijn te midden van onze buurlanden.

Minister, ik heb hierover een aantal vragen aan u.

Hoe evalueert u zelf deze aanbevelingen van de SERV en de kritiek van professor Marx?

Welke maatregelen zijn er reeds genomen in het kader van een meer performante registratie van wetenschappelijk bruikbare socio-economische data?

Hoe wilt u gevolg geven aan de aanbevelingen van de SERV wat betreft uw eigen beleidsdomeinen?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Voor ik op de concrete vragen inga, wil ik even aangeven dat u een heel brede context schetst. Het gaat over sociale bescherming, armoede-preventie, zorg, dienstverlening, inkomensbescherming, sociale huisvesting, specifieke maatregelen voor kwetsbare groepen, ongelijkheid, digitalisering, werk, zorg enzovoort. Dat geheel van thema's refereert bijna aan alle bevoegdheden van de Vlaamse Regering. Ik beperk me tot mijn bevoegdheden wat betreft de inhoud van het SERV-rapport.

Eerst en vooral wil ik zeggen dat ik het sterk vind dat de SERV op korte termijn zo'n stevig document heeft kunnen schrijven, onmiddellijk refererend aan de huidige context van de COVID-19-pandemie. Het is een dikke turf geworden: 362 grafieken en 87 clusters die elk opnieuw bijkomende onderzoeksvragen bevatten. Het lijkt me belangrijk als een naslagwerk waarnaar we de komende weken en maanden verschillende malen zullen teruggrijpen.

In het licht daarvan begrijp ik alvast het statement van Ive Marx niet meteen als zouden we over geen gegevens beschikken. Het SERV-rapport, dat een vindplaats van informatie is, meer dan een aanbevelingenrapport, illustreert het tegendeel. Ik denk dat Ive Marx refereert aan het feit dat we weinig realtimegegevens hebben. We beschikken bijvoorbeeld niet over een representatief panel van de bevolking waarbij er op regelmatige basis bevragingen gebeuren. In enkele buurlanden is dat inderdaad wel het geval.

Sociaal-economische data omvatten een terrein dat veel breder is dan het beleidsdomein waarvoor ik bevoegd ben. Het gaat dan om een geheel van thema's die de bevoegdheden van de andere collega's benaderen. Maar dat neemt niet weg dat ik graag toelichting geef bij de COVID-19-data-aanpak die wij de voorbije maanden hebben ontwikkeld.

De focus lag daarbij op twee assen: de epidemiologische en de psychosociale as. Daarvoor werden verschillende datastromen opgezet en ontsloten via onder meer de Zorgatlas, websites van de verschillende entiteiten van het beleidsdomein en gerichte bevragingen. Het COVID-19-platform binnen de Zorgatlas wordt gebruikt om de epidemie dag aan dag op te volgen zodat we de nodige operationele en beleidsmatige maatregelen kunnen treffen.

Dat gaat dan concreet over het leveren van beschermingsmateriaal, het ondersteunen van de voorzieningen bij cohortering, het afstemmen van de noden van de voorzieningen op het beschikbare aanbod, informatie-ondersteuning van de lokale besturen en contactopsporing. Ik heb daarover in dit parlement al week na week toelichting gegeven.

Als ik daar uw invalshoek van een transdisciplinaire monitoring aan verbind, dan wil ik toch vermelden dat daarvoor een juridische grondslag nodig is. Die is niet vanzelfsprekend. Het aan elkaar koppelen van verschillende data-elementen, over de beleidsdomeinen heen, rekening houdend met de privacywetgeving, is geen sinecure.

Zoals ik al aangaf, zie ik het SERV-rapport eerder als een naslagwerk, dan als een aanbeveling. De overwegingen die worden aangehaald voor ons beleidsdomein, zijn herkenbaar. We zijn er ook dagelijks mee bezig. Het gaat dan onder meer om de organisatie van de zorg en werkbaar werk in onze voorzieningen. Dat zijn aspecten die door de context van COVID-19 scherper naar voren komen. In dialoog met de collega's in de regering wil ik ook de beleidsaandacht daarvoor aanscherpen.

De SERV gaat ook in op de ongelijkheid die wordt versterkt door COVID-19. In dat verband wijs ik op onder meer de Taskforce 'Kwetsbare gezinnen in het kader van COVID-19-maatregelen'. Die heeft de opdracht om voor problemen bij kwetsbare groepen beleidsdomeinoverschrijdende voorstellen tot oplossing te formuleren.

De SERV wijst verder op het belang van de lokale besturen. Ook op dat vlak voeren we al een gericht beleid: het lokaal sociaal beleid, de eerstelijnszones, het geïntegreerd breed onthaal zijn allemaal zaken waar we in de voorbije periode op ingezet hebben. Het zijn telkens voorbeelden van hoe de zorg dicht bij de burger wordt georganiseerd, met betrokkenheid van de lokale besturen.

Tot slot zie ik in de oproep van de SERV om over meer en beter gecoördineerde data te beschikken alleen maar als een aansporing om verdere stappen te zetten op de weg die we zijn ingeslagen met de covidmonitoring. Die stappen zetten we ook breder.

Ik verwijs illustratief naar de kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren en naar de in het regeerakkoord aangekondigde nominale armoede-indicator die we voor ons armoedebestrijdingsbeleid willen hanteren.

De voorzitter: Collega's, dat rapport van de SERV zal wellicht in extenso aan bod komen in de commissie ad hoc. Maar u mag gerust reageren.

Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Oké dan, mijn excuses.

De voorzitter: Ik geef gewoon mee dat dat wellicht in totaliteit aan bod zal komen in de commissie ad hoc.

Katja Verheyen (N-VA): Dan zal ik het kort houden. Minister, u gaf aan dat het veel breder gaat dan alleen uw bevoegdheden. Dat heb ik ook gezegd in mijn vraag, dat die aanbevelingen van de SERV heel breed gaan. Maar ik had het specifiek over uw bevoegdheden, misschien moeten we het alleen daarover hebben.

Ik heb nog een korte vraag. Het gaat hier over zes aanbevelingen. Vijf van de zes aanbevelingen werden gedaan bij monde van Pieter Kerremans van de SERV. De Vlaamse Regering heeft al heel grote inspanningen gedaan om daarin tegemoet te komen. Er is nog één aanbeveling waarbij er misschien nog wat vooruitgang of verbetering mogelijk is. Gelet op de samenstelling van het comité – en bedoel ik het maatschappelijke relancecomité, want er is ook het economische relancecomité –, hoe staat u tegenover een uitbreiding van het takenpakket, met een duidelijke opdracht om de transdisciplinaire monitoring- en dataverzamelingssystemen mee uit te tekenen, eventueel in samenwerking met de relevante Vlaamse administraties (...) *onverstaanbaar* (...) maar bijvoorbeeld ook onze gerenommeerde Vlaamse universiteiten. Maar dat wordt misschien besproken in die ad-hoccommissie? Of stel ik daarover een schriftelijke vraag?

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Ik sluit mij kort aan bij de vraag van collega Verheyen. Ik heb daarnet ook een vraag gesteld aan minister-president Jambon over zowel de

maatschappelijke als de economische relance, en hoe beide zullen sporen, om geen twee aparte aanbevelingen te krijgen. Hij heeft mij bevestigd dat er binnen twee weken een soort gezamenlijke aanbeveling zal komen aan de Vlaamse Regering, een gemeenschappelijke kerngroep die aanbevelingen zal doen aan de Vlaamse Regering. Het is een goede zaak dat die twee sporen.

Wat de cijfergegevens en de monitoring betreft, volg ik u, collega Verheyen. Wat het economische aspect betreft, heb je bijna dag na dag goede cijfergegevens om te kunnen sturen. En zeker in een crisis is dat toch wel belangrijk, zodat je heel snel kunt schakelen. Terwijl dat maatschappelijk veel moeilijker is: hoe is de stand van het land op maatschappelijk vlak, hoe staat het met onze armoedecijfers, hoe staat het met ons psychosociale welzijn? Dat is natuurlijk veel moeilijker. Daarvoor moeten we de komende maanden aandacht hebben, om ook op dat vlak een monitoringsysteem te kunnen opzetten en niet afhankelijk te zijn van jaarlijkse cijfers, maar iets sneller op de bal te kunnen spelen.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, even punctueel. Ik vind het een beetje ambetant – maar u hebt het zelf ook al aangehaald, voorzitter – dat we dit rapport in deze commissie bespreken. Dat is zó’n coronamaterie. Op den duur zijn we met drie, vier commissies tegelijk hetzelfde aan het bespreken. Dat lijkt me niet echt nuttig, en zeker niet echt constructief parlementair werk.

Als het gaat over het bijhouden van cijfers, wil ik hier even een punt aanhalen dat de collega’s nog niet hebben aangehaald. Wij hebben een schromelijk gebrek als het aankomt op de slachtoffers- en de ziekencijfers. We kunnen niet zien welke etnisch-culturele achtergrond mensen hebben, in welke essentiële groep ze zitten en of ze zorgverlener zijn.

In andere landen merken we dat mensen in essentiële beroepen vaker getroffen zijn. We merken ook dat mensen met een etnisch-culturele achtergrond veel vaker die essentiële beroepen uitoefenen, wat ervoor zorgt dat zij zwaarder getroffen worden, ook omdat zij slechtere behuizing hebben, dicht bij elkaar wonen en daardoor vaker het virus doorgeven. Dit is echt een lacune in onze rapportage, op nationaal en Vlaams niveau. Minister, ik wil u vragen of u dit gebrek aan cijfers wilt inhalen? We kunnen niet praten over wat er niet is, maar het kan toch niet zijn dat we alleen in Vlaanderen dat probleem niet kennen.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Inzake cijfers en rapportering kunnen we een aantal zaken nog op scherp stellen. Ik sta daar zeker voor open, ook om een aantal juiste indicatiestellingen te kunnen maken. Ik heb al eens een hele commissie met cijfers geantwoord en toen zei men dat ik als een boekhouder antwoordde. (*Gelach*)

Dat wil ik toch vermijden, het zal dus een mengeling van de twee moeten zijn. Ik sta er echter zeker voor open om te kijken hoe we het een en ander beter kunnen doen en misschien ook beter op elkaar kunnen afstemmen. Het is echter ook vaak een kwestie van privacy. Wat doe je met bepaalde datastromen, die je eigenlijk aan elkaar zou moeten koppelen voor een optimale informatieverwerving, maar die soms nogal eens botsen met een aantal andere fundamentele uitgangspunten?

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Ik bewaar de rest van mijn vragen voor de commissie ad hoc, voorzitter.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elke Sleurs aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de heropstart van vaccinaties door Kind en Gezin en de CLB's – 2835 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Vlaanderen kent een hoge algemene vaccinatiegraad. Daar kunnen we best fier op zijn. Het belang van vaccinatie is in deze crisis wel heel duidelijk gebleken. Door de crisis hebben we jammer genoeg de vaccinaties ook tijdelijk moeten stopzetten.

Die vaccinaties zijn intussen heropgestart, maar het schooljaar is nu afgelopen. Hoe staat het nu met de vaccinatiesessies door de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB's)? Welke problemen zijn er gerapporteerd? Heeft men uiteindelijk alle kinderen kunnen vaccineren? Met andere woorden: heeft men die achterstand kunnen inhalen of zal men later op het jaar nog een inhaalbeweging maken om te vermijden dat een deel van de kinderen door een gebrek aan vaccinatie door een virusinfectie wordt getroffen?

Welke conclusies trekt u uit de tijdelijke stopzetting van de vaccinatieprogramma's door Kind en Gezin? Zijn er regionale verschillen? Hoe staat het dus met de heropstart binnen Kind en Gezin en binnen de CLB's?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Sinds 1 april 2020 werd er gefaseerd werk gemaakt van de heropstart van de dienstverlening van Kind en Gezin. Bij de heropstart van de consultatiebureauwerking werd er gekozen om prioritair in te zetten op vaccinaties, pasgeborenen en kinderen met bezorgdheden. Een aangepast programma werd aangeboden aan gezinnen, bestaande uit zowel telefonische als fysieke contacten.

Vanaf 1 juli zullen alle basisconsulten opnieuw fysiek plaatsvinden rekening houdend met de verscherpte hygiënische maatregelen.

Wat betreft de contacten zijn er na de tijdelijke opschorting en afhankelijk van het contact per leeftijd tussen de 92 en 96 procent opnieuw uitgevoerd of gepland. Dat is dus een bijzonder hoog cijfer.

De vaccinaties die door arts en verpleegkundige van Kind en Gezin werden toegediend, werden geanalyseerd. Er werd daarvoor gebruikt gemaakt van twee paramaters: het poliovaccin en het mazelenvaccin. Momenteel kan ik daarover volgende informatie geven: wat betreft het aantal geregistreerde vaccinaties met minstens een poliovaccin ligt het bereik van kinderen geboren in januari, februari, maart 2020 in dezelfde lijn als kinderen geboren in november en december 2019.

Dat wil dus zeggen dat ook in coronatijden de kinderen die cliënt zijn bij Kind en Gezin gestart zijn met de poliovaccinatie. Ook wat betreft het aantal geregistreerde vaccinaties voor mazelen ligt het bereik van de kinderen geboren in maart 2019 in dezelfde lijn als de kinderen die ouder zijn. Er zijn ook geen verschillen tussen de provincies. De cijfers liggen voor alle provincies in dezelfde trend en in lijn met de resultaten van voor de coronatijden. Deze gegevens worden verder opgevolgd, maar ik verwacht zo goed als geen impact van de tijdelijke stopzetting.

Het basisvaccinatieschema is een overzicht van de aanbevolen vaccinaties die kinderen en jongeren zouden moeten krijgen om optimaal beschermd te zijn tegen een tiental infectieziekten. Het schema bepaalt op welke leeftijd de vaccinatie het

best gebeurt. Dat schema kan geraadpleegd worden op, onder andere, de website van het agentschap Zorg en Gezondheid.

Het algemeen uitgangspunt is dat conform de huidige regelgeving alle vaccinaties die niet werden aangeboden in het schooljaar 2019-2020 als inhaalvaccinaties worden aangeboden in het schooljaar 2020-2021.

Bij het inplannen van de vaccinaties en de inhaalvaccinaties en het bestellen van de vaccins wordt er rekening gehouden met de restvoorraden en de vervaldatum van de vaccins. Hierover volgt een communicatie door het agentschap Zorg en Gezondheid.

Verder geldt ook de volgende prioritaire volgorde. Ten eerste: voor de vaccinatie mazelen-bof-rubella van de tienjarigen of de leerlingen in het vijfde leerjaar lager onderwijs uit het schooljaar 2019-2020 werd eerder al beslist dat die in het schooljaar 2019-2020 moet worden uitgevoerd. Deze vaccinatie wordt prioritair als inhaalvaccinatie aangeboden.

Ten tweede: de vaccinatie polio-difterie-tetanus-kinkhoest van de zesjarigen of leerlingen in het eerste leerjaar lager onderwijs uit het schooljaar 2019-2020 wordt, waar nodig, als inhaalvaccinatie aangeboden in het schooljaar 2020-2021.

Ten derde: voor de inhaalvaccinatie van het tweede vaccin humaan papillomavirus (HPV) van de twaalfjarigen of leerlingen in het eerste jaar secundair onderwijs uit het schooljaar 2019-2020 en voor de reguliere planning van het eerste vaccin HPV voor het schooljaar 2020-2021 wordt er rekening gehouden met de beschikbaarheid en vervaldatum van de vaccins. Idealiter wordt de vaccinatie HPV, al dan niet als inhaalvaccinatie, aangeboden begin volgend schooljaar 2020-2021.

Ten vierde: de vaccinatie difterie-tetanus-kinkhoest van de veertienjarigen of leerlingen in het derde jaar secundair onderwijs uit het schooljaar 2019-2020 wordt waar nodig als inhaalvaccinatie aangeboden in het schooljaar 2020-2021.

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Ik ben tevreden dat dit, ondanks deze crisis en de toch zeer moeilijke omstandigheden, zeer doelmatig wordt opgevolgd.

Maar ik blijf ook bijzondere aandacht vragen voor de kinderen van het zesde leerjaar. Soms veranderen die van school. Dat lijkt mij toch een aandachtspunt: we moeten bijzondere aandacht hebben voor die kinderen die nu van school veranderen en een inhaalvaccinatie nodig hebben. Maar ik heb er ook wel het volle vertrouwen in als ik de cijfers hoor en als ik zie hoe het aangepakt is. We hopen dat we de vaccinatiegraad hoog kunnen houden. Dat is toch wel belangrijk voor ons aller gezondheid. Ik heb geen bijkomende vragen.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, ik denk dat we heel fier mogen zijn op die cijfers. Internationaal wordt er aangegeven dat er trends zijn tot stijgende vaccinatiescepsis. Aan de andere kant is er ook een lagere vaccinatiegraad. Bij ons is dat niet zo, en dat is knap werk van Kind en Gezin.

Ik heb de volgende bijkomende vraag. U hebt het over de provincies. Moet ik aannemen dat dat ook voor Brussel geldt? Hebt u daar specifieke cijfers over?

Ik heb ook een vraag rond bestafiging. Vele mensen zijn nu in de plaats van de vrijwilligers gaan helpen bij de vaccinaties. Bij de vrijwilligers zitten vaak ook mensen die tot een risicogroep behoren. Gaandeweg zullen die vrijwilligers die nu

inspringen toch terug aan het werk moeten. Kunt u daarover een stand van zaken geven?

De voorzitter: Collega De Rudder heeft het woord.

Maaike De Rudder (CD&V): Het zijn inderdaad hoopgevende, positieve cijfers. Het is inderdaad heel belangrijk dat we ook kunnen opvolgen welke kinderen worden gevaccineerd. We moeten ook kunnen vermijden dat er kinderen uit de boot vallen, bijvoorbeeld dat ze door organisatieproblemen te laat worden gevaccineerd. Minister, heeft Kind en Gezin een stappenplan van aanpak wanneer het vaststelt dat kinderen niet worden bereikt? Op welke manier gaat het daarmee om?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega Groothedde, ik zou niet durven te zeggen dat Brussel een provincie is. Ik heb daarover hier geen aparte cijfers, maar ik wil wel eens bekijken of daarover aparte cijfers beschikbaar zijn. Dat is dus geen probleem. Wat u zegt, is juist: we mogen er best wel fier op zijn dat we zo'n hoge vaccinatiegraad halen.

Van onze vrijwilligers bij Kind en Gezin die dat doen, zijn er heel wat die ouder zijn dan 65 jaar. Dat was ook een van de elementen die ik een maand geleden heb voorgelegd aan Erika Vlieghe toen we het charter voor de ouderen hebben gemaakt. Dit was onder andere een voorbeeld. Het gaat niet alleen over 65-plussers in het algemeen in de publieke ruimte, in hun contact met familie of in het socioculturele leven. Dat is allemaal heel belangrijk, maar soms is iets niet alleen belangrijk, maar cruciaal en essentieel, en dit is zo iets. We hebben toen langdurig uitdrukkelijk gesproken over, bijvoorbeeld, de vrijwilligers bij Kind en Preventie. We hebben dat op die manier opgevat. Ja, dat kan, na een inschatting. Er moet altijd een arts aanwezig zijn bij Kind en Gezin om te toetsen of er al dan niet een risico is voor de persoonlijke gezondheid. Dat hangt af van de antecedenten, en ook van de omstandigheden waarin men werkt.

Collega De Rudder, ik weet niet of men daar een apart stappenplan voor heeft. Dat moet ik navragen.

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Ik wil de mensen op het terrein en alle actoren danken voor het feit dat ze, ondanks de moeilijke omstandigheden waarin ze moeten werken in deze coronacrisis, de vaccinatiegraad bij de kinderen toch hoog hebben gehouden. Dus, mijn dank aan alle mensen op het terrein.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Immanuel De Reuse aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de bezoekersregeling in de woonzorgcentra en de instellingen voor personen met een handicap – 2837 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Minister, sedert 18 mei werden de eerste versoepelingen in het kader van de bezoekersregeling in de woonzorgcentra doorgevoerd. Sinds 10 juni konden er nog verdere versoepelingen worden doorgevoerd. Aan de woonzorgcentra werd het advies gegeven om elk voor zich de

nodige processen daaromtrent uit te werken. Als gevolg daarvan zien we vandaag natuurlijk een grote verscheidenheid aan bezoekersregelingen binnen onze woonzorgcentra, en daardoor zijn er natuurlijk ook wel schrijnende situaties ontstaan, zowel voor de bewoners als voor hun familie.

Er zijn woonzorgcentra (wzc's) die nog altijd uitgaan van het meest stringente voorzichtigheidsprincipe, in de feiten voeren zij nog altijd een lockdown door. Daardoor blijven de bewoners geïsoleerd en takelen ze zelfs af op mentaal vlak. Er zijn meldingen dat er zeer weinig steun komt van de overheid om de bezoekersmaatregelen uit te werken. Hetzelfde speelt zich af in de voorzieningen voor personen met een handicap. Minister, u hebt hier ongetwijfeld ook al melding van gekregen.

Hebt u zicht op de verschillende vormen van bezoekersregelingen die zijn ingevoerd? Bent u bereid om enkele duidelijke basisregels op te leggen aan de wzc's en de instellingen voor personen met een handicap in het kader van de bezoekersregeling? Zijn er mogelijkheden om dit samen met de koepelorganisaties uit te werken op korte termijn?

Welke initiatieven zult u daarvoor nemen?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Wat de sector voor personen met een handicap betreft hebben mij sinds de laatste versoepeling een beperkt aantal signalen bereikt dat de bezoekerregeling te stringent zou worden toegepast door een zorgaanbieder.

In de richtlijnen over de terugkeer naar het nieuwe normaal wordt bezoek beschreven als een recht, maar waarbij de voorziening wel veiligheidsmaatregelen kan nemen. Ook bezoek op de kamer is niet langer uitgesloten, en voor het aantal verschillende bezoekers wordt geen aantal genoemd maar wordt verwezen naar de Nationale Veiligheidsraad.

De sector voor personen met een handicap is een zeer diverse sector waarbij er in de ene voorziening, bijvoorbeeld jongeren met licht mentale handicap, eerder beperkte veiligheidsrisico's zijn, terwijl er in een andere voorziening, als gevolg van de ernstige zorgbehoeften en bijkomende medische risico's, strikter op de regels van hygiëne en afstand moet worden toegezien.

Wat de wzc's betreft, hebben mij via de Woonzorglijn en andere kanalen eveneens een heel aantal vragen en klachten bereikt van teleurgestelde bewoners en kandidaat-bezoekers. Ze gaven aan dat nogal wat voorzieningen een heel rigide systeem van bezoek toepassen, dat in hun ogen vaak niet proportioneel is met de situatie in het woonzorgcentrum.

In de algemene principes voor de bezoekerregeling voor wzc's die ingegaan zijn op 10 juni 2020 zijn inderdaad versoepelingen op de eerdere bezoekerregeling ingevoerd. Er werd bepaald dat iedere voorziening binnen de eigen context en de eigen omstandigheden een eigen aanpak kon uitschrijven, afhankelijk van de kwetsbaarheid van de bewoners, de beschikbaarheid van medewerkers, de aanwezigheid van beschermingsmateriaal en de infrastructuur en de werking van de voorziening. Sinds gisteren is een verdere versoepeling ingetreden waardoor bijvoorbeeld ook bezoek op de kamer weer mogelijk wordt.

Het is de verantwoordelijkheid van de directie om, samen met de medische en pedagogische staf, na te gaan op welke manier, rekening houdend met de concrete situatie en de doelgroep, een bezoekerregeling kan worden ingevoerd die enerzijds het recht op bezoek garandeert, maar anderzijds ook de nodige veiligheid voor bewoners en personeelsleden inbouwt.

Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) beschikt niet over gegevens over de vorm van de bezoeksregelingen. Wel volgt het VAPH de situatie op via een zelfrapportage door de voorzieningen. Daaruit blijkt dat het aantal bezoekers dat per week geregistreerd werd tussen eind mei en begin juni weliswaar daalt. Dit is logisch omdat er nu werk wordt gemaakt van de doorstart naar het nieuwe normaal waaronder het regelmatig terug naar huis gaan in het weekend. Daardoor vermindert de nood aan bezoek binnen de voorziening.

Wat de wzc's betreft, beschikt het agentschap Zorg en Gezondheid niet over gegevens over de vorm van de bezoeksregelingen. Dit is geen onderdeel van de dagelijkse rapportage.

Wij vragen aan de directie om binnen de algemene richtlijnen en principes, en uitgaande van een recht op bezoek, een regeling uit te werken die aangepast is aan de lokale situatie. Restricties en beperkingen zijn mogelijk maar slechts als ze tijdelijk en proportioneel zijn. Hierover werd uitvoerig samengezeten met de koepelorganisaties. We rekenen hier ook op het sociaal ondernemerschap van de voorzieningen, wat we in de toekomst nog meer willen faciliteren. Tijdens deze hele coronacrisis is ook gebleken dat heel wat voorzieningen sociaal ondernemers zijn.

In de infonota's van het VAPH staat telkens aangegeven dat voorzieningen aan hun gebruikers transparantie moeten bieden over de COVID-maatregelen die ze binnen de voorziening hanteren. Het is dus, gelet op de grote diversiteit binnen de sector, niet de bedoeling om een strak kader op te leggen. Wanneer gebruikers menen dat hun rechten in dezen geschonden worden, kunnen zij dit melden bij het VAPH en/of gebruikmaken van de reglementair vastgelegde klachtenprocedure.

Aan de wzc's is gevraagd om de bewoners, personeel en bezoekers te informeren over het opgemaakte bezoekplan. Bij klachten kan men dit intern aangeven, alsook de Woonzorglijn contacteren als contactpunt van de Vlaamse overheid.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Het is inderdaad niet de bedoeling om al onze bewoners en de families richting de klachtenprocedure te duwen, helemaal niet. De bedoeling moet zijn dat er een gedragen bezoeksregeling komt in elk van onze instellingen. Misschien een suggestie: als u in de toekomst dergelijke versoepelingen communiceert naar onze instellingen, kunt u dat misschien op verschillende niveaus doen. U kunt zeggen dat dit een basis is die eigenlijk mogelijk zou moeten zijn voor iedereen – en zo zijn er uiteraard – en dan kunt u misschien verschillende gradaties meegeven. Ik denk dat dat dan ook veel gemakkelijker zou zijn voor onze woonzorgcentra om bepaalde zaken te implementeren en over te gaan tot de versoepeling. Dit is gewoon een suggestie voor de toekomst.

Het is inderdaad belangrijk dat onze woonzorgcentra en onze andere instellingen hun verantwoordelijkheid nemen en duidelijk communiceren met de bewoners en met hun familie.

De voorzitter: Mevrouw van der Vloet heeft het woord.

Tine van der Vloet (N-VA): Ik wil me aansluiten bij de vraagsteller. Ik was blij te lezen in de VAPH-nota dat er nu gesproken wordt over bezoekrecht, dat het nu toch al wat soepeler kan. Het is belangrijk dat elke voorziening een beetje kan zien wat er kan en wat veilig is. Het is belangrijk dat daar een duidelijke communicatie naar voren komt van de voorziening naar de mensen, zodat dat zo duidelijk mogelijk is. Een vast kader schetsen: ik snap, minister, dat dat heel moeilijk is, maar misschien kunt u hier ook de suggestie van collega Jans van daarnet meenemen met de kleuren. Als we nog eens in een covidperiode komen, kan het natuurlijk, als je werkt met kleuren en daar het bezoek aan vastkoppelt, nog bekeken worden

per voorziening welke kleur die op dat moment heeft: zijn er besmettingen, zijn er geen besmettingen? Het is vooral de duidelijkheid die er moet komen naar de mensen toe. We hebben dat gezien in de covidperiode: de ene mocht wel op bezoek gaan bij zoon of dochter, een paar voorzieningen verder mocht het nog niet. Dat was net de moeilijkheid. Ik ben blij dat er nu een bezoekrecht is, het gaat mij vooral om duidelijke communicatie die daaraan moet vasthangen.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Ik heb daar niets meer aan toe te voegen. Ik denk dat we het daar allemaal wel over eens zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Immanuel De Reuse aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het inzetten van mobiele teams in het kader van een efficiënte en proactieve coronateststrategie – 2838 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Hannes Anaf aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de mobiele Outbreak Support Teams – 2887 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Mijn vraag is toch wel iets anders georiënteerd dan de vraag van collega Anaf.

Met de exit uit de lockdown, de heropstart van het dagelijkse leven, het vergroten van de bubbels, het heropenen van onze grenzen en het slechter opvolgen van de maatregelen door onze bevolking – dat moeten we spijtig genoeg vaststellen – is er opnieuw een verhoogd risico op overdracht van het coronavirus. De minister heeft mobiele teams in het leven geroepen om zo op een proactieve manier te kunnen ingrijpen bij mogelijke besmettingen, de zogenaamde Vlaamse controle-toren. Spijtig genoeg moeten we vaststellen dat die vandaag nog niet operationeel zijn. Minister, u geeft ook aan dat deze teams zouden kunnen helpen bij de testing. Onzes inziens is het nodig om binnen het uitgewerkte concept van de Vlaamse controletorens specifieke mobiele teams in te zetten in het kader van een proactieve teststrategie. Zo moet het mogelijk zijn om op een gecontroleerde en gecoördineerde manier de testing uit te voeren en niets meer aan het toeval over te laten. De eerste doelgroep van dergelijke mobiele testteams zijn de woonzorgcentra. Het is ondertussen ruimschoots bewezen dat de besmettingen in onze woonzorgcentra grotendeels via het personeel gebeurden. Het proactief testen van het personeel op een regelmatige basis is een noodzaak, ten minste tot het vaccin beschikbaar is. Nu wordt ons personeel enkel getest als er ziekteverschijnselen zijn; tegen dan is het virus uiteraard al weelderig aan het tieren. Het personeel in de woonzorg-sector is vragende partij om hier duidelijkheid rond te krijgen en zich zo beschermd te voelen voor zichzelf, maar natuurlijk ook voor de bewoners waar ze met hart en ziel voor zorgen.

Minister, wilt u deze mobiele testteams inzetten? Wilt u het voortouw en de nodige initiatieven hierin nemen om zo een proactieve teststrategie in stelling te brengen, wat heel wat problemen zal vermijden?

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp-a): Minister, naar aanleiding van de vraag van de Groep van Experts belast met de Exitstrategie (GEES) kondigde u aan werk te maken van de zogenaamde controletoren en van de organisatie van mobile outbreak support teams, bestaande uit verschillende specialisten die bij nieuwe uitbraken van het virus snel ter plaatse konden gaan om grootschalige testings op te zetten en om lokale overheden te ondersteunen in de omgang met het virus.

De recente uitbraak van het virus in onder andere Duitsland maakt duidelijk dat dit een bijzonder belangrijke maatregel zou kunnen zijn in het voorkomen van een tweede golf en nieuwe opflakkingen van het virus. Het is dus belangrijk dat daar snel werk van wordt gemaakt zodat er geen nieuwe grote uitbraken gebeuren bij ons.

Minister, hoe staat het met de oprichting van de controletoren en de mobile outbreak support teams? Hoe zullen deze teams samengesteld zijn en in hoeveel van die teams wilt u voorzien of bij heropflakkingen simultaan kunnen inzetten? Het is niet de bedoeling dat dit pas in het najaar actief is of nog later, het is belangrijk dat het zo snel mogelijk actief kan zijn. Tegen wanneer zouden de eerste teams operationeel zijn?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, de zogenaamde controletoren is geen vaststaande fysieke structuur, maar veeleer een concept, dat verschillende en deels in elkaar hakende aspecten omvat zoals de clusterdetectie, de uitbraakanalyse, de aanpak van de uitbraak, zowel lokaal als regionaal.

Aan de verschillende aspecten wordt momenteel op verschillende niveaus gewerkt. Zo is er het systeem van knipperlichten van Sciensano op basis van het aantal trends in de besmettingen in een gemeente. Dit systeem is trouwens ook publiek beschikbaar. Als twee van de drie naar voren geschoven criteria overschreden zijn, volgt er een alarmsignaal.

Binnen Zorg en Gezondheid wordt er gewerkt aan een visualisatie van de clusters die het team infectieziekten de mogelijkheid geeft om snel een mogelijke cluster te detecteren en onmiddellijk de beschikbare detailinfo op te vragen. Enerzijds gebruiken we hiervoor de Sciensano alert level 2-regels en anderzijds bekijken we ook dagelijks het totaal aantal aangevraagde testen en dit als alert level 1. Niet enkel willen we deze info intern gebruiken, maar ook delen met de lokale besturen en de tweedelijnsdefensie, rekening houdend met de geldende privacyregels.

Verder onderzoek volgt dan enerzijds vanuit de datamonitoring van Zorg en Gezondheid zelf en via contactname en bevraging van lokale actoren en eventueel patiënten. Hier wordt gewerkt aan een verfijning van analysetools en enquêtering. De bedoeling is om het initiële alarmsignaal ofwel als artefact te kunnen bestempelen of te bevestigen en, in het laatste geval, te kunnen uitdiepen naar beheersmaatregelen.

Die beheersmaatregelen zijn dan een volgende stap en kunnen allerlei vormen aannemen, zoals het informeren van contacten, het lokaal beperken van sociale interactie, tot eventueel het sluiten van een bedrijf door een lokaal bestuur. Het spreekt voor zich dat de maatregelen idealiter gefocust zijn op de oorsprong van de uitbraak en uiteraard ook proportioneel.

Voor de oprichting van de mobiele teams is een regelgevend proces noodzakelijk. Dit proces werd inmiddels opgestart en bestaat uit twee luiken: een financieel en een inhoudelijk luik. Het financiële luik omvat de allocatie van middelen uit de begroting voor de werving van de nodige contractuele personeelsleden. Het besluit

van de Vlaamse Regering (BVR) om dit te regelen werd vorige vrijdag goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Het inhoudelijke luik omvat een uitvoerend BVR op basis van het Preventiedecreet van 21 november 2003, om de mobiele teams infectieziektebestrijding op te richten. Dit BVR ligt actueel voor advies voor bij Inspectie van Financiën en voor legistiek advies.

We streven naar de volgende samenstelling voor de mobiele teams: een arts, een verpleegkundige en een gezondheidspromotor. Daarnaast wordt per drie mobiele teams voorzien in een administratieve medewerker en overkoepelend over alle mobiele teams in een centrale coördinatiecel bestaande uit een coördinator en een administratieve medewerker.

Het is de bedoeling om vijftien mobiele teams te vormen. De nodige profielen zijn schaars op de arbeidsmarkt. Het zal dan ook een hele uitdaging zijn om die vijftien mobiele teams te werven en goed te kunnen opleiden.

Zoals ik al aangaf, werd het BVR rond de financiering van de mobiele équipes goedgekeurd op de ministerraad van vrijdag jongstleden. De vacatures worden nu online geplaatst en zullen ook persoonlijk bezorgd worden aan alle personen met een geschikt profiel uit de lijst 'Help de Helpers'. Vanwege de hoogdringendheid wordt voorzien in een verkorte wervingsprocedure. Parallel aan die wervingsprocedure worden ook andere pistes onderzocht om de nodige medewerkers voor mobiele équipes te vinden, zoals de deeltijdse inzet van huisartsen. Zodra de medewerkers van een of meerdere teams geworven zijn, moeten zij ook nog een basisopleiding krijgen voordat ze kunnen worden ingezet. Die opleiding zal ongeveer een week in beslag nemen. We streven er alleszins naar om alle teams operationeel te krijgen tegen september.

Al op de interministeriële conferentie van 1 maart heb ik de vraag gesteld om mobiele testteams in te zetten. Dergelijke teams hadden als voordeel dat vermeden zou kunnen worden dat besmette patiënten zich zouden moeten verplaatsen naar de huisartsen of ziekenhuizen, waardoor het risico op verdere besmetting kon worden ingeperkt. De federale overheid wou daar toen niet op ingaan.

Vandaag kan een patiënt getest worden door zijn huisarts of daarvoor naar een pretriagecentrum verwezen worden. Dat biedt geen oplossing voor minder mobiele patiënten die zich niet kunnen verplaatsen. Op federaal niveau wordt met de deelstaten besproken, in het Comité Primary and Outpatient Care Surge Capacity, of er mobiele testteams kunnen worden opgericht vanuit de pretriagecentra. De mobiele teams infectieziektebestrijding kunnen daarnaast en weliswaar slechts beperkt ingezet worden voor testing. Zij zullen die taak kunnen opnemen in collectiviteiten waar geen andere actoren zijn die de testing zouden kunnen uitvoeren.

Voor uw vraag over de proactieve teststrategie verwijs ik naar mijn antwoord op vraag om uitleg 2628. De Taskforce Zorg heeft een tijd geleden besloten in te zetten op gericht testen in het kader van contactonderzoek en actuele uitbraken. Daarbij is de volgende visie gehanteerd. In deze fase van de epidemie is het aangewezen dat elke persoon met symptomen die kunnen wijzen op COVID-19 getest en geïsoleerd wordt. Zowel medewerkers als bewoners van residentiële voorzieningen worden volgens de testindicaties van Sciensano als een prioritair te testen doelgroep beschouwd. Vanaf één bevestigde positieve bewoner of medewerker kan de medisch verantwoordelijke van een woonzorgcentrum beslissen om over te gaan tot bredere testing van andere bewoners en medewerkers. De beslissing tot een uitgebreidere testing wordt genomen na een risicoanalyse waarbij de hoog- en laagrisicocontacten in kaart worden gebracht. De sector heeft daarvoor een draaiboek met begeleidende stroomdiagrammen ter ondersteuning. Op voorwaarde dat er geen incidenten hebben plaatsgevonden bij het gebruik van persoonlijke

beschermingsmiddelen en bij de toepassing van de veiligheidsmaatregelen, zijn bewoners en medewerkers in theorie geen risicocontacten van elkaar. Het blijft echter een lokale inschatting, waarbij de risico-inschatting gebeurt in samenspraak met de coördinerende arts en de arbeidsarts. Op basis van dat medische oordeel wordt het aantal te testen personen bepaald. Voor hoogrisicocontacten bij zowel bewoners als medewerkers wordt er een onmiddellijke isolatie en een testafname geadviseerd, ook als zij geen symptomen vertonen. Voor laagrisicocontacten is een verhoogde alertheid aan de orde, met extra aandacht voor het bewaren van afstand, voor het dragen van een mondneusmasker, voor de toepassing van de basishygiëne en voor mogelijke symptomen. Die bewoners en medewerkers moeten niet in isolatie.

Het klopt dus niet dat enkel medewerkers met symptomen in aanmerking zouden komen voor een test. Elk hoogrisicocontact in een woonzorgcentrum wordt getest. De risico-inschatting zelf wordt toevertrouwd aan de lokale medische verantwoordelijken. Zij zijn het best geplaatst om incidenten te beoordelen. Voor advies kunnen zij steeds terecht bij de artsen van infectieziektebestrijding van het agentschap. We zetten dus in op een gerichte teststrategie voor de hoogrisicocontacten, waarbij elke positieve test een nieuwe impuls zal zijn voor verder contactonderzoek binnen en buiten de muren van het woonzorgcentrum.

Momenteel worden er grote inspanningen geleverd om de snelheid en de accurateheid van dit proces te verhogen door een snellere levering van testmateriaal, snellere testresultaten en een vlottere doorstroming van de informatie naar de contacttracers.

Testen is een van de centrale pijlers in de bestrijding van COVID-19. De afgelopen periode heeft ons geleerd dat die testcapaciteit snel moet kunnen worden opgeschaald. De organisatie van een grootschalige testing via het federale platform heeft zeker in de opstartfase logistieke en organisatorische moeilijkheden gekend. Intussen is het proces grondig bijgestuurd, waardoor een tweede heropschaling sneller en efficiënter kan worden doorgevoerd als dat nodig zou blijken, bijvoorbeeld bij een tweede piek.

Vanuit Vlaanderen werden hiervoor al de volgende initiatieven genomen. Een: er is een duidelijke teststrategie waarbinnen testen kunnen worden afgenomen die permanent wordt opgevolgd en bijgestuurd. Twee: de verspreiding van het virus wordt nauwgezet gemonitord aan de hand van de gegevens uit de dagelijkse zelfrapportage van zorgvoorzieningen. Drie: de projectgroep testing van de Taskforce Zorg bespreekt op wekelijkse basis de teststrategie waarbij de nieuwste wetenschappelijke inzichten op de voet worden opgevolgd. Vier: de Vlaamse overheid ondersteunt wetenschappelijke onderzoeksinitiatieven naar de validatie van andere testmethodes zoals speekseltesten. Voor de ouderenzorg en VAPH-sector is de validatie van minder invasieve methoden voor staalafname zeer belangrijk, in het bijzonder voor bewoners met een cognitieve beperking. Vijf: er wordt verder ingezet op de automatisering van het aanvragen van testmateriaal zodat voorzieningen sneller en gericht afspraken kunnen maken met de labo's van het federale platform. Zes: de organisatie van testings wordt ondersteund met een draaiboek, handleidingen en een telefonische helpdesk. Voorzieningen kunnen voor advies over hoe om te gaan met een besmetting of uitbraak, contact opnemen met de artsen en verpleegkundigen van de dienst infectieziektebestrijding van het agentschap Zorg en Gezondheid.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Dank u, minister, voor het antwoord. U hebt het belang aangetoond van een goede teststrategie en haalt aan wat er ondertussen allemaal gebeurd is. Ik wil evenwel toch nog eens het belang onderstrepen

van het wederkerend testen van het personeel in de woonzorgcentra. We mogen echt niet wachten tot iemand daar zelf om komt vragen. Dat is heel belangrijk. Daarom blijven wij aandringen op het inzetten van mobiele teams. Op die manier wordt ook de coördinerend en raadgevend arts (CRA) in onze woonzorgcentra ontzien. We hebben daarover al een paar getuigenissen gehoord: die mensen moeten dan plots op een namiddag heel veel testen afnemen terwijl ze eigenlijk heel wat ander, nuttiger werk zouden kunnen verrichten. Ik dring er nogmaals op aan om mobiele teams daarvoor op te leiden en in te zetten om zo al onze woonzorgcentra op een goede manier proactief te testen.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Minister, ik ben tevreden over het antwoord over de mobile Outbreak Support Teams. Mijn belangrijkste punt was dat die het best snel actief worden en dat daarmee niet getalmd moet worden. Als ik uw opsomming hoor en de stappen die er nog gezet moeten worden, zie ik niet in hoe er nog sneller gegaan kan worden. Ik hoop dus dat die tijdslijn effectief gehaald wordt en dat die teams in september actief kunnen zijn, wat zoals gezegd heel belangrijk is.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, naast die mobiele Outbreak Teams hebt u ook gesproken over mobiele therapieteams die door Vlaanderen zullen trekken om zorgpersoneel van woonzorgcentra maar ook van voorzieningen voor personen met een handicap bij te staan. Zullen die samenwerken? Want als we mobiele teams inschakelen voor elke aparte problematiek, lijkt dat mij minder efficiënt dan wanneer er binnen eenzelfde team eventueel ook een psycholoog of een gezondheidspromotor ingezet wordt. Dat is gisteren in de commissie ook aan bod gekomen. De vraag is hoe die twee zich ten opzichte van elkaar zullen verhouden.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Ik wilde een gelijkaardige vraag stellen. Ja, het komt weer op hetzelfde neer, voorzitter. Gisteren werd in de commissie ad hoc de psychosociale zorg heel hoog in het vaandel gedragen, maar het werd ook als een heel belangrijk ontbrekend element gezien. Het gaat voor mij minder om efficiëntie. Ik denk dat bij een corona-uitbraak efficiëntie niet op de allereerste plaats moet staan, maar wel een heel goede hulpverlening. Ik vind dat een psychosociale component dan ook geïntegreerd moet zijn in de aanpak van zo'n Outbreak Support Team. Bent u van plan om die mensen daarrond een opleiding te geven? In de profielen vind je dit niet zo meteen terug.

Gisteren gaf het team dat in dienst van de Vlaamse Regering een soortgelijke functie heeft uitgeoefend, ook aan dat het de steun had van psychologen. Zal die psychosociale hulp ook worden uitgebreid naar de zorgverleners?

Ik wilde u daarnaast bedanken voor uw volledigheid. Uw antwoorden beginnen op die van uw voorganger te lijken.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Ik zal dat laatste als een compliment beschouwen. (*Gelach*)

Heel concreet: er is een samenwerkingsakkoord afgesloten met de centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG's) die voor de geestelijke gezondheid, de ondersteuning en het welzijn van het zorgpersoneel instaan. Dat zit in eerste instantie niet in het takenpakket van deze mobiele equipes vervat. Zij kunnen als het nodig is doorverwijzen naar de CGG's. We wilden daar echter niet op wachten. Een van de tien punten in ons plan Zorgen voor Morgen is dat we rond het mentale welzijn

van het personeel wilden werken. Daarvoor zijn verschillende initiatieven genomen, waaronder ook het samenwerkingsverband met de CGG's. Ik denk dat we daar volledig op moeten inzetten. Ik ga er uiteraard van uit dat als er een heel specifieke ondersteuning nodig is, die ook kan geboden worden door de CGG's. Ik heb vorige week de gelegenheid gehad om zo'n CGG in Turnhout te bezoeken. Dat beschikt op dat vlak over de expertise. Ze werken vandaag ook al op het terrein, en dat is belangrijk. Als die expertise moet worden aangewend, kan dat via die mobiele equipes ook gestroomlijnd worden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elke Sleurs aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het proces van het testen op het coronavirus – 2846 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): We hebben het al vaak gehad over het testen en het contactonderzoek. Ik wil uw aandacht toch vragen voor een specifiek probleem dat nog altijd gemeld wordt: de testresultaten laten nog te lang op zich wachten. Het zou toch drie à vier dagen duren voor de resultaten bekend zijn. Volgens Karine Moykens, hoofd van het interfederaal comité, heeft dit te maken met het parcours dat zo'n test aflegt tussen het afhalen en het effectieve testresultaat.

Welke stappen zult u ondernemen om ervoor te zorgen dat de testresultaten sneller beschikbaar zijn en binnen de 24 tot 48 uur aan de desbetreffende persoon kunnen worden meegedeeld?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: De organisatie van de COVID-19-testen is een federale bevoegdheid. Het is deze organisatie die bepalend zal zijn voor eventuele vertragingen die worden opgelopen vanaf de testafname.

Aangezien dit een federale materie is, beschikken we niet over alle details van deze procedure. Wel kunnen we hiervan de grote lijnen meegeven: de testanalyse van het COVID-19-virus kan via twee verschillende kanalen gebeuren, namelijk de klassieke klinische labo's of het federaal platform.

Algemeen kan men stellen dat de testresultaten sneller beschikbaar zijn wanneer men gebruikmaakt van de klassieke klinische labo's dan van het federale platform. Dat is grotendeels te wijten aan het onderliggende logistieke proces. We hebben daar al eens over gesproken. Na de eerste algemene testfase werd de vraag gesteld – ik denk door de heer Hannes Anaf, maar ik ben het niet meer zeker – of we nu verder structureel van die federale capaciteit zouden gebruikmaken. Ik heb toen gezegd dat we dat niet meer op een structurele manier doen, maar dat we de testen via de klassieke labo's laten gebeuren omdat daar de tijdsperiode korter is. Dat is ook logisch. Dat is korter bij de mensen in plaats van het hele logistieke proces daarrond.

De klinische labo's bevinden zich geografisch dicht bij de artsen die de testen afnemen en het resultaat is dan ook meestal sneller gekend door die artsen. De capaciteit in deze klinische labo's wordt verder opgeschaald.

Testen via het federale platform vragen om logistieke redenen meestal meer tijd tussen de afname en de beschikbaarheid van het resultaat. Hier zijn echter al organisatorische verbeteracties rond doorgevoerd of gepland. Zo werd de frequentie

van ophalen van de testen in bijvoorbeeld triagecentra verhoogd. Aanvankelijk werden ook alle stalen verzameld in één dispatchpunt en van daaruit verdeeld over vijf laboratoria. In de nabije toekomst zou gewerkt worden met slechts twee laboratoria. De andere laboratoria gaan in waakstand en worden opnieuw geactiveerd als dat nodig is.

Er wordt ook gewerkt aan een uniformiteit van gebruikte tubes, met de keuze voor een tube die de voorbereidingstijd van de analyse verkort door inactivatie van het virus. Ten slotte is er een continue opvolging van de 'outliers' om de problemen te detecteren en waar nodig ook aan te pakken.

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Ik begrijp de verschillen tussen het federale platform en de labo's. Het is goed dat de regering ingezet heeft op de labo's. Voor de mensen is de snelheid van de resultaten van heel groot belang en ook voor de bestrijding van het virus. Ik zou erop willen aandringen dat u uw autoriteit gebruikt om ook op het federale niveau aan te dringen op zo snel mogelijke resultaten en om dat te stroomlijnen. Voor de mensen die kampen met een gezondheidsprobleem, is het niet belangrijk waar de test gebeurt, maar wel om snel een resultaat te hebben. Ik hoop op een nog vlottere afhandeling op het federale niveau.

De voorzitter: Minister, uw autoriteit op het federale niveau ... *(Gelach)*

Minister Wouter Beke: Ik denk dat veel mensen op veel vlakken zitten te wachten op een vlotte afhandeling van een aantal zaken. *(Gelach)*

Elke Sleurs (N-VA): Dat denk ik ook.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Celia Groothedde aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de kinderopvang tussen 1 juli en 31 augustus 2020 – 2890 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Ik hoop dat mijn vraag al gedeeltelijk achterhaald is door de beslissingen van de ministerraad.

Op dinsdag 23 juni kregen de kinderopvanginitiatieven in een nieuwsbrief te horen dat vanaf 1 juli de gewone regeling wordt hervat, onder voorbehoud van goedkeuring door de Vlaamse Regering op vrijdag 26 juni.

Een aantal vragen blijven behouden.

We hebben niet gehoord in hoeverre de kinderopvang er in juni in geslaagd is om normale bezettingsgraden te bereiken. De vraag is of daar regionale verschillen in te merken zijn. Zijn er verschillen naargelang het soort initiatief: gezinsopvang, groepsopvang, inkomenstarief, vrij tarief, plussubsidie?

We vrezen dat een aantal initiatieven niet de bezettingsvoorwaarden bereiken voor het vervolg van 2020. We vragen ons ook af of ouders hun opvangovereenkomst zouden verbreken als de context wijzigt.

Daar is al enige aankondiging over geweest, maar misschien kunt u dat nog aanvullen. Ik vraag mij ook af op welke manier en in hoeverre er wordt gemonitord

welke en hoeveel kinderen er thuis moeten worden gehouden in thuisquarantaine als zij griepachtige symptomen vertonen. Welk effect heeft dat op de resterende respijtdagen voor deze kinderen en de bezettingsgraad?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega Groothedde, u vraagt, wij draaien, ook in dit geval. De registratie van de aanwezigheden in kinderopvang door de voorzieningen, op basis waarvan de bezettingsgraad kan worden berekend, komen pas na afloop van de maand aan bij het agentschap Opgroeien. Het is daarom nu nog niet mogelijk om retrospectief te kunnen antwoorden op al uw vragen.

Om toch enige indicatie te hebben over de voortschrijdende aanwezigheden per week, krijgt Opgroeien wel wekelijkse cijfers via een bevraging door koepels bij hun leden. Daaruit weten we indicatief dat de gemiddelde aanwezigheidsgraad in de groepsopvang in juni intussen is gestegen tot ongeveer 85 procent. In de gezinsopvang is dat bijna 60 procent, voor de buitenschoolse opvang 40 procent. Achter die gemiddelden zitten wel verschillen naargelang de organisator.

De aanwezigheidsgraad is wel slechts een vereenvoudigde benadering van de bezettingsgraad. Het is de ratio van het aantal kinderen dat op één bepaalde dag aanwezig was ten opzichte van het aantal plaatsen ongeacht de duur van aanwezigheid. De bezetting is een jaargegeven en vergt een wat complexere berekening die onder meer rekening houdt met derde, halve en volle dagen aanwezigheid en het verplichte minimale aantal openingsdagen per jaar. Meestal valt de aanwezigheidsgraad wat hoger uit dan de bezettingsgraad.

Op basis van de momenteel beschikbare cijfers voor juni kan Opgroeien nu echter nog geen onderscheid maken qua regio of het soort subsidie dat men ontvangt, omdat de koepels niet in dergelijke mate van detail rapporteren ten aanzien van Opgroeien.

Zoals hiervoor al is gezegd, geven de organisatoren zelf wel hun maandelijkse aanwezigheden door aan Opgroeien. Maar zolang de maand juni nog niet voorbij is, zijn de meest recente cijfers deze voor de maand mei, welke nu ook nog volop aan het binnenkomen zijn. Het is dus nog te vroeg om hier nu over te rapporteren.

Aangezien de bezetting in de kinderopvang nog niet helemaal is genormaliseerd, met vooral nog groeimarge voor gezinsopvang en voor buitenschoolse opvang, zullen organisatoren ook nog in de maanden juli en augustus gebruik kunnen maken van de compensatieregeling.

Opgroeien heeft al aangekondigd in het draaiboek dat er soepel zal worden omgegaan met de subsidievoorwaarden voor het behalen van de vereiste bezetting. Het niet behalen, omwille van de COVID-19-pandemie, van de minimaal vereiste 80 procent bezetting zal dus volgend jaar in principe geen consequenties hebben voor deze organisatoren.

Opgroeien heeft de draaiboeken die ze ter beschikking stelt, aangepast, zodat voor de organisator duidelijke informatie ter beschikking is. Bovendien stelt Opgroeien een modelbrief en een affiche ter beschikking die de organisator kan – niet moet – gebruiken om hierover te communiceren met ouders.

Opgroeien maakte werkafspraken met de koepels voor de opvolging van de evolutie in bezettingsgraden. De koepels geven op periodieke basis cijfers door aan Opgroeien. Er wordt geen specifieke monitoring voorzien voor afwezigheid vanwege thuisquarantaine. Als dit zich veel zou voordoen, dan zal dit moeten blijken uit de bezettingscijfers.

Opgroeien registreert wel de meldingen van opvangvoorzieningen waar kinderen of kinderbegeleiders in onrechtstreeks contact kwamen met personen die besmet zijn met COVID-19, en of dit leidt tot collectieve thuisisolatie van leefgroepen of van gehele opvanglocaties. De registratie omvat noch het exacte aantal kinderen, noch of en hoeveel van de betrokken kinderen en kinderbegeleiders zelf symptomen hebben.

Zolang de organisator gebruikmaakt van de compensatieregeling, moeten ouders niet betalen voor afwezigheidsdagen en mag dit geen gevolgen hebben voor het aantal resterende respijtdagen.

Wel is voorzien dat de organisator in de maanden juli en augustus het aantal respijtdagen verhoudingsgewijs met een twaalfde per maand mag verminderen. Dit moet voorkomen dat het aantal respijtdagen waarop gezinnen na de zomer een beroep kunnen doen, onredelijk groot zou zijn.

Dat kan dan ernstige financiële gevolgen hebben voor de organisatoren, omdat ze in het najaar, wanneer de compensatie niet meer van toepassing is, voor veel van dergelijke afwezigheidsdagen geen inkomsten zouden ontvangen. Als de organisator niet langer wil gebruikmaken van de compensatieregeling, dan geldt opnieuw de normale regeling, met inbegrip van de ziekteregeling, het huishoudelijk reglement en de schriftelijke overeenkomst.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, ik begrijp dat de organisatoren zelf moeten kiezen of ze het aantal respijtdagen verminderen. Er gaan natuurlijk vragen komen van ouders. Ik was zelf altijd veeleer een ouder die netjes vakantie opspaarde of ervoor zorgde dat er een goede reserve was. Net die ouders zullen in zekere zin wel worden gepenaliseerd.

Het is goed dat de regeling er komt, maar ze is zo laat gekomen. Twee weken, één week zelfs, voor het aflopen van de eerdere regeling wist men bij de kinderopvang nog niet waar men aan toe was. Mag ik er dus op aandringen dat er in september eerder wordt gecommuniceerd? Op dit moment zegt men dat het business as usual is, maar we weten helemaal niet waar we tegen aankijken tegen september. Het kan best zijn dat we tegen dan in een volledig ander scenario zitten dan een waarin alles stabiel is geworden.

Ik zou ook willen vragen om goed te monitoren hoe de stopzettingen of faillissementen in de kinderopvangsector evolueren, of er organisaties zijn die in de problemen geraken. Er moet goed worden geantwoord op de bezorgdheden van het personeel, want daar scheelde het toch wel regelmatig aan. Ik vraag me ook af hoe de manier van werken van de voorbije maanden wordt geëvalueerd en of u in draaiboeken voorziet voor lokale uitbraken of nieuwe lockdowns.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): De vraag van collega Groothedde is inderdaad wat achterhaald, in die zin dat er ondertussen al communicatie over is. Ik wil toch ook wijzen op de FAQ's van het agentschap Opgroeien. Via die veelgestelde vragen liet het agentschap op 10 april weten dat er een gedoogbeleid was voor het niet bereiken van bezettingsgraden, dus dat dat geen impact zou hebben op de subsidies.

Minister, in het onderwijs hebben we nu het systeem van de verkeerslichten: groen, oranje, rood, en zelfs paars. Ik denk dat het wijs zou zijn om een dergelijk systeem ook voor de kinderopvang te hebben in de toekomst, waarbij ouders ook ruim op voorhand zouden weten hoe dat systeem in elkaar zit. Daar zit immers de grote bottleneck, denk ik, namelijk bij de planning, zowel bij de opvang als het

gaat over personeel als – en dat is dan de andere kant van het verhaal – bij de ouders zelf in relatie tot scholen en/of werkgevers en werknemers.

Mijn andere bijkomende vraag gaat over zieke kinderen. Het is heel duidelijk: een kind dat ziek is, mag absoluut niet naar school, moet thuisblijven. We hebben ook een aantal opvangdiensten voor zieke kinderen, soms verbonden aan een ziekenfonds, soms niet. Ouders kunnen niet altijd op hen passen. Grootouders bij zieke kinderen, dat is helemaal geen goed idee. Kan er worden gekeken naar een oplossing daarvoor?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega Daniëls, ik heb daar nu geen concreet antwoord op, maar ik wil daar wel eens over nadenken.

Collega Groothedde, mocht u weten wat de toekomst zou brengen, dan zouden we veel ... Ik bedoel dat niet lapidair. Er is over diverse thema's gevraagd hoelang men dit of dat zou doen. Wij leven met de wetenschap die wij vandaag hebben, en we moeten bekijken hoe we voor de instellingen, voor de voorzieningen, voor degenen die dat organiseren de grootst mogelijke zekerheid kunnen geven. Dat is zeker, maar ik kan vandaag geen garanties voor honderd procent geven. Ik denk dat we een aantal zaken toch wel van in het begin hebben aangepakt: het verzekeren van de subsidies, het verzekeren van de inkomsten. Dat geldt voor de kinderopvang, maar ook voor anderen. Dat heeft gemaakt dat men op dat vlak zijn werking maximaal kon continueren voor de mensen, voor de gezinnen, de ouders, de hulpvragers.

En dat is ontzettend belangrijk geweest, ook in deze moeilijke periode. En dat heeft toch ook wat mentale rust gegeven aan mensen die daar elke dag voor in de weer waren.

Ik begrijp zeer goed dat daar ook heel wat onzekerheden mee gepaard gingen: wat mag, wat niet? Maar er stonden natuurlijk ook geen draaiboeken klaar bij het begin van deze pandemie om dat op alle terreinen te doen. Ik denk dat we nu ook wel wat wijzer geworden zijn op vele vakken. Dat is ook voor een stuk een antwoord op de vraag van collega Daniëls. Daarstraks hebben we het met collega De Reuse ook gehad over de bezoeksregelingen. Hoe pakken we een aantal zaken aan? De bedoeling zal zijn om een aantal zaken ook anders aan te pakken dan op het ogenblik dat we het land heel abrupt in een collectieve lockdown hebben moeten plaatsen. Ik denk dat een meer selectieve benadering ook wel aan de orde is in de toekomst, in de hoop dat het niet aan de orde hoeft te zijn.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, ik heb nochtans maar één vraag gesteld over tijd, en die ging helemaal niet over het in de toekomst kijken. De vraag was wel of u in september zowel ouders als kinderopvang sneller uitsluitel kon geven. De reden daarvoor is dat voor veel mensen die in mijn inbox belanden, bij deze beslissing tot compensatie de vraag was of zij verder gingen met kinderopvang of niet. Dat is natuurlijk wel een heel cruciale vraag. Vandaar ook mijn vraag om te blijven monitoren – en dat misschien zelfs meer te doen – wat de continuïteit van het aanbod is. Zo kunnen we kijken hoe het verdergaat wat de faillissementen en stopzettingen betreft. En we kunnen het liefst al vroeger opvolgen: zijn er organisaties die in de problemen geraken?

De vraag over hoe de manier van werken de voorbije maanden geëvalueerd werd, heb ik ook niet beantwoord gezien. Dat vind ik wel jammer, want dat lijkt mij iets waar u zeker een antwoord op had kunnen geven.

Ik merk in het algemeen dat kinderopvang zich wat verlaten voelt. Die mensen hebben de hele lockdown gewerkt. In het begin hadden zij geen idee hoe hoog het besmettingsrisico was dat zij liepen. Daar zitten heel veel mensen van risicogroepen bij, of mensen die partners hebben in risicogroepen.

Ik denk dat u zich herinnert dat dat – niet alleen bij u – vaak als vanzelfsprekend werd gezien. We kregen vaak een lange persconferentie, we herinneren ons die allemaal nog. De minister-president kreeg dan als eerste vraag wat er met de kinderopvang gebeurde. Ik zie dat moment nog voor mij. Hij zei half over zijn schouder dat die gewoon open bleef. Dat is helemaal niet gewoon. Die mensen moeten echt bedankt worden voor hun inzet. Die hebben ervoor gezorgd dat alle zorgverleners verder konden werken. Ik vraag dan ook om ervoor te zorgen dat dat de volgende keer toch wat eerder gebeurt. Want dat dit soort maatregelen zo laat wordt genomen, komt toch aan bij de kinderopvang.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Celia Groothedde aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de compensatieregeling voor aangesloten onthaalouders voor kinderopvang – 2891 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Dit gaat over onthaalouders in het sui-generisstatuut. Die mensen geven regelmatig aan dat de compensatie onvoldoende blijkt. Ik vraag mij af waar dat vandaan komt. Kunt u wat duidelijkheid geven over die compensatieregeling? Hoe wordt dat berekend, hoe worden compensatieregelingen berekend? Hoe werden de afwezigheidsdagen gecompenseerd? Die mensen hebben natuurlijk ook bijkomende onkosten als ze veilig en hygiënisch willen werken. Vooral die mensen die als onthaalouder sui generis werken, werken vaak alleen. Die mensen hebben maatregelen moeten treffen. Hoe kunnen ze die bijkomende onkosten verhalen bij de overheid?

Op welke manier zal er hier specifiek worden toegezien op de duurzaamheid van het aanbod in de gezinsopvang? Welke criteria komen er voor de opvolging aan bod? Op welke manier zult u de onthaalouders en de diensten ondersteunen om actief te blijven?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Zowel de zelfstandige als de aangesloten onthaalouders ontvangen een compensatie van 17,50 euro per afwezigheidsdag. Een afwezigheidsdag is een dag waarop het gezin opvang besteld had, en waarop het kind niet naar de opvang is gekomen. Dat bedrag komt overeen met het globaal fiscaal kostenforfait voor zelfstandige onthaalouders, dat van toepassing was op het moment dat de compensatieregeling voor kinderopvang is ingevoerd.

De organisator gezinsopvang die werkt met aangesloten onthaalouders in het sui-generisstatuut krijgt een compensatie van 20,01 euro per afwezigheidsdag. Daarvan moet hij dan 17,50 euro doorstorten aan de aangesloten onthaalouder.

De overige 2,51 euro die de organisator ontvangt naast het bedrag dat men moet doorstorten aan de onthaalouder, is voorzien voor de door de organisator te betalen werkgevers- en werknemersbijdragen aan de RSZ. Dat is nodig omdat de RSZ deze afwezigheidsdagen gelijkstelt aan gewerkte dagen, waardoor de aangesloten

onthaalouders in het sui-generisstatuut hun sociale rechten ook in deze periode verder opbouwen.

Als het kind wel gebruikmaakt van de opvang, dan ontvangt de aangesloten onthaalouder een kostenvergoeding van 21,19 euro per dag. Het is normaal dat de compensatie lager is, omdat ook de effectieve kosten lager liggen, bijvoorbeeld geen maaltijdkost voor afwezigen.

De compensatieregeling werd vooraf afgetoetst bij de koepels. De meerderheid van de reacties vanuit het werkveld is positief over de compensatie voor de aangesloten onthaalouders. Die komen dan in mijn mailbox.

Het is niet voorzien dat onthaalouders bovenop de vermelde compensatieregeling bijkomende kosten voor veiligheid en hygiëne kunnen verhalen op de overheid. Wel heeft Opgroeien stoffen mondkmaskers ter beschikking gesteld van alle organisatoren van kinderopvang.

De bezetting van de opvang, en dus ook van de gezinsopvang, wordt door Opgroeien van nabij opgevolgd. De koepels rapporteren geregeld aan Opgroeien over de evoluties. Er is ook een duidelijk draaiboek voor de opvang, met daarin tips over hoe de opvang bijvoorbeeld kan omgaan met breng- en haalmomenten en met de verhoogde risico's.

Net door te voorzien in een substantiële compensatie, alsook door het gelijkstellen van deze afwezigheidsdagen met gewerkte dagen voor de RSZ, hebben we de duurzaamheid van dit aanbod in de gezinsopvang willen stimuleren.

Bovendien voorzien we voor organisatoren die dit wensen ook in een compensatie voor de vakantiemaanden juli en augustus, op dezelfde manier als voorheen, zodat ook onthaalouders die nog te kampen hebben met een lagere bezetting kunnen blijven werken. Organisatoren gezinsopvang kunnen er nu bovendien voor kiezen om de compensatie te stoppen als ze bijvoorbeeld al een voldoende bezetting hebben en op die manier 'bestellen is betalen' en respijtdagen activeren.

In augustus evalueren we de evolutie opnieuw om te bepalen of een verdere verlenging van de compensatie vanaf september nog nodig is. We willen in ieder geval tijdig duidelijkheid bieden over het moment van stopzetting zodat de organisaties voor gezinsopvang gericht de gezinnen die hun kinderen nog niet terug naar de kinderopvang lieten gaan, kunnen aanspreken en motiverend ondersteunen om dat vanaf dan opnieuw te doen, als 'bestellen is betalen' en de respijtdagen opnieuw van toepassing zijn.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, u hebt het over sociale rechten opbouwen. Dat zijn er natuurlijk specifiek in het sui-generisstatuut niet zoveel, en dat is een understatement. Welke garanties kunt u geven in de verdere uitbreiding van het werknemersstatuut?

U hebt het ook over mondkmaskers en draaiboeken. Tijdens de lockdown werd regelmatig opgemerkt door vooral onthaalouders dat zij bericht kregen dat zij bijvoorbeeld zelf mondkmaskers moesten maken. Ze zaten met de handen in het haar over hoe ze dat allemaal moesten aanpakken. De diensten doen zeker hun best, maar specifiek de onthaalouders sui generis staan er vaak bijna alleen voor, zij hebben vaak een partner die in een risicogroep zit door de leeftijdscategorie waarin veel onthaalouders sui generis zitten. Het is heel moeilijk om die mensen dan verder te isoleren. U zegt dat u tevreden berichtjes krijgt in uw mailbox, ik ben daar eerlijk gezegd een beetje verbaasd over, ik zou u bijna toewensen dat u de mijne krijgt, dan zou u erop kunnen ageren.

Kunt u nog wat uitbreiden over de ondersteuning door de diensten hierbij? Welke signalen krijgt u van die onthaalouders, want ik ben daar eerlijk gezegd door verrast?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Er zijn inderdaad de compensatiesubsidies die anders zijn voor aangesloten onthaalouders, zelfstandige gezinsopvang inkomenstarief, gezinsopvang met vrije prijs, gezinsopvang met inkomenstarief, groepsopvang met vrije prijs, gratis buitenschoolse opvang paasvakantie.

Minister, ik heb een heel concrete vraag. Dat zijn allemaal aparte tarieven, de ene heeft 20 euro en de andere 20 euro en 1 cent. Afhankelijk van de setting – en dat zijn ook wel de mails die ik binnenkrijg – moet men geen eten voorzien, maar als die maaltijden er zijn en als je grotere hoeveelheden koopt of groter kookt, heb je een lagere voedingskost dan wanneer je met kleinere maaltijden werkt. Je zit ook met de personeelsbezetting. Dat zijn allemaal variabelen die op en neer gaan. Het is toch vrij gelijkend of je nu in een groepsopvang zit of in een gezinsopvang: eender wat de tarificatie is, die maaltijd is even duur, die zeep is even duur.

Mijn vraag is daar een beetje of u het agentschap Opgroeien toch niet een objectivering kunt laten doen om die ondersteuning mee te moduleren met de reële kost. Dat is mogelijk wel gedaan met de bedragen die nu voorliggen, maar we moeten vooral opletten dat we onze doelstellingen, die we samen in het regeerakkoord hebben ingeschreven voor meer kinderopvang en voldoende kinderopvang, zowel voor werkende ouders als voor anderen, ook kunnen realiseren en dat deze coronacrisis er niet toe leidt dat we opvang verliezen. Als alles immers weer op volle toeren draait – laat ons hopen dat we binnenkort alles weer op volle toeren kunnen laten draaien – zullen de ouders opnieuw overal opvang nodig hebben. De N-VA kijkt daar toch wel wat bang naar, dat de druk niet verhoogt omdat mensen beginnen af te haken vanwege corona.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: U kunt ook naar mijn Facebookpagina gaan en de reacties daarop zien, als het over de kinderopvang gaat. Bij de andere is het wat verschillend, zal ik maar zeggen.

Algemeen denk ik dat de kinderopvang in moeilijke en onzekere omstandigheden bij het begin van de lockdown toch wel het beste van zichzelf heeft gegeven, dat wij van onze kant ook die steun hebben willen geven die het hun mogelijk moest maken. Ik herinner mij bij het begin – het is daar dat ik naar verwijs, collega Groothedde – de hele discussie over de respijtdagen, waar men zei dat men een probleem had als men dat moest doen. Wij hebben daar ook onmiddellijk op ingegrepen, wij hebben daar een regeling voor getroffen, en dat was op dat ogenblik ook wel belangrijk. We hebben die regeling ook verlengd om ervoor te zorgen dat die zekerheid en continuïteit aan die mensen gegeven kon worden. Ik denk dat dat allemaal wel belangrijk is. We zullen met het oog op de zomer en na de zomer ons verder goed moeten organiseren. Maar dat geldt ook voor Onderwijs, want er is nogal een samenhang: het gaat over dezelfde groep, het gaat over dezelfde populatie. De gevalsdefinitie en hoe daarmee om te gaan, daar is ook wel een voortschrijdend inzicht in gegroeid, ook bij de virologen, zoals u weet. Dat heeft natuurlijk gemaakt dat we regelmatig hebben moeten schakelen en bijschakelen.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, u bent niet ingegaan op mijn vraag. Mijn vraag was: welke garanties geeft u in het verder uitbreiden van het werknemersstatuut van de onthaalouders sui generis? Dat is toch wel een heel concrete vraag,

die ook belangrijk is wat de continuïteit van de kinderopvang betreft. Ik moedig ook iedereen in de meerderheidspartijen aan om de maatregelen te nemen die belangrijk zijn, wat de leefbaarheid in kinderopvang betreft. Iedereen weet eigenlijk welke die zijn: dat is de kind-verzorgerratio, dat is ervoor zorgen dat er genoeg kindvrije uren zijn, dat is ervoor zorgen dat er ook pedagogisch en sociaal gewerkt kan worden, want dat is waar de kinderopvang zelf om vraagt. Dat zijn specifieke punten die de kinderopvang aanhaalt en die een aantal regeringspartijen zelf negeren. Dus ofwel gaat men inhoudelijk werken, ofwel gaat men de eisen van de kinderopvang negeren en er gewoon mondbelijdenis aan wijden. Ik zou pleiten voor het eerste.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.